

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ "PANAIT ISTRATI" BRĂILA

www.bjbraila.ro • e-mail: bjpi@bjbraila.ro

*„Nu Brăila este fiica Principatului Țării Românești,
ci ea este maica acestuia.”*

Nicolae Iorga

”... pentru tot ce înseamnă viață – Brăila mi-e suficientă. Ea este toată umanitatea”
Panait Istrati

ISSN 2285 – 9721
ISSN-L 2285 – 9721

EX LIBRIS

Revistă culturală editată de
Biblioteca Județeană **Panait Istrati** Brăila

Serie nouă, nr. 11 - 12,
2019 - Brăila

Proiecte cu fonduri europene la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila

Dragoș Adrian NEAGU
Manager
Biblioteca Județeană Panait Istrati
Brăila

Este binecunoscut faptul că bugetul instituțiilor de cultură din România nu acoperă nevoile anuale pentru realizarea proiectelor și activităților propuse. Acesta este motivul pentru care, în ultima vreme, au fost accesate tot mai multe fonduri europene nerambursabile. Avantajele acestora sunt numeroase, dar poate cel mai important este faptul că, așa cum le arată și denumirea, sumele primite nu trebuie restituite, nu au dobândă și pot acoperi până la 100 % costurile proiectului.

Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila este una dintre instituțiile care de-a lungul timpului a înțeles

această oportunitate și a accesat fonduri nerambursabile, doar în perioada 2016 – 2019 aplicând și câștigând nu mai puțin de șapte proiecte a căror valoare totală depășește 2 milioane de lei.

Sumele care pot fi atrase prin accesarea unor fonduri europene nu sunt deloc de neglijat, în condițiile în care banii nu ar putea să provină de la instituțiile ordonatoare de credite. Implicarea în astfel de proiecte produce schimbări în cadrul bibliotecii. Se formează echipe care nu doar implementează proiectul, dar care câștigă și experiență. Prin faptul că sunt implicați mulți bibliotecari apare și o schimbare a mentalității, ceea ce reprezintă un avantaj atât pentru instituție, cât și pentru persoanele cooptate, ele parcurgând în acest fel o nouă etapă în dezvoltarea personală. Fiind un oraș aflat pe malul Dunării, câteva dintre ideile de la care s-a plecat au vizat valorificarea zonei pescărești și promovarea identității culturale brăilene. Astfel, în urma câștigării proiectului POPAM 2014 – 2020 *Spațiu de învățare și socializare la malul Dunării*, utilizatorii bibliotecii se vor putea bucura în scurt timp de un parc cu acces liber, cu tematică pescărească, unde se vor desfășura activități specifice, gratuite, de informare și recreere pentru comunitate. În același timp a fost depus și câștigat proiectul POPAM 2014 – 2020 *Brăila tărâmul pescăresc de altă dată*, care vizează valorificarea hrubelor existente în curtea bibliotecii, acestea fiind recondiționate și transformate într-un spațiu modern, destinat expozițiilor și activităților.

Anul acesta în vară, Clubul de vacanță din cadrul bibliotecii a primit finanțare europeană prin proiectul *Școala de vară dunăreană – activități non-formale despre zona pescărească a Brăilei*. Pentru copiii participanți la ateliere și pentru bibliotecarii și voluntarii organizatori, acest lucru a însemnat adaptarea tuturor activităților pentru a pune în valoare tradițiile, obiceiurile și legendele locale. Ecosistemul din zona umedă de interes internațional, a devenit mai cunoscut celor mici în urma atelierelor care au avut în centru studierea și protejarea florei și faunei din Parcul Natural Balta Mică a Brăilei.

Un alt proiect câștigat în cadrul POPAM 2014 – 2020 este *Sistem modern și inovativ constituit dintr-un spațiu modern de valorificare a identității locale în zona pescărească Brăila*, care urmărește dotarea a două locuri publice din oraș, Parcul Monument și Faleza Dunării, cu stații inedite de împrumut și restituire de cărți pentru utilizatori, unice în țară, care nu necesită asistență din partea unui bibliotecar.

De interes pentru Biblioteca Județeană Brăila sunt și proiectele Erasmus+, în perioada menționată aflându-se în desfășurare trei astfel de inițiative. Primul proiect este *Fabrica de povești. Proiect inter-generațional*. Nr. referință: 2018-1-RO01-KA104-047849. Astfel, în urma unui schimb de experiență au fost instruite mai multe persoane în tehnica spunerii poveștilor, la rândul lor acestea urmând să împărtășească altora cele învățate, prin activități diverse care au ca principală tehnică storytelling-ul. Echipa de proiect a organizat un *Festival al poveștilor*, realizând totodată și o broșură intitulată *Cum se spune o poveste*.

Biblioteca, motorul incluziunii sociale în comunitate. Nr. referință: 2019-1-RO01-KA104-061765 este al doilea proiect Erasmus+, câștigat în 2019 de bibliotecă. În cadrul acestuia, instituția noastră își propune să favorizeze accesul la informare și educație non-formală, pentru persoane dezavantajate din orașul și județul Brăila - prin activități culturale, ateliere de lucru, dezbateri, sesiuni de informare, metode non-formale de învățare.

Agir contre l'illettrisme en milieu pénitenciaire (Acțiune împotriva analfabetismului în închisori prin promovarea accesului la cultură): Nr. referință: 2019-1-FR01-KA204-063168. La nivelul țării noastre, în cadrul acestui proiect Erasmus+ se realizează activități în trei instituții implicate: Penitenciarul Brăila, Centrul de Detenție pentru Minori și Tineri Tichilești, Brăila și, desigur, Biblioteca Județeană Panait Istrati. Obiectivele vizează dezvoltarea de cunoștințe asupra activităților culturale care pot fi utile în atragerea deținuților către lectură, dezvoltarea unei rețele europene de schimb de bune practici în domeniul proiectului și dezvoltarea consultării deținuților asupra activităților culturale propuse.

Pentru echipa bibliotecii, participantă la scrierea și punerea în practică a unor astfel de proiecte experiența este benefică, munca susținută aducând satisfacții pe măsură. În plus este un bun exercițiu de învățare în urma căruia se evidențiază avantajele instituției, cunoașterea utilizatorilor și a nevoilor acestora, precum și a modalităților de adaptare la noile cerințe. Rezultatele și feedback-ul obținute în urma proiectelor de acest tip, ne determină să dezvoltăm strategii pe termen mediu și lung, tocmai pentru a putea să punem în practică și alte idei, prin intermediul cărora să satisfacem nevoile mereu în schimbare venite din rândul comunității. Prin scrierea din timp a proiectelor și aplicarea pe diferite scheme de finanțare, ne putem planifica temeinic unele repere financiare care pot asigura sustenabilitatea instituției. Permanent, la întâlnirile profesionale, reprezentanții bibliotecii nu au ezitat să împărtășească și celorlalți colegi din țară experiența proprie, încurajând și alte biblioteci publice să își completeze astfel bugetul. Nu trebuie uitat faptul că proiectele aduc oamenii împreună și îi motivează pentru a lăsa în urma lor lucruri vizibile.

EVENIMENTE

Toamna biblioteconomică încărcată de satisfacții profesionale

Corina CIURARU
Șef serviciu Automatizare
Biblioteca Județeană Panait Istrati
Brăila
Președinte ANBPR – Filiala Brăila

Odată cu venirea lunii septembrie, evenimentele organizate de biblioteci au luat amploare, iar calitatea lor a crescut. Acest fapt demonstrează că bibliotecile lucrează cu forță, că interesul pentru profesie a crescut și că există posibilități financiare pentru găzduirea unor întâlniri profesionale care să reunească specialiștii din aceste instituții publice.

Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila, prin delegațiile sale, a fost reprezentată cu onoare, pentru că participanții brăileni au avut o serie de prelegeri foarte bine primite de către colegii din țară. De asemenea, aprecierile au venit și pentru că subiectele propuse au fost de mare actualitate și modernitate.

Toamna biblioteconomică a debutat la București, unde Biblioteca Națională a României a organizat un prim eveniment în cadrul seriei *Întâlnirile profesionale ale Bibliotecii Naționale*, pe tema **Inovație în serviciile de bibliotecă (tehnologia informației în biblioteci - aplicații și proiecte inovatoare; biblioteca în sprijinul cunoașterii științifice)**. Seria include sesiuni de comunicări, workshop-uri, dezbateri etc. pe subiecte de interes precum: preservarea și conservarea resurselor din biblioteci; managementul resurselor electronice; tendințele și tehnologiile inovative; digitizarea; crearea de metadate; consorțiile de biblioteci și partajarea resurselor; serviciile și resursele deschise; dreptul de proprietate intelectuală; e-learning și on-line learning; marketingul de bibliotecă; managementul datelor din cercetare etc.

Discuțiile și prezentările au fost moderate

de către dr. Robert Coravu, lector universitar, Universitatea din București, Facultatea de Litere, Departamentul Științe ale Comunicării. Au luat cuvântul doctoranzi, bibliotecari preocupați de tema propusă, pentru că deja nu mai este un secret, inovația este importantă pentru ca o bibliotecă să poată supraviețui în era informațională și digitală.

În perioada 25 - 29 septembrie, la Tulcea, în cadrul Zilelor Bibliotecii Județene Panait Cerna, s-a desfășurat **Sesiunea Națională de Comunicări Științifice a Bibliotecii Județene Panait Cerna Tulcea cu temele: Instituțiile de cultură: Reper cultural și social și Bibliotecile publice județene și tehnologiile creative**. Delegația brăileană s-a remarcat cu următoarele prezentări:

- *Impactul activităților non-formale asupra numărului de utilizatori ai Bibliotecii Județene «Panait Istrati»* - Neagu Dragoș Adrian - director Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila;
- *Proiectele cu finanțare europeană – modalități de dezvoltare a unei biblioteci publice moderne* - Ciuraru Corina - șef serviciu Automatizare, Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila;
- *Proiectele ERASMUS+, o soluție pentru profesionalizarea personalului din Biblioteci Studiu de caz: Fabrica de*

povești - Brăileanu Claudiu - șef serviciu Relații cu Publicul, Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila;

- *Activități socio-culturale desfășurate de bibliotecă în penitenciarele Tichilești și Brăila* - Volcu Ion - șef birou Colecții Speciale, Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila.

Toate contribuțiile profesionale brăilene au trezit interesul publicului format din bibliotecari tulceni, dar și invitați din alte biblioteci din țară.

Un eveniment de mare ținută profesională a fost **Conferința internațională Robotică și imprimare 3D în biblioteci** organizată de către Biblioteca Județeană George Barițiu Brașov, în perioada 16 - 17 octombrie 2019. Delegația Bibliotecii Județene Brăila a fost formată din Dragoș Adrian Neagu - manager, Corina Ciuraru - șef serviciu, Silviu Octavian Gheorghe și Ștefăniță Alecu - coordonatori Makerspace. Am ales ca modalitate de prezentare un panel în care toți cei patru membri ai delegației au avut de susținut diverse aspecte reunite sub titlul *Makerspace Biblioteca Județeană Brăila – un proiect de succes susținut de echipa bibliotecii brăilene*. Astfel Dragoș Adrian Neagu a prezentat partea de motivație a proiectului, precum și aspectele financiare, Corina Ciuraru a vorbit despre problemele legate de resursele umane și modul în care trebuie tratate acestea în mod particular într-o zonă de tip Makerspace. Silviu Octavian Gheorghe a vorbit despre robotică și premiile câștigate de echipa brăileană de robotică *Helix*, formată din elevi cu vârste cuprinse între 12 și 18 ani, iar Ștefăniță Alecu a prezentat cum se poate folosi modelarea și printarea 3D într-o

bibliotecă și parteneriatele care se pot realiza, din acest punct de vedere, cu școlile.

Echipa Bibliotecii Județene Brăila a vorbit auditoriului despre primul Makerspace deschis într-o bibliotecă românească. Încă din anul 2017, a început crearea acestui spațiu bazat pe activități STEM și, în acest moment, vorbim de o dotare impresionantă (imprimante 3D, gravatoare, cutting plottere și plotter, kituri de robotică etc.), dar și de activități și rezultate deosebite pe care le-am obținut în lucrul cu comunitatea brăileană.

Prin prezentarea liberă pe care am susținut-o am dorit să transferăm din experiența și cunoștințele noastre colegilor bibliotecari interesați de acest tip de inițiative: condiții financiare, resurse umane, cursuri, voluntariat, First Tech Challenge etc. De asemenea, am alăturat prezentării filmulețe și imagini pentru o mai bună înțelegere a proiectului. Pe lângă expunerea de tip panel, am derulat o serie de demonstrații practice cu echipamente realizate sau utilizate în Makerspace-ul Bibliotecii Județene Brăila.

Prin metodele interactive utilizate, dar și prin modernitatea subiectului abordat, am avut de răspuns la multe întrebări venite din partea colegilor din țară.

Alături de noi au prezentat și alți bibliotecari români, profesori universitari și invitați din Franța, Japonia, Moldova, Lituania etc.

Tot la acest eveniment am vizitat Facultatea de Design de produs și mediu, specializarea Mecatronică, din cadrul Universității Transilvania

Braşov – prezentare Laboratorul de robotică şi testare aplicaţii create de studenţi şi Institutul de cercetare şi dezvoltare a Universităţii Transilvania Braşov – Centrul de Informatică industrială virtuală şi robotică. Am văzut lucruri extrem de interesante, iar unele idei au fost preluate pentru a fi implementate şi în Makerspace-ul nostru.

Nu am avut prea mult timp la dispoziţie şi a trebuit să ne pregătim participarea la cel mai mare eveniment profesional al toamnei, **Conferinţa Naţională ANBPR Miercurea Ciuc**, din perioada 20 - 23 octombrie 2019 cu tema *Serviciile moderne de bibliotecă şi transformarea digitală*, organizată de Biblioteca Judeţeană Kájoni János Harghita.

Delegaţia brăileană a reluat, parţial, unele prezentări, deoarece interesul colegilor noştri din ţară pentru aceste subiecte a fost foarte mare şi au fost solicitate de către organizatori.

- Dragoş Adrian Neagu: *Indicatorii de performanţă în bibliotecile publice româneşti*;
- Corina Ciuraru: *Programele de formare profesională dezvoltate de ANBPR - feedback-ul beneficiarilor*;
- Corina Ciuraru: *Viitorul resurselor umane în bibliotecile publice româneşti*;
- Claudiu Eduard Brăileanu: *Proiectele*

ERASMUS+ în bibliotecile publice.
Studiu de caz: Fabrica de poveşti.

La Miercurea Ciuc s-au decernat şi premiile ANBPR, iar la categoria *Cel mai bun articol/studiu de specialitate* câştigătoare a fost Corina Nicoglu (Ciuraru) Brăila, *Maker Space – Educaţie*

STEM în biblioteca publică brăileană (partea I); *Bibliotecile româneşti şi mişcarea Maker* (partea a II-a), în *BiblioMagazin*, anul X, nr. 2 (24), iunie 2018, p. 21 - 23, nr. 3 (25), septembrie 2018, p. 13 - 14.

Aşa cum am afirmat la începutul acestui articol, toamna biblioteconomică a fost bogată, cel puţin pentru biblioteca publică brăileană şi nu s-a încheiat încă. În perioada 13 - 15 noiembrie 2019 s-au desfăşurat **Zilele Bibliotecii Judeţene**

G. T. Kirileanu Neamţ, o manifestare în egală măsură culturală, artistică şi tehnică, la care au luat parte Dragoş Adrian Neagu şi Corina Ciuraru. Aşa cum i-am obişnuit pe colegii noştri bibliotecari, fiecare deplasare a noastră a fost dublată de prezentări. Cele mai noi şi complexe realizări ale bibliotecii brăilene au fost din nou expuse spre dezbateri. Este vorba de lucrul cu finanţări europene, dar şi Makerspace-ul cu ale lui activităţi de robotică, electronică, mecanică şi modelare 3D.

- Corina Ciuraru: *Proiectele cu finanţare europeană – modalităţi de dezvoltare a unei biblioteci publice moderne*;
- Dragoş Adrian Neagu: *Makerspace Biblioteca Judeţeană «Panait Istrati» Brăila*.

În luna noiembrie, pe data de 21, şi Biblioteca Judeţeană Panait Istrati Brăila s-a pregătit pentru a deveni gazdă la o întâlnire regională,

în care colegii noştri din Galaţi, Vrancea, Tulcea, Călăraşi, Constanţa şi Buzău au asistat la **prezentarea susţinută de firma Softlink Central Europe**, axată pe următoarele subiecte:

- sistemul informatizat de bibliotecă - pilonul central al managementului serviciilor de bibliotecă;
- sistemele RFID - eficientizarea operaţiunilor şi securitatea colecţiei;
- achiziţia şi împrumutul cărţilor electronice, cu protejarea drepturilor de autor;
- scanarea şi digitizarea documentelor - soluţii de mare productivitate;
- echipamente, accesorii şi materiale pentru activităţi curente de bibliotecă.

Workshop-ul celor de la *Softlink* a fost interactiv, extrem de interesant şi pentru noi, bibliotecarii, foarte util, pentru că am luat contact cu cele mai noi şi performante echipamente şi soft-uri de bibliotecă. Firma *Softlink* şi-a propus

să ofere soluţii pentru orice problemă întâmpinată de biblioteci în funcţiune şi se pare că a reuşit.

Evenimentele prezentate nu au fost singurele la care bibliotecarii brăileni au participat, dar am ales să scriu despre cele la care am fost prezentă personal, pentru că au fost cele care mi-au întărit convingerea că, în România, biblioteconomia este pe un drum bun, pentru că învăţarea se poate realiza şi prin intermediul întâlnirilor profesionale, ca o metodă non-formală de asimilare de cunoştinţe. Schimbul de experienţă care se desfăşoară în paralel cu sesiunile de lucru este, de asemenea, foarte util şi fiecare eveniment transmite participanţilor informaţii importante, bune de replicat în bibliotecile fiecăruia.

Festivalul Poveștilor pentru Toate Vârstele

Motto:

Poveștile importante caută mereu persoana potrivită să le spună, căutând povestitorul ca un animal care își vânează prada. (Robert Moss)

Fie că realizăm sau nu, poveștile reprezintă o permanență a vieții noastre. Copilărim fiind eroi de povești, apoi ne definim propriul personaj în povestea vieții, pentru ca, ulterior, să redevenim eroi pentru aceia care ne iubesc și cred în noi.

Ascultăm povești, citim povești, trăim povești... și uneori, creăm povești. Și nu fiindcă nu ar fi suficiente, ci pentru că viața noastră are nevoie de bucurie.

Astfel de momente a adus și **Festivalul Poveștilor pentru Toate Vârstele**, desfășurat la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* în zilele de 16, 17 și 18 octombrie 2019. Plecând de la premisa că cei care spun povești stăpânesc lumea, ne-am propus să arătăm publicului de toate vârstele că tot ce ne înconjoară... e poveste!

Provocarea a fost să descoperim împreună în câte feluri diferite se poate spune o poveste. Am încercat de toate: să o desenăm, să o compunem, să o transformăm în piesă de teatru și chiar să inventăm povești noi, complet originale! Toate acestea au fost structurate pe mai multe secțiuni: pentru copii (preșcolari și elevi din ciclul primar), pentru copii (ciclul gimnazial), pentru adolescenți și pentru adulți.

Niciun povestitor nu vrea să spună o poveste plictisitoare. Nimic nu e mai rău decât

ca pe parcursul poveștii să se piardă auditoriul care începe să fie neatent. O metodă de antrenare a celui care ascultă în linia poveștii este și aceea de a-l face părtaș la narațiunea respectivă.

Iată cum a reușit doamna educatoare Vlad Viorica, pornind de la *Povestea lui Moș Martin* - Vladimir Suteev, să capteze preșcolarii Grădiniței nr. 37. A solicitat la momentul potrivit din derularea poveștii emiterea împreună a unor onomatopee specifice personajelor descrise. A fost un moment hazliu prin care ascultătorii au eliminat monotonia din poveste.

Umbrela povestitoare, o altă metodă de prezentare a unei povești - *Sfaturi de la Martinel*, a captat atenția publicului de vârstă mică. Prin această metodă inovativă, doamnele educatoare Daniela Chiper, Vasilica Sălceanu, Carmen Grădeanu de la Grădinița nr. 51, i-au implicat pe micuți activ și creativ, elementele de fetru, reprezentând personajele și decorul poveștii, au apărut pe umbreluță în ordinea derulării evenimentelor. Astfel, copiii au putut înțelege și vizualiza povestea atingând personajele tip marionetă.

Ce culoare are un pupic? Răspunsul l-am aflat împreună cu preșcolarii Grădinițelor nr. 7 și 48. Doamnele educatoare Lenuța Șișu și Paula Ștergărel au prezentat povestea lui Rocio Bonilla prin metoda *sforii povestitoare*. Pe măsură ce se povestea, copilul căuta desenul corespunzător printre imaginile pe care le avea expuse pe sfoară. Pe lângă dezvoltarea capacității de înțelegere a

mesajului verbal, acest tip de activitate a contribuit la conștientizarea succesiunii acțiunilor.

O altă formă de a spune o poveste este dramatizarea. Elevii clasei a IV-a de la Școala Gimnazială *Mihai Eminescu*, coordonați de doamna învățătoare Liliana Cioncă, ne-au încântat cu *Povestea celor două inimi*.

Toți iubim și suntem iubiți. Dar oare toți vedem iubirea și o trăim la fel? Rugați să ofere o explicație la întrebarea *Ce este iubirea?* copiii au răspuns sincer. Replicile acestora au fost hazlii, profunde, unele ne-au pus pe gânduri. Și am înțeles că unii adulți trebuie să ia de la ei lecții despre iubire și respect.

Sub deviza *Tâlcuri noi la povești vechi* s-a desfășurat sesiunea dedicată adolescenților. Ne-au fost alături elevi ai Liceului Teoretic *Mihail Sebastian*. Prin poveștile prezentate, doamnele profesoare Popescu Mariana și Iconaru Daniela au urmărit să trezească celor prezenți dragostea și respectul față de învățăturile creștine exprimate în *Pildele Mântuitorului*, judecățile desprinse din ele și actualitatea acestora în viața tinerilor din zilele noastre.

Contrar ideii că poveștile sunt apanajul copilăriei, storytelling-ul este cea mai eficientă și des utilizată metodă sau formă de comunicare în rândul adulților, lucru dovedit la sesiunea adresată acestora, în cadrul festivalului. A fost o seară plină cu povești frumoase și interesante, cu învățăminte, din sfera poveștilor personale, terapeutice și de înțelepciune. Povestea

scriitoarei Armanda Filipine a fost despre strălucire, cu miez educativ și moralist, compusă pentru copii, dar extrem de utilă și persoanelor mature care uită că dincolo de strălucire se află ceea ce dorește inima, sufletul omului.

Arta și măiestria de povestitoare a învățătoarei Cameliei Chirchiboi a captat atenția printr-o amintire ce i-a marcat copilăria în mod plăcut.

Pe lângă cadre didactice din învățământul preșcolar și primar brăilean, au fost prezente trei invitate speciale din Republica Moldova: Liliana Juc, Elena

Taragan, Valentina Țîra, iar din Iași, Manuela T. Balașca-Mihoc.

După trei zile pline, au rămas în urmă aplauzele, zâmbetele copiilor, mulțumirile și amintirile deosebite. În speranța că festivalul a transformat biblioteca în *capitala poveștilor*, mulțumesc colaboratorilor fără de care acest festival și aceste bucurii nu ar fi fost posibile.

Evenimentul a făcut parte din proiectul ERASMUS+ *Fabrica de povești. Proiect inter-generațional* (nr. proiect: 2018-1-RO01-KA104-047849), câștigat de Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila.

Doinița Mihaela STANCIU,
Formator proiect

Walkthiswaybraila la Biblioteca Județeană Panait Istrati

Din ce în ce mai mulți actori din turismul de incoming au început să înțeleagă cât de valoroase sunt tururile pietonale ghidate, ca experiență turistică ce vine în completarea celorlalte servicii specifice. Aceste vizite se practică în multe dintre orașele lumii, mai ales în acelea care au o istorie bogată și prezintă atractivitate turistică. Din acest punct de vedere, Brăila reprezintă o *bijuterie* valoroasă având un uriaș patrimoniu cultural și arhitectonic, insuficient exploatat turistic.

Cu casele vechi de peste 100 de ani, ba chiar 150 de ani, cu ulițele pietruite, amintind de vremurile când orașul, declarat *porto-franco* în 1836, se scălda în aur, având o tihnă și o bună cuviință ce dominau cotidianul urban, cu cafelele boeme, în care zumzăiau toate limbile pământului și cu o viață culturală ce cunoștea o expansiune fără precedent, ei bine... cu toate acestea, Brăila a cunoscut o teribilă decădere în perioada comunistă.

Astăzi, poveștile Brăilei de odinioară se ascund tăcute în cărți sau sunt spuse rar, la câte o cafea, de către vreo bătrânică nostalgică.

Se mai întâmplă uneori ca Muzeul Brăilei *Carol I* să invite comunitatea la reactivarea memoriei orașului, prin simpozioanele și proiectele de cercetare pe care le derulează. Alături de ei, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* este fără niciun dubiu, trezorierul memoriei urbane, depozitarul a tot ceea ce s-a întâmplat, creat, iubit, pierdut, câștigat și recompus de-a lungul timpului. Iar dacă cei care au locuit în oraș, ori au fost simpli pasageri grăbiți prin urbea noastră, sprijiniți fiind pe-o umbră de vremelnicie, ei bine, dacă aceștia au scris și au așternut istoria, pe albul generos al foii de hârtie, a fost pentru că au sperat să construiască mărturii și amintiri pentru... viitor. Pentru prezentul de azi.

Poate că fondul de carte veche este cel mai valoros din bibliotecă sau poate că albumele cu cărți poștale care refac vizual trecutul glorios al urbei sunt cele mai importante. Și dacă mă gândesc bine, colecțiile de ziare interbelice, atâtea câte s-au mai păstrat și pe care le consult cu încântarea cu care descoperi o lume nouă, povestesc mai mult și mai savuros despre trecutul Brăilei, decât orice lecție de istorie, scursă anost între două sonerii. Să mai zic că din când în când fac echipă bună cu oamenii instituției, în diverse activități și proiecte, oameni care

nu știu să spună *nu* atunci când sunt solicitați, dar care sunt motorul unor inițiative educative atât de necesare și atât de hrănitoare pentru viața culturală a Brăilei? Să explic că biblioteca a fost prima instituție ce a înțeles rapid rolul educativ și informativ al unui tur cultural ghidat, oferit voluntar comunității de către *Walkthiswaybraila*, de exemplu *Turul Farmaciilor* și *Moștenirea greacă* și că mi-a stat alături în toate etapele mele de documentare, fapt pentru care sunt absolut recunoscătoare? Și cât mi-aș dori ca numărul instituțiilor solicitante să crească, iar tururile ghidate să devină o normalitate, un firesc de duminică dimineață, pentru omul care vrea mai mult decât un buletin alarmant pentru știri catastrofale. Mai ales că deja am conceput câteva parcursurile turistice inedite: *Turul general ghidat al centrului vechi al Brăilei* este o întoarcere în timp, o recreere a Brăilei vechi, o reconstituire a premiselor istorice evolutive ale orașului și

mori, ridicate în apropierea Dunării. *Turul etnic* este un parcurs mai dens și mai complex din punct de vedere informațional și care durează aproximativ trei ore, dar care pune în lumină

cele mai importante minorități conlocuitoare din Brăila, cu toate istoriile, personalitățile culturale și legendele lor.

Ar mai fi de adăugat faptul că am reușit să demarez cu ajutorul bibliotecarilor un proiect

evident o întâlnire cu marii filantropi ai epocii. *Moștenirea greacă* propune un traseu presărat cu povești negustorești, istorii despre Brăila devenită oraș *porto-franco*, despre armatorii greci care acumulau averi impresionante datorită comerțului cu cereale, despre moștenirea arhitecturală lăsată de aceștia, cu splendida biserică *Buna vestire*, inima comunității elene și despre impresionantele

care se numește *Case cu povești*, respectiv o serie de mici tururi ghidate, adaptate copiilor și care s-au derulat în cadrul *Școlii de vară dunărene*, organizate de către Biblioteca Județeană *Panait Istrati* și pe care sper să le reiau la anul, în format îmbunătățit.

Până atunci am să continui să documentez următoarele tururi pietonale pe care le voi organiza în primăvară, de exemplu *Hanuri*, *hoteluri* și *bordeuri*, care va implica construirea unui personaj feminin povestitor, din perioada *Belle Epoque* și o minuțioasă documentare la care muncesc

de ceva vreme, dar mai ales, voi continua să povestesc despre istoricul clădirilor din Brăila, ca elemente de patrimoniu arhitectural valoros pentru orașul nostru.

Mihaela Camelia ROȘU,
Ghid turistic

BIBLIOTECA - SPAȚIU PENTRU COMUNITATE

Makerspace – de la inspirație la inovație

Pentru că viitorul aparține tehnologiei, bibliotecile publice s-au adaptat rapid cerințelor acestui secol, aliniindu-se celor mai moderne viziuni globale în ceea ce privește inovația digitală și Tehnologia Informației și a Comunicațiilor.

Concepute ca spații de creație, experimentale, bazate pe utilizarea noilor tehnologii, Makerspace-urile au luat cu asalt bibliotecile din întreaga lume. Copiii și adolescenții sunt cei care le frecventează, atrași fiind de diversele activități tehnice bazate pe STEM (știință, tehnică, inginerie și matematică).

Publicul brăilean are oportunitatea de a deprinde abilități de programare, mecanică sau proiectare 3D și de a utiliza echipamentele de ultimă generație existente la Makerspace-ul Bibliotecii Județene *Panait Istrati*. Din anul 2017, aici se desfășoară Clubul de Robotică dezvoltat pe baza unui program care îmbină utilizarea tehnologiei cu joaca educativă, fiind complementar cunoștințelor dobândite la școală de copiii cu vârste cuprinse între 7 și 17 ani.

Ce atrage noua generație aici? Faptul că punem accent pe construirea, programarea și controlarea unui robot 100% funcțional. *Înveți prin joc și aplici ca un profesionist* este deviza mentorilor care sunt specialiști în mecanică și care gândesc, simt și se identifică cu tânără generație.

Există deja două grupe de roboticieni: începători și avansați, care participă după orele de școală sau în weekend la ateliere, iar interesul este în creștere de la un an la altul. Știm cum este

să se termine programul, iar ei să-și dorească să mai rămână pentru că le place prea mult printre piesele de roboți și prietenii noi.

Primul nostru produs a fost robotul *Helix*, construit la Makerspace-ul bibliotecii de echipa care-i poartă numele. Prima competiție la care echipa de elevi și mentori a participat a fost BRD *First Tech Challenge (FTC)*, sezonul 2018 - 2019, unde a câștigat premiul întâi la categoria *Collins Aerospace Innovate Award*. Pe lângă acest binemeritat premiu, echipa a ieșit pe locul 8 din 151 în clasamentul național. Robotul *Helix*, inovativ și unic ca design, a fost realizat de elevii: Wiliam Toader, Mihnea Sofrone, Mădălina Ștefu, Denis Chiriac, Mihnea Iordache, Bogdan Custură, Sebastian Roșioru, Alexia Mihăilă, Andreea Găitan, coordonați de mentorii: Octavian Silviu Gheorghe, Adriana Mihăilă, Alin Roșioru și Ștefăniță Alecu. Momentan componența echipei suferă schimbări, cei mari se îndreaptă către studiile universitare, din urmă venind cei mai mici de vârstă, dar la fel de pasionați și implicați.

În paralel cu echipa tehnică, care s-a ocupat de construcția și programarea robotului, membrii responsabili de promovare, marketing, fundraising și strategie de afaceri au cumulat zeci de ore de coalizat comunitatea brăileană în jurul obiectivelor *Helix* și BRD *FTC*. Au adunat voluntari, au contactat diverși oameni de afaceri, au organizat evenimente, au promovat în permanență imaginea echipei și a competiției *FTC*.

Echipa se bucură de susținerea totală a bibliotecii, astfel încât să se prezinte și în anii viitori la competiția națională organizată de Asociația *Nație Prin Educație*, vizând primele șapte locuri, care să le asigure plecarea la Campionatul Mondial *FTC*.

Așa cum după muncă vine și răsplata, la invitația asociației, membrii *Helix* au participat în vara acestui an la schimbul de experiență din cadrul Taberei info-educative de la Beclean, alături de alte echipe de roboticieni din țară. Uniți de aceeași pasiune și dorință, tinerii au învățat că nu este vorba doar despre competiție, ci și despre valori înalte precum graciousprofessionalism

(cum să fii fairplay) și importanța spiritului de echipă. Au învățat că robotica distruge barierele dintre oameni și introduce unitatea în diversitate. Alți doi membri ai echipei *Helix*, Mădălina Ștefu și Wiliam Toader, au participat la faza națională a concursului de proiecte IT & C *InfoEducație*, organizat de Ministerul Educației la Gălăciuc.

Un alt premiu important obținut de un membru al echipei *Helix*, a fost Locul I la Concursul Național de Inovație Tehnică și IT *Da Vinci* Dunărea de Jos, ediția a V-a, faza regională, organizat în luna octombrie la Biblioteca Județeană Brăila de către Rotary Club București.

Proiectul care a câștigat primul loc la secțiunea Gimnaziu a fost *Green Boat*, prezentat de Cristian Ionuț Soiu, membru al echipei *Helix*. *Green Boat* este o bărcuță radio comandată de la o distanță de 300 m, care are ca scop monitorizarea apei și a faunei dintr-o zonă protejată sau greu accesibilă, fără a afecta elementele analizate, limitând astfel intervenția omului asupra mediului. Valorile sunt înregistrate pe un card de memorie pentru analiza ulterioară în corelare cu imaginile video captate. *Green Boat* are un senzor de distanță ce măsoară adâncimea apei, datele fiind apoi prelucrate pentru a genera imaginea din adâncuri, un senzor de temperatură care măsoară temperatura apei și un modul GPS, ale cărui coordonate arată exact locul în care s-au efectuat măsurătorile și o cameră de filmat 4K. Ceea ce a încântat juriul la acest proiect au fost originalitatea, impactul, gradul de implementare și aplicabilitatea, iar răsplata a fost pe măsură, Cristian primind suma de 1.000 lei.

Totodată, un alt membru al echipei *Helix*, Sebastian Roșioru, a obținut la faza regională a aceluiași concurs, secțiunea Gimnaziu, premiul III pentru proiectul *Tastatura inteligentă*, fiind răsplătit cu suma de 500 de lei.

La faza națională a competiției, care s-a desfășurat la București, din juriu au făcut parte Dorin-Dumitru Prunariu, primul și singurul cosmonaut român care a zburat vreodată în spațiul cosmic, dar și Alexandru Mironov. La această etapă competițională, Cristian Ionuț Soiu a obținut premiul III cu proiectul *Green Boat*, participând și de această dată din partea Makerspace-ului bibliotecii, sub îndrumarea mentorului Silviu Gheorghe. Și cu această ocazie, sârguința lui Cristian a fost răsplătită cu 1.500 de lei.

De altfel, în luna septembrie 2019, trei dintre copiii care au participat la activitățile *Școlii de vară dunărene*, la Makerspace-ul din cadrul Bibliotecii Brăila, au avut ocazia să participe alături de alți copii la *Coollest Project Romania* cu *Green Boat*, reușind să se claseze pe locul II și primind din partea organizatorilor un voucher în valoare de 900 de lei, pe care l-au folosit pentru achiziționarea unor piese pentru proiecte personale.

Așadar, avem Makerspace la bibliotecă - un spațiu al informării, al integrării și al inspirației, care se află la dispoziția tuturor. Ne adresăm mai ales publicului tânăr, care are această oportunitate de a învăța și de a crea inovație în domeniul IT, ducând revoluția digitală la un nivel superior. Iar noi ne dorim să contribuim, în felul nostru, la valorizarea unor generații care vor schimba în mod real România.

Laura CAPLEA,
Bibliotecar

Conferința Internațională Istorie, Spiritualitate, Cultură. Dialog și Interactivitate ediția a 5-a, Galați, 11 - 12 aprilie 2019

Elisaveta DRĂGHICI
Bibliotecar
Bibliotecă Județeană Panait Istrati
Brăila

Manifestarea academică a reunit persoane din diferite domenii de activitate, preocupate de cercetare și de împărtășirea rezultatelor muncii lor: cercetători științifici, profesori universitari, istorici, sociologi, preoți, cadre didactice etc. din România, Republica Moldova, Ucraina, Franța, S.U.A., Maroc, Mexic, Honduras, Coasta de Fildeș.

După cuvântul de deschidere al profesorului Ivan Ivlampie, au conferențiat: profesor Driss Benlarbi de la Facultatea de Arte și Științe Umaniste - Universitatea Moulay Ismail din Meknes, Maroc, profesor Angelo Antonio Moreno Leon de la Universitatea Națională Autonomă din Honduras, profesor Gerard Weber de la Colegiul Comunitar al orașului Bronx, Universitatea din New York și Oleksandr Evgenievich Lysenko, de la Institutul de Istorie din Ucraina.

O nouă ediție a Conferinței Internaționale *Istorie, Spiritualitate, Cultură. Dialog și Interactivitate* s-a desfășurat în județul vecin, Galați, în perioada 11 - 12 aprilie 2019, organizată de Centrul de Studii Istorice și Social-Culturale din Europa de Est în cadrul Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie a Universității Dunărea de Jos Galați.

Conferința a fost structurată pe mai multe secțiuni: Istorie, științe politice și relații internaționale, Teologie și spiritualitate, Filozofie, Sociologie, Cultură și educație. După ceremonia de deschidere oficială, participanții au lucrat pe secțiuni, pe parcursul celor două zile. Reprezentantul Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila a susținut cercetarea cu tema *Demers retrospectiv în cunoașterea precursorilor: D. Th. Neculuță și Alexandru Sahia (1950)* în cadrul secțiunii de Sociologie.

Investigația întreprinsă a presupus analiza a două cărți, din fondul de carte al Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila, tipărite în anul 1950 la Editura pentru Literatură și Artă a Uniunii Scriitorilor din R.P.R., București și anume: *Viața și opera lui D. Th. Neculuță* al cărei autor este Ion Vitner și *Viața și opera lui Alexandru Sahia* scrisă de George Macovescu. Scopul cercetării a fost analizarea contextului social al anului 1950 (evenimentele social-politice și culturale ale societății românești așa cum se regăsesc în cele două lucrări) și evidențierea contribuției lui D. Th. Neculuță și a lui Al. Sahia. Totodată s-a făcut o analiză a claselor sociale și a raporturilor dintre acestea din perspectiva autorilor cărților. Rezultatele cercetării au fost sintetizate în raportul de cercetare intitulat *Un demers retrospectiv în cunoașterea precursorilor: o fațetă a societății românești - 1950* și trimis spre publicare în volumul dedicat lucrărilor conferinței.

Față de ediția anterioară conferința s-a bucurat de o prezență mai mare din partea cercetătorilor care au susținut în cadrul sesiunilor de lucru teme de cercetare.

Proiect Moara cu cerneală

Ce este *Moara cu cerneală*? ...club de lectură care macină texte literare, clasice și moderne, pentru copii, și titluri ce promovează valori culturale, morale și civice, cu un impact emoțional puternic.

cunoștință cu textul; dacă este vorba de texte scurte, vom citi în cadrul atelierului.

Prin proiectul *Moara cu cerneală* ne dorim ca Brăila să capete aura unui oraș care promovează lectura, care propune tinerilor activități creative, întâlniri cu scriitori contemporani, zile de lectură în aer liber. Cărțile nu sunt făcute doar pentru rafturi, de aceea ne propunem să fie aduse și în spații neconvenționale.

Deși e un proiect inițiat relativ recent, am reușit să-l invităm la Brăila pe Alec Blenche, unul dintre cei mai cunoscuți și vânduți scriitori contemporani de literatură pentru copii, promotor al unei alimentații sănătoase și al unor valori general umane (răbdarea, generozitatea, recunoștința). Astfel, sâmbătă, 9 noiembrie 2019, scriitorul Alec Blenche și-a lansat la Brăila cel

Cine suntem? ...profesori învățământ primar Rodica Bianu, Angelica Iordan și bibliotecar Doinița Stanciu; noi selectăm și macinăm textele literare, astfel încât acestea să nu rămână *pietre de moară* pentru cititori.

Cui ne adresăm? ...elevilor începând cu clasa pregătitoare și până la clasa a IV-a, care citesc texte la prima vedere sau anunțate pentru întâlnirea de la *Moară* și vor să adune roadele ascunse în povești, povestiri, poezii.

Unde? ...Ludoteca Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila.

Când? ...bilunar, grupe pe categorii: pregătitoare – clasa a II-a, clasele a III-a - a IV-a.

Cum? ...înainte vom anunța titlul care urmează a fi *macinat* (dacă este vorba de povești care se întind pe mai multe pagini), pentru a face

de-al patrulea volum din seria *Erus și prietenii lui - Erus și valea recunoștinței*. La eveniment au participat 250 de elevi, părinți, bunici, cadre didactice, cititori încântați de cărțile acestea care

vorbesc în fraze simple și convingătoare despre respectul față de natură și față de tot ceea ce

este viu, despre răbdare, generozitate, iubire și recunoștință.

Vegetarian de peste zece ani, Alec este și nutriționist raw vegan, tehnician nutriționist, câștigător al Bursei *Acts of Education* în cadrul *Hippocrates Health Institute*, fitoterapeut și are studii universitare și postuniversitare în Drept și Pedagogie Muzicală. Site-ul creat de el și soția sa, *viațaverdeviu*, este citit de milioane de oameni din peste 100 de țări.

Promotor al unui stil de viață împlinit și sănătos, Alec îi sfătuiește pe părinți să-i deprindă pe copii să trăiască astfel prin puterea exemplului lor, implicându-i pe aceștia în activități de cunoaștere și îmbunătățire personală. Este vorba

de lucruri simple, precum plimbările în natură, îngrijirea plantelor, preparatul meselor în familie. Pentru copii este esențial să facă multă mișcare și să se joace mult, să mănânce alimente sănătoase, dar și să-și hrănească mintea cu cărți potrivite vârstei lor, care să le stimuleze imaginația, empatia și curiozitatea.

La eveniment copiii au făcut cunoștință cu personajele create cu imaginație de scriitor, au răs alături de două dintre acestea, Mac și Pac, mascotele zilei, au cântat și s-au bucurat de autograful primit. La sfârșitul lansării, participanții au devenit ambasadorii lui Erus și au atras atenția asupra recunoștinței, acest minunat sentiment care sensibilizează și te face să apreciezi mai mult lucrurile din jurul tău, printr-un flash-mob, cu dans și muzică marca Alec Blanche.

Noi încercăm *Moara cu cerneală* și vă așteptăm! Nu ai cum să rezisti tentației de a nu intra în *moară* cu povești, acolo unde lumea e mai simplă, zâmbetele sunt fermecate, iar bucuria e la ea acasă.

Doinița Mihaela STANCIU
Angelica IORDAN
Rodica BIANU

Secvențe din laboratorul de restaurare și conservare a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila

Cărțile sunt unelte de trăit, instrumente existențiale ale omenirii!

Gabriel Liiceanu

Putem considera cărțile purtătoare ale civilizației, fiindcă fără ele istoria noastră este tăcută. Aceste documente sacre sunt avuția tezaurizată a lumii și moștenirea potrivită pentru generații și nații.

Înființarea laboratorului de restaurare și conservare în cadrul Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila aduce un plus de valoare în prezervarea și restaurarea documentelor vechi pentru generațiile viitoare. Constituirea acestui laborator s-a desfășurat etapizat, pe parcursul a doi ani, prin alegerea și amenajarea spațiului necesar, întocmirea unui plan detaliat pentru achiziționarea echipamentelor, alegerea materialelor pentru restaurare, discutarea și aprobarea priorităților și, în final, trecerea la procesul de restaurare a primelor documente.

Trebuie menționat că ideea înființării acestui laborator a fost înțeleasă de factorii de decizie din bibliotecă și susținută continuu prin alocarea de resurse bugetare achiziționării de echipamente și materiale. Odată laboratorul devenit operabil, începe misiunea restauratorului prin munca specifică fiecărui document identificat și trecut în planul de restaurare integrativă.

Instituția are în prezent un fond de 30.000 de volume de publicații românești și străine vechi, din perioada 1612 – 1949, dintre care în jur de 60 de publicații au fost clasate ca bunuri de patrimoniu conform Legii nr. 182/2000. Multe dintre acestea necesită o restaurare pentru a fi valorificate și promovate publicului. Documentele deținute au valoare universală, multe dintre ele fiind unice în România, regăsindu-se foarte rar în spațiul european. Biblioteca este o instituție care nu doar păstrează cartea, dar înțelege necesitatea protejării informațiilor scrise în timp, motiv pentru care aici a fost creat un spațiu dedicat conservării și restaurării, organizat la standarde înalte, cu eficiență maximă și microclimat controlat – **Laboratorul de restaurare și conservare**, aflat în cadrul Secției Colecții Speciale.

În vederea restaurării unui document se efectuează o serie de investigații științifice, necesare pentru cunoașterea materialelor constitutive și pentru evaluarea cât mai exactă a stării de conservare a piesei. Astfel, se prelevă

probe pentru realizarea analizelor specifice, se fotografiază documentul în zonele degradate, se analizează cu microscopul digital pentru observarea detaliată a fibrei hârtiei sau pentru observarea altor detalii. Tratamentul aplicat în urma analizei organoleptice poate fi unul complex, menit să contribuie atât la stoparea proceselor evolutive de degradare, cât și la ameliorarea aspectului.

Stabilirea diagnosticului pe baza căruia se propune un tratament sub forma etapelor de lucru, se produce în urma cercetării stării de conservare a obiectului.

Metodologia conservării și restaurării bunurilor culturale mobile se stabilește ținând seama de structura materială a obiectelor și de tipurile de degradări existente. Opțiunea restauratorului pentru anumite metode de lucru are la bază o bună cunoaștere a materialelor, tehnicilor și tehnologiilor utilizate, cât și a problematicii referitoare la starea de conservare a documentelor ce urmează să fie supuse intervențiilor.

Conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile presupune organizarea corespunzătoare a spațiilor de lucru, pregătirea materialelor necesare și parcurgerea unor etape după cum urmează:

1. *Curățarea* (chimică și mecanică) presupune îndepărtarea depunerilor aderente cu ajutorul pensulelor cu păr natural și aspiratorului.
2. *Conservarea curativă* a documentului presupune îndepărtarea depunerilor neaderente,

desprăfuirea (iar uneori și a depunerilor aderente, pentru a facilita efectuarea tratamentelor), tratarea documentului (dezinsecție, dezinsecție) cu diferite substanțe (fungicide, insecticide) sau prin alte metode, în cazul existenței unor atacuri biologice active.

3. *Consolidarea* prin spălare pentru rehidratarea fibrelor de celuloză, îndepărtarea acidității hârtiei și a halourilor de umiditate, intervenind la nivelul fiecărui element component al obiectului, cu materiale compatibile și reversibile.

4. *Completarea lacunelor* existente la nivelul structurii documentului, cu materiale compatibile și reversibile. Trebuie aleasă cu mare atenție culoarea și textura hârtiei, pentru a fi cât mai apropiată de original. Reintegrarea suportului papetar prin completarea zonelor lipsă și a fisurilor cu vâl și hârtie japoneză prin *metoda la dublu*.

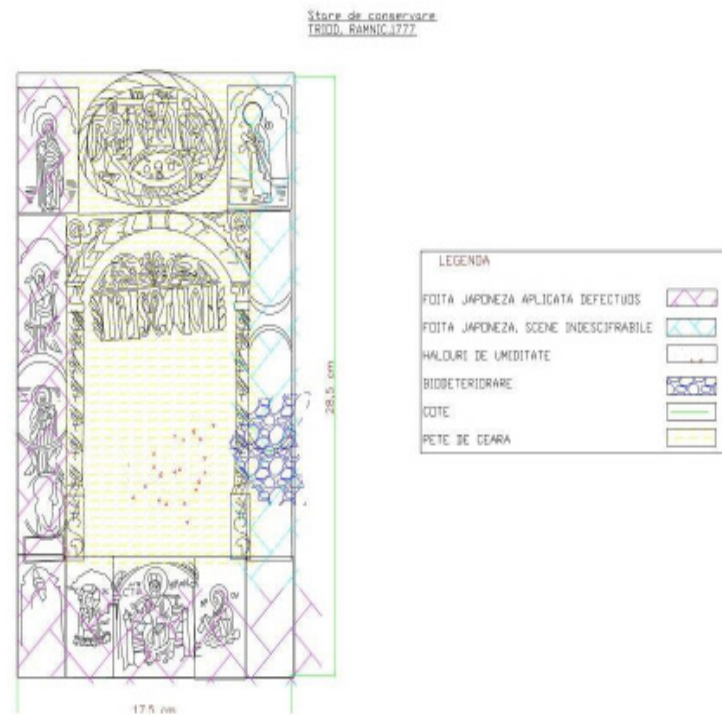
5. *Uscarea liberă* pe rastel pe hârtie de filtru, în aer liber.

6. *Presarea filelor* în presa de legătorie.

7. *Finisarea completărilor prin fălțuirea filelor* și aranjarea lor în ordinea numerotării.

8. *Conservarea preventivă* a obiectelor după restaurare, în funcție de particularitățile specifice ale acestora. După încheierea procesului de conservare și restaurare, starea de sănătate a bunurilor culturale mobile va fi monitorizată de către personalul *Laboratorului de Conservare și Restaurare*.

Controlul periodic efectuat în spațiile de depozitare și de expunere a obiectelor vizează constatarea stării de sănătate a bunurilor și consemnarea în Fișa de control a stării lor de conservare, precum și a recomandărilor în vederea intervenției, atunci când este cazul. Documentația de conservare-restaurare a bunurilor culturale

mobile se completează pe parcursul desfășurării intervențiilor și după încheierea acestora.

Pentru a avea o imagine cât mai completă a intervențiilor de restaurare, acestea trebuie înregistrate detaliat în caietul de atelier al restauratorului. Caietul este un instrument indispensabil, în care restauratorul notează desfășurarea intervențiilor, localizarea, data și durata acestora, materialele și substanțele folosite (denumirea științifică și comercială totodată), cantitățile, dar mai ales concentrația soluțiilor, modul și condițiile de preparare, temperatura băilor în care se efectuează tratamentele, tehnologiile aplicate, utilaje și aparate folosite. Pe baza observațiilor făcute, se notează și reacția obiectului la tratamentul aplicat. Aceste consemnări nu trebuie interpretate ca o sarcină birocratică, nu trebuie nici subestimate, nici rezolvate în mod formal. În practica laboratoarelor din străinătate, notarea tratamentelor este considerată ca singura modalitate de a controla actul de restaurare. Documentația poate, de asemenea, facilita intervențiile care ar trebui făcute ulterior pe document, pentru înlăturarea substanțelor folosite la impregnarea sau peliculizarea acestora. O altă metodă de a însemna eficient intervențiile pe obiect sunt releveele.

Pentru realizarea releveelor s-a folosit programul informatic *Autodesk* cu aplicația *Autocad* care oferă posibilități multiple de proiectare la scară naturală și precizie foarte mare de executare a desenelor. Cu această aplicație se pot reprezenta obiecte din lumea reală în 3D și realiza desene tehnice și reprezentări grafice în 2D.

Această metodă de cercetare ajută la executarea la un nivel cât mai ridicat a proiectelor de restaurare, tocmai prin faptul că se pot realiza cu precizie toate detaliile la scară naturală.

Liniile de contur și muchiile suprafețelor reprezentate se trasează cu linii continue groase, liniile de contur acoperite și muchiile acoperite se reprezintă cu linii întrerupte. Dimensiunile unui obiect sunt exprimate în desenul tehnic prin cote. Reprezentarea acestor cote se face cu ajutorul liniilor ajutoare de cote, al liniilor de cote cu săgeți la capete și cu cotă propriu-zisă. Fișele realizate pentru această lucrare ajută la o înțelegere mai bună a stării de degradare, localizând cu exactitate, prin cote, zonele cu

probleme.

Un alt avantaj al acestui program este că se pot adăuga hașuri de diferite modele și dimensiuni pentru a evidenția zonele dorite. În reprezentările grafice se scot în evidență toate operațiile de restaurare folosind hașuri de diferite tipuri. La fiecare fișă se adaugă o legendă, unde se explică toate simbolurile folosite pentru ca la o restaurare ulterioară să existe o reprezentare clară a intervențiilor asupra documentului și a rezultatelor obținute. Toate planșele realizate în sistem digital, fișele tehnice și memoriul explicativ privind intervenția asupra lucrării sunt stocate în format digital pe CD în vederea accesării ulterioare.

Consider că este un pas înainte în domeniul utilizării tehnicii digitale în restaurare, deoarece prin această metodă se poate realiza o arhivă informatizată, ușor accesibilă, păstrând informații privind etapele de lucru și starea de conservare a lucrărilor de patrimoniu.

Bibliografie

1. BERNATH, Andrea Gabriela, *Construirea unei clădiri noi multifuncționale a Muzeului*

ASTRA Sibiu - laboratoare, depozite și Centru de Pregătire a Conservatorilor și Restauratorilor, în *Revista Română de Conservare și Restaurare a Cărții*, Anul IV, nr. 4/2011, Biblioteca Națională a României, București.

2. CREMONESI, Paolo, I TALENTI, Collana, *L'uso dei solventi organici nella pulitura di opera policrome*, ed. Il Prato, Ediția 7, Padova, 2004.
3. DORHOI, Dana-Ortansa, MELNICIUC-PUICĂ, Nicoleta, NICOLESCU, Carmen, *Tehnici de investigare a obiectelor de patrimoniu*, Ed. Vasiliana '98, Iași, 2000.
4. ILIUȚĂ, Virgil, *Desen tehnic*, Galați, 2007.
5. KNUT, Nikolaus, *The Restoration of Paintings*, Editura Konemann, 1998.
6. LEHACI, Oana, *Controlul și fenomenologia biodeteriorării în conservarea miniaturilor*, Ed. Vasiliana '98, Iași, 2008.
7. MUNTEANU, Aurel, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, Ed. Cetatea de scaun, ediția a IV-a.
8. *Magia restaurării: 40 de ani de restaurare științifică*, Editura Muzeului Național Brukenthal, Sibiu, 2015.
9. NIEVES, Valentin, *Non-toxic methods and systems to control biodeterioration in historic objects of large size*, accesând http://www.cvf-kr.edu.pl/~ncbratas/pdf/full_valentin.pdf.
10. MICHALSKI, Stefan, *Deterioration by Incorrect Relative Humidity, and the Collections Most Vulnerable, in Ten agents of deterioration*, Canadian Conservation Institute, <http://www.cci-icc.gc.ca/caringfor-preservation/index/articles/10agents/chap10-eng.aspx#det3>.
11. WESSEL G, G. A. and CJ, *Deterioration of materials*, ed by New York, 1953, accesând <http://www.cvf-kr.edu.pl/y/ydf>.

Mara-Lorina IONAȘCU,
Restaurator

Teatru de Păpuși. Povești din adâncuri

Carmen DAMIAN
Bibliotecar
Biblioteca Județeană Panait Istrati
Brăila

Motto:

Păpușa este expresia alegorică a omului și, ca orice alegorie, dispune de o extraordinară valabilitate. Alegoria este un mijloc de care s-a folosit și va continua să se folosească arta pentru evidențierea adevărului vieții.

Când este bună, când păpușarul este priceput și când se înțelege că trebuie înzestrată cu

viață, păpușa capătă în mâinile celui ce o mănuieste o forță uriașă, stârnește uimire, emoție, râsete. Nu sunt singurul care a cunoscut de-a lungul unor secunde, unor minute și chiar mai mult, bucuria aceasta deplină produsă de întâlnirea cu păpușa însuflețită de mâinile mănuiitorului ei.

Serghei Obrazțov

În vara aceasta, la fel ca în ultimii cinci ani, la Clubul de vacanță din cadrul proiectului – Școala de vară dunăreană, am organizat atelierul **Teatrul de păpuși. Povești din adâncuri**, dedicat copiilor cu vârste cuprinse între 4 și 10 ani. Activitatea a avut loc la Sala de Lectură a Bibliotecii Județene Panait Istrati. Unul dintre obiective a fost educarea tinerei generații în spiritul respectului pentru mediu, pentru protecția lui și ecosistemul Dunării, prin activități care au prezentat fauna și flora acvatică specifică zonei. Astfel, pe parcursul a cinci zile am pregătit piese de teatru care au avut legătură cu minunata lume subacvatică.

Teatrul de păpuși este la fel de important ca oricare altă activitate, îmbogățește viața artistică a copiilor și îi distrează. Cu ajutorul simpaticelor păpuși am oferit copiilor exemple prin care i-am putut face să înțeleagă ceea ce este greșit și ceea ce este corect.

Împreună cu cei patru voluntari, toți având o dicție bună și fiind iubitori de literatură, am ales piesele de teatru pe care urma să le punem în scenă. Fiecărui membru i s-a atribuit rolul care era cel mai potrivit în funcție de interesele și priceperile lui. Punerea în scenă a pieselor, alese și pregătite din timp, s-a putut realiza datorită contribuției fiecăruia dintre membrii trupei de păpușari.

Am început săptămâna prezentând spectacolul *Mica Sirenă*, o adaptare a frumoasei povești a lui Hans Christian Andersen, în care se împletesc două universuri: universul mărilor și universul țărmurilor. Povestea i-a impresionat atât de mult pe micuți, încât la sfârșit am fost răsplătiți cu aplauze furtunoase. A urmat o serie de discuții interactive despre sirene. Am aflat ce sunt, când au apărut și cum arată ele. Am rămas plăcut impresionați de faptul că majoritatea

spectatorilor știau multe lucruri despre aceste ființe fabuloase.

Prima zi s-a încheiat cu mai multe jocuri (*Cum te cheamă?*, *Jocul prenumelor* și *Contactul vizual*), dorind să realizăm facilitarea autocunoașterii și cunoașterii în grupul de copii, să stabilim primul contact și apropierea dintre ei.

În cea de-a doua zi, am pus în scenă piesa de teatru *Aventuri în Oceanul Fermecat*. După încheierea spectacolului, am purtat discuții libere cu copiii, dorind să aflăm dacă au înțeles bine textul, ce anume le-a plăcut cel mai mult și am descoperit împreună personajele negative și pe cele pozitive. Jocul de rol dezvoltă spiritul de inițiativă, de independență, dar și de echipă. Astfel, am încheiat ziua cu un joc de rol pe un scenariu improvizat, am decis împreună câți dintre copii vor juca și câți vor fi observatori, acordându-le câteva minute pentru a-și pregăti rolurile. Ne-am despărțit cu greu de marionetele noastre, bucuroși fiind că am putut fi actori pentru o zi.

A treia întâlnire a fost dedicată prezentării piesei de teatru *Peștișorul de aur*. Am continuat apoi cu vizionarea filmului pentru copii *Piticlick în*

Delta Dunării. Constatând că unii dintre ei nu știau prea multe despre acest ținut, am decis să aflăm câte specii de insecte, moluște, reptile, amfibieni, păsări și pești trăiesc în aceste locuri, dar și faptul că multe dintre ele sunt declarate specii unice și monumente ale naturii.

Finalul zilei a constat într-un joc cu ghicitori. Știind că acestea sunt un joc al minții, al perspicacității și al istețimii de spirit, am încercat să-i facem pe copii să ghicească răspunsurile.

În penultima zi a săptămânii, am pus în scenă piesa *Fata de*

împărat și pescarul. A urmat o discuție aprinsă despre pescuit, ce presupune această activitate, care sunt instrumentele folosite și ce varietăți de pește putem prinde. Astfel am aflat că există pescuitul recreativ și de competiție, apoi am enumerat o serie de măsuri de protejare a peștilor din Dunăre. Jocurile de energizare: *Schimbă locurile* și *Ce animale?* ne-au binedispus, încheind ziua plină de energie.

Crus, Hep și peștișorul de aur a fost ultima piesă de teatru prezentată în cadrul atelierului. Atât noi, cât și micii noștri spectatori ne-am despărțit cu greu de simpaticile păpuși. A urmat un moment artistic în care copiii au recitat câteva fabule de Grigore Alexandrescu, apoi am descoperit care este morala fiecăreia.

A fost o săptămână fructuoasă și nu ne-am putut despărți decât după ce le-am propus micuților să joace în spectacolul *Și noi avem talent!* Au participat toți, fie în calitate de artiști, fie ca simpli spectatori. Indiferent că aceștia au cântat, au dansat sau au recitat, le-am oferit șansa de a se afirma, de a-și dezvolta aptitudinile și de a crede în forțele proprii.

Pentru că teatrul de păpuși a avut cu adevărat un succes extraordinar, ne-am despărțit în speranța că ne vom revedea cu drag și vara viitoare.

Nu în ultimul rând, țin să mulțumesc pe această cale, încă o dată, inimoșilor mei voluntari: Robert Constantinescu, Miruna Gabriela Damian, Maria Antulla Cange și Maria Henning, fără de care acest atelier nu ar fi existat.

Un mic pas către un vis mare - Incubatorul de idei -

Fiecare copil are în el mica sămânță a ingeniozității, care dă ghes sufletului și minții să realizeze un vis, să îndeplinească o dorință și, mai ales, să susțină o idee care poate fi la un moment dat un drum în viață. Pregătindu-se pentru marea etapă a vieții, cea de adult, copilul își trăiește din plin copilăria îmbogățind-o prin joacă, studiu la școală, prin discuțiile purtate cu alți copii sau cu adulții.

Adesea îi întrebăm pe copiii din jurul nostru (așa cum și noi am fost întrebați când eram mici): *Ce vrei să te faci când o să ajungi mare?* Și dacă unii copii vor spune că vor să devină actori sau profesori, ori poate dansatori sau mecanici, vor fi alți copii care vor dori să fie ingineri, medici, astronauti și, de ce nu, oameni de afaceri.

Da, oameni de afaceri! Mai ales că avem nevoie de persoane întreprinzătoare, independente, care să poarte afaceri puternice, cu impact sănătos asupra economiei. Iar dacă ne raportăm la spațiul brăilean, înzestrat cu istorie, cu resurse umane valoroase (mai ales tineri cu rezultate școlare atât de frumoase), oportunități, nevoi și o economie care se cere revigorată, ideea de a discuta despre afaceri într-un cadru non-formal și într-un context de vacanță, a prins contur.

Astfel, am lansat în cadrul Școlii de vară *dunărene* o provocare micilor brăileni: de a discuta despre inițiativă, de a ne *juca* cu unele idei care ar putea fi transformate în afaceri, de a explora resursele locale și de a pune pe hârtie, organizat, o idee... totul în cadrul unui Incubator.

De ce într-un Incubator? Pentru că este o modalitate de a lansa *la cald* fel de fel de idei, care, încadrate într-un ambient, analizate cu alți colegi (potențiali parteneri de afaceri în viitor), discutate și prelucrate, să poată oferi la un moment dat (proiectând în viitor) chiar startul pentru o afacere.

Așa că, în perioada 24 - 28 iunie 2019, am pornit la drum cu cei 24 de copii, dornici să exploreze lumea afacerilor. În prima zi, au făcut cunoștință, s-au împrietenit și au aflat ce se

întâmplă într-un Incubator de idei. Împărtășirea așteptărilor lor a arătat că există cel puțin curiozitatea de a explora această lume. Dacă unii copii se aflau la prima lor experiență legată de lumea afacerilor, alții au avut șansa de a fi cunoscut oameni care conduc un business de mult timp. Și pentru că este esențial să ai o identitate, ne-am ales un simbol (creat și desenat de copii) care să reprezinte Incubatorul.

A doua zi, după o înviorare prin joc, dar care a avut și rolul de a dezvolta observația, participanții au explorat lumea ideilor (cum apar ideile?, unde căutăm idei de afaceri?, ce putem face?, ce au făcut alții? etc.). Și-au pus mintea la contribuție și, prin metoda brainstorming, copiii au scos la iveală 51 de idei de afaceri posibile în spațiul brăilean.

Incubatorul a continuat în a treia zi și, după ce s-au delectat cu un joc de negociere, copiii au aflat câteva informații despre planul de afaceri (pașii de urmat), au discutat despre cum te poți lansa de unul singur în această lume și despre afaceri în care te asociezi cu mai multe persoane (cu avantaje și dezavantaje). În ziua următoare s-a muncit din greu la întocmirea planului de afaceri pentru una dintre ideile identificate prin metoda brainstorming. Au fost unii copii care au lucrat

singuri la propria idee, dar și alții care au format echipe – în final au fost gândite planuri pentru 5 afaceri, care au fost prezentate și discutate.

Finalul de Incubator a presupus simularea unei activități de producție, pentru că am pornit de la ideea că, dacă vrei să ai o afacere de durată, trebuie să știi care este procesul tehnologic, ce aspecte ale muncii trebuie cunoscute și cum decurge o zi de muncă. Copiii au învățat să confecționeze o pungă de cadouri din carton colorat.

Evaluarea finală a celor cinci zile de activitate în Incubator a adus satisfacții și pentru copii, dar și pentru cea care i-a antrenat. Copiii au explorat lumea afacerilor prin intermediul unui Incubator, căci cu adevărat aici au dospit idei, s-au născut altele noi și, mai ales, s-au legat *parteneriate*. Mi-am întărit convingerea că avem copii care vor oferi lumii soluții la probleme și vor investi priceperea lor pentru construirea unei afaceri atunci când vor fi oameni mari.

Elisaveta DRĂGHICI,
Bibliotecar

Brăila în miniatură - Un oraș pentru copii și părinți

Monica IONESCU
Bibliotecar
Biblioteca Județeană Panait Istrati
Brăila

Proiectul *Brăila în miniatură*, al cărui motto este *Visez să devin om mare*, se desfășoară anual, din 2013, și este organizat de către Școala Gimnazială Doctor Luca și Primăria Municipiului Brăila. Scopul acestui demers este de a prezenta copiilor activitatea pe care o desfășoară instituțiile statului și care este rolul lor în societate.

Oameni ai legii, bibliotecari, personal sanitar, croitori, artiști s-au numărat printre specialiștii instituțiilor statului care i-au îndrumat, inițiat și instruit pe micii brăileni cu privire la ceea ce înseamnă viața într-un oraș al zilelor noastre. Organizatorii s-au gândit la jocuri, experimente, activități recreative, surprize, adică o atmosferă ludică, pentru a atrage atât copiii, cât și adulții - toate acestea în cadrul evenimentului *Brăila în miniatură*.

Biblioteca Județeană Panait Istrati, a fost invitată și în acest an să participe la acest proiect. Duminică, 9 iunie 2019, prin reprezentantele sale: Carmen Damian, Elisaveta Drăghici, Adriana Trică și Monica Ionescu, bibliotecare la Sala de Lectură, împreună cu șef serviciu, Claudiu Brăileanu, instituția a oferit publicului activități diverse pentru a acoperi o gamă largă de interese. Vremea frumoasă și ziua de sărbătoare au fost de partea noastră, încurajând oamenii să iasă din casă, la o plimbare prin Grădina Publică, locul unde s-a desfășurat evenimentul.

Astfel că, în acest sens, au fost pregătite mai multe ateliere, toate prezentate în afișul realizat de Elisaveta Drăghici și Carmen Damian, prin desene sugestive.

Descoperim Brăila cu Bee Bot a fost un atelier care a inițiat copiii în programare și în același timp a urmărit familiarizarea acestora cu o serie de clădiri și zone principale ale urbei noastre. Sub coordonarea Monicăi Ionescu,

fiecare învățăcel și-a stabilit traseul dorit, apoi programând cu atenție albinuța robot, aceasta a parcurs drumul, urmând fotografiile de pe covorașul cu imaginile prestabilite. Roboțelul a atras atenția prin culoarea vioaie - galben cu dungi negre, forma drăguță și sunetul puternic și haios. Mulți doritori au rămas până când au reușit să programeze un traseu, singuri, fără ajutor.

În cadrul atelierelor de handmade *Umbreluțe în miniatură* și *Călătorii în balon*, coordonatoarele Elisaveta Drăghici și Carmen Damian au îndrumat copiii, cu multă imaginație, în confecționarea obiectelor miniaturale din hârtie colorată. Frumos asamblate și pline de

culoare, umbreluțele și baloanele cu nacelă au surprins în mod plăcut micii ștregari, dornici să ajungă acasă cu simpaticele miniaturi. Nu a fost chiar ușor, dar cu răbdare și perseverență fiecare copilăș care s-a oprit la acest atelier a reușit să realizeze ce și-a propus, plecând mulțumit alături de părinți sau bunici.

Păturica cu povești, a fost un alt atelier al bibliotecii, în care colega noastră, Adriana Trică, a adunat în jurul ei un grup bogat de copii, dornici să afle ce istorisiri și personaje se ascund în paginile cărților cu coperte atrăgătoare, de pe păturică. Au citit, au povestit, au pus întrebări despre cărți și nu numai, apoi au plecat încântați de experiența plăcută pe care au avut-o.

La sfârșitul zilei, Biblioteca, aflată în mijlocul locuitorilor urbei, a câștigat prin intermediul acestor activități, promisiunile publicului de a veni sau reveni la evenimentele organizate în cadrul tuturor secțiilor instituției. Aceste servicii neconvenționale, animații culturale, oferite comunității, sunt un alt mod prin care Biblioteca arată că este mereu gata să se adapteze noilor cerințe și nevoi ale utilizatorilor.

Expoziția – o modalitate de promovare a cărții

Una dintre formele de popularizare a cărții este expoziția de carte. Organizarea acesteia cu regularitate, oferă utilizatorilor posibilități multiple pentru informare și documentare.

Expozițiile cultivă interesele beneficiarilor pentru anumite domenii, dezvoltă creativitatea, inventivitatea și pot satisface exigențele unui public larg. Nu de puține ori, cititorii au solicitat anumite cărți care sunt sau au fost expuse în vitrine.

Printre expozițiile amenajate în holul expozițional al *Sălii de Lectură*, putem aminti: *115 ani de la nașterea filosofului și sociologului Mircea Vulcănescu, Sănătatea, o necesitate! și 14 septembrie – Ziua inginerului român.*

În perioada 4-30 martie 2019, *Sala de Lectură* a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* a organizat expoziția documentară - *115 ani de la nașterea filosofului și sociologului Mircea Vulcănescu* - filosof, economist, filolog, publicist, sociolog și nu în ultimul rând teolog. Prin această expoziție s-a dorit prezentarea operelor acestei mari personalități, existente în cadrul fondului de carte al *Sălii*.

Începând din anul 1950, la data de 7 aprilie, în fiecare an, este marcată Ziua Mondială a Sănătății. Cu această ocazie, cititorii *Sălii de Lectură* și nu numai, au putut vizita în perioada 7-30 aprilie 2019, expoziția tematică *Sănătatea, o necesitate!* Pentru a fi sănătoși trebuie să avem grijă de organismul nostru și să ne alimentăm corect. Astfel, din paginile cărților expuse am aflat informații despre nutriție și dietă, precum și despre importanța vitaminelor, mineralelor, aerului, apei și plantelor pentru menținerea

sănătății noastre. Exercițiile fizice, izvor de sănătate, pot încetini procesul de îmbătrânire, pot lupta cu diabetul, bolile de inimă și osteoporoza.

Data de 14 septembrie a fost decretată prin Hotărâre de Guvern, din anul 2000, ca zi a Ingerului Român. Această profesie are o tradiție veche în România. Primul Corp Tehnic a fost Corpul Tehnic Român, înființat la 15 iunie 1894.

Sala de Lectură a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* a marcat această zi,

organizând expoziția documentară *14 septembrie - Ziua inginerului român*. Aceasta a fost deschisă publicului în perioada 14-30 septembrie 2019. În vitrinele aflate la etajul I au fost expuse cărți

din aproape toate domeniile ingineriei. Dintre acestea putem aminti: *Îndreptarul inginerului electrician, Protecția și ingineria mediului, Inginerie seismică* și, nu în ultimul rând, o serie de manuale ale inginerului de industrie alimentară, inginerului mecanic, dar și multe alte volume aferente acestei specializări.

Scopul expozițiilor este acela de a scoate cartea de la raft și de a o plasa în atenția cititorului. Astfel, utilizatorul vine în contact direct și fără dificultate cu cartea, o răsfoiește și se convinge dacă îi este utilă sau nu.

Carmen DAMIAN,
Bibliotecar

Colorăm viața

Camelia CHERCIU
Bibliotecar
Biblioteca Județeană Panait Istrati
Brăila

De trei ani, *Colorăm viața* folosind culori specifice copilăriei: speranță, bucurie, izbândă, curaj - le-am încercat la fiecare întâlnire și ne-au plăcut din ce în ce mai mult. Inițial, totul a pornit firesc, în joacă, cu reuniuni lunare, întâlnindu-ne rând pe rând sau toți odată, cunoscându-ne și împărtășind același gând - să facem lucruri frumoase, în alt mod decât la școală.

Locul ales a fost Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila, într-o sală cu același nume, îmbrăcată cu cărți rare ale ilustrului scriitor, unde

descoperindu-ne treptat, ne-am apucat a ne juca cu vocabularul, formând cuvinte, propoziții și, mai apoi, compuneri. După aceea, am descoperit cuvintele ascunse, ne-am conturat pe noi, fetițe și băieți, prin jocuri de rol - *Cine sunt eu, cine ești tu?* - am colorat anotimpuri, fructe, legume, am primit daruri de la Moș Crăciun și l-am răsplătit cu poezii și cântece, iar la finalul primului an

de proiect județean ne-am întâlnit cu un *făurar de cuvinte* în persoana unui scriitor - Veronica Teodoru. Am primit diplome și a venit VACANȚA MARE!!!

În al doilea an am transformat proiectul județean (prea multe semnături, ștampile și alergătură) într-un ATELIER SĂPTĂMÂNAL. Ha! Aici e aici! Un întreg carusel de emoții. De ce? Simplu: Nu ne cunoșteam. Fiecare venea din altă clasă, școală, având și purtând bagaje diferite. Cineva cunoștea doar literele, altcineva nu le știa, cineva decupa foarte bine, altcuiva i se părea foarfeca un monstru neîmblânzit, ca să nu mai vorbim de năstrușnicul aracet, care nu e cuminte precum lipiciul. Le-am îmblânzit pe toate amintite. Cuvinte, foarfecă și aracet!

Acum, în al treilea an, alături de *zânuțele-voluntar*, copiii s-au transformat în căluți năruși ce știu să sară peste obstacole, știu să clădească propoziții folosind cuvintele date, să transforme jetoanele-imagini în cuvinte și propoziții, jocuri tematice. Citim din cărți și facem analogii: *Madeline Finn și cățelul bibliotecar* (venim la bibliotecă - citim); *Anotimpurile* (ne îmbrăcăm cu haine groase - ne îmbrăcăm cu haine subțiri; mâncăm înghețată - bem ceai cald); Dezlegăm

REBUS, colorăm imaginile în timp record, facem povești simple pornind de la întâmplări reale și, ce e cel mai important, am legat prietenii, ne jucăm, ne ajutăm, ne acceptăm și... dansăm.

Viața o colorăm săptămână de săptămână, în fiecare vineri de la ora 13.30, așteptând de fiecare dată câte o surpriză: un nou coleg, o nouă zână, ce vin să lucreze alături de noi!

Zânuțele voluntar sunt: Maria-Cristina Cabăț, Victoria Gurgu, Andra Ioanides, Teodora Roșca, Irina Bucioc, Andra Mihălcescu, Mirabela Goidescu, Sabina Dicu, Andreea Radu.

Proiectul educațional *Colorăm viața* este destinat copiilor cu CES (Cerințe educaționale speciale) și tulburări de limbaj. Toate activitățile desfășurate la întâlnirile *Colorăm viața* urmăresc educarea capacității de acțiune și socializare a copiilor, precum și adaptarea lor la un mediu nou, cum este spațiul bibliotecii, scopul fiind acela ca participanții să-și dezvolte încrederea în sine, independența și capacitatea de a cunoaște și înțelege frumosul din natură, viață și artă.

Atelier de scriere creativă *Legende ascunse în valuri*

Teodora Soare, Roxana Neagu

teodora_soare@bjbraila.ro, roxana_neagu@bjbraila.ro

19 povești, 19 autori, *Legende ascunse în valuri* – Antologie de texte literare. Volumul, publicat la editura Proilavia a Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila a fost lansat în august 2019, fiind parte a proiectului Școala de vară dunăreană – activități non-formale despre zona pescărească a Brăilei.

Cuvinte cheie: antologie, legende, povești, mituri, scriere creativă, debut.

Proiectul a vizat formarea unui grup de copii cu vârste cuprinse între 10 și 18 ani, care să valorifice miturile și legendele locale din zona dunăreană, prin texte originale, ținând cont de propria viziune, astfel încât la finalul perioadei destinate desfășurării Atelierului de scriere creativă, să fie realizată o antologie cu textele participanților. *Legende ascunse în valuri* a fost publicată sub egida editurii Proilavia a bibliotecii, fiind realizată în cadrul proiectului Școala de vară dunăreană.

Deși pe parcursul celor două luni de lucru au fost peste 40 de copii și tineri interesați de această activitate, în final 19 participanți au reușit să ducă la bun sfârșit textele care au intrat în antologia realizată de bibliotecă.

Confesiunile unei învingătoare - Cristina Anamaria Ursaru, Liceul de Arte Hariclea Darclée; *Podul timpului nu este atât de lung* - Sofia Maria Lee Smith, Școala Gimnazială Al. I. Cuza; *Aripile Dunării* - Oana Stephanie Roșu, Colegiul Național Nicolae Bălcescu; *O viziune spulberată* - Marius Adrian Vlcea, Liceul Teoretic Nicolae Iorga; *O călătorie înspre Muntele de Sare* - Sara Maria Drăgan, Școala Gimnazială Fănuș Neagu; *Viața înainte de noi* - Ramona Elena Dan, Liceul de Arte Hariclea Darclée; *Secretul* - Denisa Ioana Turcu, Școala Gimnazială Fănuș Neagu; *Insula magică* - Alecsandra Pîrvu, Școala Gimnazială Mihai Eminescu; *Soleil și Voica* - Maria Simpetru, Școala Gimnazială Ion Băncilă; *Dragoste vs. Realitate* - Mari Loice Surdeanu, Liceul de Arte Hariclea Darclée; *Jurnalul secret* - Mihaela Dobrilă, Școala Gimnazială Mihai Eminescu; *Brăila, un oraș încărcat de mistere* - Iulia Cristina Ivașcu, Școala Gimnazială Ion Creangă; *Moștenirea* - Lucia Maria Drăgan, Școala Gimnazială Fănuș Neagu; *Dreptate dublă* - Daria Mihaela Stanciu, Școala Gimnazială Mihai Eminescu; *Misterul* - Andreea Denisa Toma, Școala Gimnazială Fănuș Neagu; *Povestea unei mărturisiri* - Cristiana Negrescu, Școala Gimnazială Ion Creangă; *Casa cu stafii* - Mara Zurbagiu, Colegiul Național Gh. M. Murgoci; *Ziduri și pași* - Flavia Nicoleta Tarța, Școala Gimnazială Mihai Eminescu; *Un vis împlinit* - Ștefania Bădilă, Școala Gimnazială Nedelcu

Chercea. Succesiunea poveștilor în volum nu a vizat temele asumate de autori, ele apărând în ordinea în care au fost finalizate.

Podul Urișilor, Dunărea și lumea magică din adâncuri, Terente, tanti Elvira și fabuloasele lor povești de viață, misterele caselor vechi și ale hrubelor – au stat la baza creațiilor realizate de tinerii participanți la Atelierul de scriere creativă. Volumul *Legende ascunse în valuri* este o premieră în spațiul cultural brăilean, rolul acestuia fiind acela de a promova identitatea și potențialul zonei noastre, prin reinterpretarea și transpunerea, într-o manieră modernă, a subiectelor care au la bază Dunărea și tradițiile locale. Segmentul de vârstă la care s-a raportat proiectul nu a fost ales întâmplător, copiii și tinerii fiind o categorie aparte de utilizatori de servicii de bibliotecă, care necesită o abordare deosebită. Potențialul creativ al acestora este infinit și merită valorificat, motiv pentru care biblioteca a

decis să le ofere posibilitatea să se exprime astfel. Această inițiativă arată, încă o dată, preocuparea permanentă a bibliotecii pentru realizarea unor proiecte, menite să sprijine lectura și producția constantă de literatură locală.

De-a lungul timpului am ajuns să ne cunoaștem, fiecare întâlnire fiind plăcută și productivă, participanții prezentându-și unii altora poveștile, etapele la care au ajuns, sfătuindu-se și ținând cont de părerile celorlalți. După ce creațiile au ajuns la forma finală, împreună am decis numele volumului și ilustrațiile textelor, unii dintre autori realizând desene pentru propriile povestiri, dar și pentru ceilalți participanți.

Rezultatul a fost unul pe măsura eforturilor depuse și astfel, Antologia de texte literare *Legende ascunse în valuri* a fost lansată la începutul lunii august, într-o manieră inedită, în cadrul unei plimbări pe Dunăre, cu vaporul *Ovidiu*. Prin această nouă apariție se confirmă existența unei surse importante de creatori de conținut de calitate, la nivel local, pe o grupă de vârstă pe care nimeni nu s-a încumetat, până acum, să conceapă un astfel de proiect.

Volumul se regăsește la raft, fiind disponibil, atât la împrumut pentru adulți, cât și la Ludotecă.

Coordonatorii activității au fost Teodora Soare și Roxana Neagu.

Povestea grupului artistic *Nino Nino*

Copiii sunt dorul nostru de a mai fi copii.

Povestea a început la sfârșitul lunii florilor, ca un semn că acestea erau pregătite de a colora voioșia copiilor cuprinși de năzuințe și încredere pe drumul pe care au pășit. De fapt, povestea a început mult mai demult. Derulez timpul înapoi și regăsesc în mine copilul cu poftă de joacă, cu dorința de a cunoaște lumea, un copil visător, cu tot elanul speranțelor.

Mereu mi-am dorit să schimb lumea. Atât de viu s-a păstrat această dorință încât, într-o dimineață, la o cafeluță, un gând mi-a arătat în imagini cum să fac primul pas pentru a iniția un grup de copii, dornici de cultură. Chiar atunci, pe loc, a apărut și numele: *Nino Nino*. Acum, mulți mă întreabă: *De ce Nino Nino?* Habar n-am. Așa mi-a venit.

Lumea o poți schimba prin cultură, dragule. Primul pas e acolo, în lumea inocenței, o lume nepoluată de ipocrizie și lăcomie. Îmbrățișează copiii cu drag de cultură și ei te vor urma pe acest drum! mi-a șoptit gândul răzleț, mângâiat de o luminiță venită din prima rază de soare a acelei dimineți.

Nu am mai stat pe gânduri și mi-am făcut

planuri, adică un proiect. Și totuși, cu toate instrumentele la îndemână, cu experiența mea artistică, cu toate creațiile mele literare și cu dragostea mea pentru copii, chiar și cu dorința de a schimba lumea, furnicături îmi străbăteau ființa la gândul responsabilității pe care o presupunea proiectul la care mă angajam.

În fața copiilor trebuia să mă prezint curat și simplu, să mă cobor la nivelul inocenței lor și să las la o parte pretențiile de om mare. În jocul cu exigențe de educație cultural-artistică în care sunt atrași copiii, nu există reguli emise de nu știu ce dogme bazate pe criterii mecanice. Nu există decât joacă cu cea mai pură imaginație.

În acest proiect de formare a unor mici artiști importantă este răbdarea, elementul esențial al succesului. Și ca să nu las răbdarea singură în toată această călătorie i-am oferit o călăuză simplă, la îndemâna tuturor: *zâmbetul*. Acesta a fost și motivul pentru care am denumit proiectul *Zâmbetul unește*.

La prima noastră întâlnire, din data de 30 mai 2019, doamna Doinița Stanciu, bibliotecară la Secția de Împrumut pentru copii. Ludotecă, din cadrul Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila, o neobosită inițiatore de activități pentru educația

copiilor, m-a invitat să demarăm proiectul cu o preselecție, dar la final toți doritorii au fost primiți în cadrul grupului.

Explicațiile pe care le-am dat copiilor și părinților au venit simplu, fără să depun niciun efort pentru a mă face înțeles. Cuvintele au apărut firesc, din vârtejul dorințelor care mocneau încă din copilărie. Pur și simplu. Să nu-mi cereți să relatez ce am spus atunci, că nu mai știu nicio iotă!

Ca multe alte activități desfășurate la Ludoteca din cadrul bibliotecii brăilene, și aceasta este voluntară și gratuită. Ba mai mult, cu sprijinul Asociației Culturale *Leviathan*, le-am oferit de multe ori copiilor dulciuri și alte cadouri, pentru că, nu-i așa, fiecare copil se bucură de orice dar pe care-l primește, chiar și dacă este vorba numai despre o mărgică.

Multe, foarte multe activități cultural-educative au avut loc la *Nino Nino* până acum. Dunărea ne este martoră la tot ce s-a întâmplat și se va întâmpla și, considerând toate acțiunile lui *Nino Nino* niște jocuri copilărești, a insistat râzând, să-i laud pe copii cu toate năzbâtiile lor.

Cea mai hazlie activitate a fost un joc de fotbal, (ei na, *fotbal!*), o joacă cu mingea, plus o bătaie cu frișcă. Scorul dintre *Pisicoasele* și *Zburlitele* a fost de 1 – 1, pentru *Nino Nino*, firește!

Sub lozinca *Nino Nino te iubește/ Ia o carte și citește!* copiii au distribuit gratuit cărți pe Faleza Dunării trecătorilor aflați la o plimbare cotidiană. Cu altă ocazie, în Parcul Monument din Brăila, *Nino Nino* a desenat *cai verzi* pe asfalt și a dăruit îmbrățișări trecătorilor, iar copacii din parc au suportat, zâmbind, desenele copiilor prinse pe ramuri.

Dragostea de carte le-a fost insuflată copiilor și de o parte dintre invitați: Tudorița Tarniță, Angela Burtea, Armanda Filipine și

Liliana Toma, care, prin poveștile și discuțiile avute cu cei mici, le-au transmis informații despre Brăila.

Și pentru că *Nino Nino* se gândește serios să adune aplauze la scenă deschisă, un mic spectacol la CAR Pensionari *Ana Aslan* Brăila a fost o primă lecție constructivă pentru spectacolele care vor urma. De asemenea, de curând, *Nino Nino* a participat la un eveniment cultural de lansare a unei cărți pentru copii finalizată cu un flash-mob pe strada *Mihai Eminescu* în fața Teatrului *Maria Filotti* Brăila.

Pentru perioada sărbătorilor de iarnă, grupul și-a propus să inunde sufletele oamenilor cu zâmbete și voie bună, colindând și urând brăilenii după datini.

Permanent au loc multe, chiar foarte multe teste de comunicare, de atenție și memorare, iar pe agenda de lucru a grupului se află concursuri de desen și creații literare, activități încă în desfășurare.

Nino Nino nu este numai un grup artistic, este o familie. Sunt permanent atent să le ofer mai mult. Fiecare copil merită asta și nu-mi precupețesc timpul în a le dăruir imaginație, joacă, cultură, zâmbete, dragoste de oameni, iubire de sine, iubirea ca forță a tot ce ne înconjoară, de a înfăptui acel vis pornit din copilăria mea. *Nino Nino* este un prim pas mic, dar mare în năzuința sa de a schimba lumea începând de aici, din Brăila. Asta îmi doresc și copiii de la *Nino Nino*. Întrebați-i!

De aceea povestea lui *Nino Nino* continuă, *ca niciodată*. Visul meu pornit din copilărie se unește cu gândurile acestor copii în minunatul proiect inițiat pentru ei, *Zâmbetul unește!*

Lică BARBU,
Coordonatorul proiectului *Zâmbetul unește*

RUBRICA VOLUNTARILOR

Portret de voluntar

Nume și prenume: Roșu Mihaela Camelia

Studii: Universitatea Al. I. Cuza, Facultatea de Geografie – Geologie, Specializarea: Geografie – Limbă și literatură franceză

Profesie: Profesor pe catedra de geografie de peste 20 ani, Grad I, obținut în 2012; Ghid de turism din 2018, atestat de Ministerul Turismului.

Ce înseamnă pentru dumneavoastră a fi voluntar?

Raportat la nivelul de dezvoltare economică a țării, să fii profesor înseamnă să faci mult voluntariat pentru că vocația de dascăl implică o permanentă investiție de timp, energie, uneori chiar și de resurse materiale consistente, care să suplinească lipsa intervenției statului.

Să fii ghid de turism înseamnă să îți asumi o misiune, deloc ușoară, și anume aceea de a-ți atribui un rol social în dinamica vieții urbane, de ambasador, ceea ce poate fi inconfortabil dacă nu ai exercițiul voluntariatului în cadrul comunității. Firește că cea mai mare parte din tururile ghidate pe care le fac sunt private, dar există un procent consistent de acțiuni voluntare, în folosul comunității brăilene. De fapt militez în

două direcții: popularizarea tururilor pietonale ghidate în rândul brăilenilor, ca modalitate de cunoaștere a istoriei orașului, și generarea oportunităților de a introduce Brăila ca obiectiv în programele agențiilor de turism, axate pe *turismul de incoming*.

De când faceți voluntariat și care sunt domeniile în care ați activat în acest sens?

De când mă știu fac voluntariat în educație, în ideea că este cea mai bună investiție pe care o poate face cineva de-a lungul vieții... investiția în educația copiilor. Aduce rezultate rapide și garantate.

Pe de altă parte, trebuie să admit că am început munca de ghid de turism cu o serie de tururi gratuite pentru comunitate, pentru a realiza un portofoliu în acest sens. Prima acțiune de mare impact a fost *Turul farmaciilor*, realizat cu sprijinul Bibliotecii Județene *Panait Istrati* și al domnului Ion Bobaru, proprietar al celebrei Farmacii *Faltis* din Brăila.

Ce v-a determinat să faceți voluntariat?

Cred că surplusul de energie pe care îl am și permanenta dorință de a acționa, de a face lucrurile să meargă, de a pune în funcțiune mecanisme... de a urmări un rezultat

concret. De a simți că particip la *viața cetății*.

Cum ați ajuns la Biblioteca Județeană Panait Istrati și de ce ați ales să lucrați cu instituția noastră, pentru activitatea dumneavoastră?

La bibliotecă am ajuns în mod firesc, prin natura ocupației de profesor, dar am descoperit că aici este un adevărat *hub cultural* cu un potențial infinit mai mare decât îl percepe lumea... De a porni și derula proiecte inedite, de

a sculpta mentalități, de a propune teme culturale provocatoare, de a oferi alternative educaționale, de a da oxigen demersurilor lăsate să se stingă prin indiferența autorităților... de a da speranță...

Care este categoria de vârstă cu care ați ales să lucrați? De ce?

Vârsta adolescenței. De când mă știu, mă simt ca o adolescentă. De fapt, în forul meu interior mă simt ca la 17 ani și consider că abia acum începe viitorul meu, când deja am acumulat suficientă cunoaștere și experiență, cât să acționez în sensul împlinirii visurilor mele și să fiu motivată să merg mai departe. Îmi plac începuturile. Așa cum îmi plac răsăriturile. Am uneori momente când mă simt un pic pionier, în sensul de deschizător de drumuri.

Descrieți în câteva cuvinte, proiectul pe care îl desfășurați la bibliotecă.

Anul acesta am participat la un proiect care se numește *Fabrica de povești* (coordonator - Claudiu Brăileanu) și mi-au prins tare bine atelierelor de storytelling. De altfel, cu ei am și organizat voluntar turul pietonal ghidat *Spîterii, farmacii și farmaciști celebri din Brăila de odinioară*. La începutul verii, o săptămână întreagă am făcut voluntariat în cadrul Clubului de vacanță al bibliotecii, cu un alt proiect drag mie *Case cu povești*, care a avut o participare numeroasă din partea copiilor. A fost extrem de solicitat și am putut explora prin intermediul micilor tururi ghidate, spațiul urban al Brăilei vechi, alături de elevi voluntari de la diverse licee, care mi-au fost de mare, mare ajutor, la fiecare deplasare.

Aveți satisfacții în urma voluntariatului?

Foarte mari. Las o parte din sufletul meu în fiecare acțiune voluntară pe care o fac. Fără implicarea benevolă în activități care să contribuie în mod fericit la desfășurarea unor proiecte foarte utile în comunitate, cred că m-aș simți mult mai săracă. În plus, lucrând cu diverși copii, mă bucur că *amprentez* evoluția lor în mod pozitiv și poate atunci când vor crește, vor deveni *gardieni* ai patrimoniul arhitectural local.

Intenționați să continuați astfel de acțiuni? Aveți și alte proiecte în plan?

Intenționez să reiau în iunie, în cadrul *Școlii de vară*, micile tururi ghidate și vânatoarea de comori arhitectonice, cu alte case și alte povești, la fel de interesante. Poate că voi concepe un program cu câteva tururi gratuite pentru brăileni.

În primăvara anului următor voi lansa un tur de-a dreptul bizar, dar extrem de interesant și inedit și anume un tur în Cimitirul *Sf. Constantin*, acolo unde își dorm somnul de veci mulți eroi și multe personalități ale Brăilei și unde există multă istorie nepovestită și mai ales nepusă în valoare.

Ca produs turistic voi crea un nou tur ghidat, respectiv *Hanuri, hoteluri și bordeluri*, în care un personaj feminin interbelic va povesti cu haz despre Brăila veche, despre hanurile și cârciumile de odinioară, evocând viața când prosperă, când mizeră, a orașului vechi.

Sfătuiți și alte persoane să facă voluntariat? De ce?

Voluntariatul, în orice formă s-ar desfășura, se substituie experienței în muncă, lucru pe care îl recomand oricărui tânăr care dorește să acceseze la un moment dat piața muncii. Eu cred că voluntariatul asumat, responsabilizează, îndrumă, dă o direcție clară preocupărilor unui adolescent. În plus, voluntariatul contribuie la testarea mai multor opțiuni de muncă în viitor.

Caracterizați-vă în câteva cuvinte. Ce vă pasionează?

Îmi place să povestesc și să creez emoții frumoase ascultătorului. Îmi place să scormonesc după tot felul de detalii interesante și picante, legate de viața brăilenilor din secolul trecut și de evoluția *palimpsestă* a orașului. De aceea am o legătură strânsă cu biblioteca și cu Serviciul Județean al Arhivelor Naționale. Ador să lucrez cu adolescenții, să le susțin visele, să le dau aripi. Îmi place să activez în zona *turismului de incoming* și să prezint turiștilor străini orașul așa de frumos cum nu și l-ar fi imaginat vreodată. Să plece de aici cu mirarea întipărită pe chip... cum de n-au știut ce comori avem aici...

Există o persoană/personalitate/citat care vă inspiră, vă motivează în viață?

Am citit mult și, cu siguranță, în timp, fiecare lectură și-a pus amprenta asupra dezvoltării mele, însă nu pot preciza o personalitate anume care mă inspiră... sunt multe, nu mă identific doar cu una anume. Îmi plac și unii oameni din media, puțini ce-i drept. Au fost la un moment dat în viața mea și oameni care m-au surprins cu robustețea spiritului lor, cu tenacitatea lor. Unii sunt și acum lângă mine și le sunt recunoscătoare pentru că există.

BIBLIOFILIE

Expoziția Universală de la Paris din 1900, reflectată în cărți din colecția Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila

Ion VOLCU
Șef Birou Colecții Speciale
Bibliotecă Județeană Panait Istrati
Brăila

Înainte de Expoziția Universală din Paris, din 1900, România a participat în Franța la alte două expoziții: cea din anul 1867 și cea din anul 1889.

De la ultima expoziție, România făcuse multe și mari progrese în industrie, comerț, agricultură. Expoziția Universală de la Paris a fost cel de-al cincilea eveniment de acest gen organizat în capitala Franței, manifestare emblematică a perioadei *Belle Époque*, ce s-a desfășurat în perioada 15 aprilie - 12 noiembrie 1900.

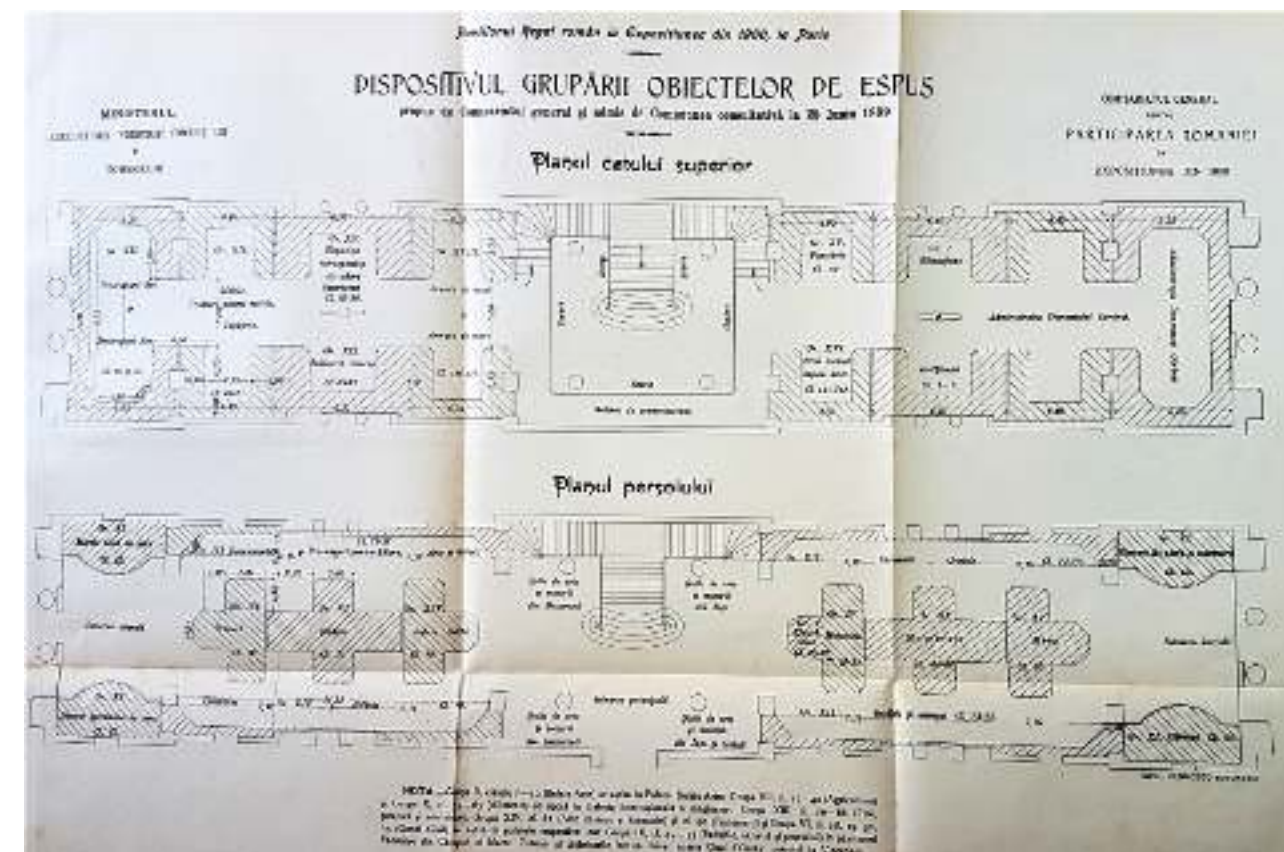
Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila are în cadrul Biroului de Colecții Speciale două lucrări de valoare și de referință privind

Expoziția Universală de la Paris din 1900 și anume: albumul bibliofil *L'exposition de Paris (1900)*, publicat cu colaborarea scriitorilor *Librairie Illustrée*, Montgredien et Cie și Olănescu Dimitrie; *Raport asupra participării României la expoziția universală din Paris (1900)*, tipărită la București, la I. V. Socecu în anul 1901.

În continuare vom face o sinteză a expoziției, însoțită de imagini relevante din cele două cărți amintite. Organizarea expoziției din România a fost demarată încă din anul 1895, când Franța a trimis guvernului invitația¹. La 28 martie 1898 se publică legea votată de Parlament prin care Ministrul agriculturii, comerțului, industriei și domeniilor era autorizat a cheltui până la suma de 1.300.000 de lei, pentru participarea României la Expoziție, și a organiza printr-un regulament de administrație publică serviciul special pentru pregătirea lucrărilor, determinând atribuțiile

respective, controlul și cheltuielile ce trebuiau făcute atât în țară, cât și la Paris. La organizare au participat foarte multe instituții și specialiști din diferite domenii. Echipa a fost constituită din: comisar general, un comitet executiv, comisia centrală consultativă și comisiile județene. Toți erau sub autoritatea Ministrului de agricultură, industrie și comerț.

¹Olănescu Dimitrie. *Raport asupra participării României la expoziția universală din Paris (1900)*, București, I. V. Socecu, 1901, p. 23.

În vederea participării României la Expoziția Universală de la Paris, a fost numit un comisar general, în persoana președintelui Academiei Române, Petre Poni, care odată cu retragerea Partidului Liberal de la guvernare își dă demisia. Funcția de comisar general al expoziției îi este oferită lui Dimitrie Olănescu, care a încercat să realizeze o mediere între sobrietatea tradiției bizantine și amintirea unei vieți nobiliare apuse. României i s-au distribuit mai multe spații de 2.955 m² și a expus produsele sale în 12 locuri diferite. Au fost amenajate la această expoziție patru Pavilioane:

1. Pavilionul regal realizat de arhitectul francez Camille Formigé a fost inaugurat pe 5 mai 1900. Acesta a fost atracția principală dintre toate cele patru Pavilioane românești. Arhitectul C. Formigé a venit în România însoțit de arhitecții Sterian și Băcoianu. Făcând o călătorie pe la mănăstirile și bisericile vechi, a luat schițe și desene de peste tot și, întorcându-se la Paris, a construit cele două Pavilioane în care a îmbinat cele mai frumoase stiluri din arta românească. Stilul *Pavilionului regal* contopea tipuri de arhitectură românească din secolele XVI - XVII, cu inspirații din catedrala *Curtea de Argeș*, biserica

Trei Ierarhi din Iași și de la mănăstirea *Horezu*. Partea centrală a clădirii reproducea pronaosul de la *Horezu*, în capătul galeriilor laterale se ridicau turnuri răsucite ca la *Curtea de Argeș*, iar intrarea principală avea reproduse ușile mărețe ale bisericii din *Horezu*. Ferestrele erau copiate după mănăstirea *Stavropoleos*. Pavilionul avea un brâu bogat care încingea întregul monument, reprodus după cel de la mănăstirea *Trei Ierarhi*. Artistul a făcut o sinteză cu simbolistica arhitecturală românească religioasă.

2. Restaurantul a fost proiectat de același arhitect și înfățișa o casă țărănească cu pridvor. Coloanele restaurantului erau copiate după cele

de la mănăstirea *Antim*, iar ornamentele smălțuite aminteau pe cele de la biserica din Hârlău și de la *Sf. Nicolae cel Domnesc* din Iași. Tavanul ambelor Pavilioane era construit din lespezi de sticlă străvezie, spațiul având astfel lumină din plin. *Restaurantul* a fost prevăzut și cu două verande. Ambele Pavilioane au fost construite de firma *Fender* din Franța și au costat 505.561 de franci.

3. *Chioșcul Tutunului* a fost executat după planurile arhitectului Petre Antonescu, care a proiectat un edificiu în forma străvechilor fântâni monumentale românești. Ornamentația exterioară a *Chioșcului Tutunului* a fost efectuată de *Fabrica de bazalt și ceramică* de la Cotroceni. Chioșcul a costat în final 7.907 franci.

4. *Pavilionul Petrolului* a fost construit în anexa expoziției din *Parcul de la Vincennes* și prezenta la intrare un derek monumental, iar corpul principal avea forma unui rezervor de petrol pe suprafața căruia erau înscrise numele celor mai importante stațiuni de extracție din România. Acesta a fost construit de firma *D. Victor Daix* din Paris pentru suma de 46.000 de franci. Monumentul avea în vârf drapelul românesc, iar în interior au fost expuse tablouri mari ce reprezentau localitățile de exploatare petrolifere și distileriiile societății *Steaua Română*, iar pe laturi de jur-împrejur au fost expuse vase, sticle, borcane cu probe de mătăsuri vopsite care au fost admirate de public. La mijloc se afla modelul unei sonde, iar pe spațiile goale, panoplii de lumânări de parafină, fotografii de peisaje petrolifere. La intrare, în dreapta și în stânga, erau piramide de tinichele și butoaie în care se transporta petrolul. *Pavilionul Petrolului* și grădina, asigurarea, lucrările de canalizare și scurgere a apelor, posturile de incendii au costat 48.993 de franci.

România a expus la Paris produse și materiale împărțite pe 4 secțiuni:

Secțiunea I - agricultură, horticultură, silvicultură, vânat, pescuit și alimentație;

Secțiunea II - mecanică, electrice, transporturi, mine și metalurgie, decorațiuni și mobilier;

Secțiunea III - țesături, veșminte și industrie textilă;

Secțiunea IV - educație și învățământ, artă, instrumente, economie socială, igienă și asistență publică.

În fiecare județ a funcționat o comisie care a selectat lucrările expozanților pentru a fi trimise la Paris. Din 2.915 de ofertanți de obiecte și materiale, au fost selectați pentru expunere 2.057 de firme și instituții din România, dintre care 1.289 de expozanți individuali, 716 colectivi și 52 de colaboratori. Pentru expoziție a fost

constituit un juriu internațional, unde România era reprezentată de 17 membri. României i s-a acordat la această expoziție universală 1.090 de recompense, dintre care: 47 mari premii, 227 de medalii de aur, 354 de medalii de argint, 314 medalii de bronz și 149 de mențiuni.

Prin această expoziție, România și-a prezentat într-o manieră impecabilă produsele economiei sale. Numeroși industriași străini au fost interesați de pădurile, minele, petrolul și de legile românești. Reprezentanții statului român au oferit informații despre producători, produse miniere, industriale și agricole, intermediind contacte între producătorii români și cei străini.

România a permis fotografilor Parisului să scoată cărți poștale cu *Pavilionul regal* și cu *Restaurantul*, acestea având o mare căutare în epoca respectivă.

Pe ziariștii francezi i-au impresionat cupola de 30 de metri înălțime, expoziția de sare gemă care includea un glob cu diametrul de doi metri, dar și celelalte expoziții de știință, artă, mecanică, metalurgie, minerale, produse industriale (evident, produsele petroliere erau la loc de cinste, pe vremea aceea doar câteva țări din lume în afară de noi mai aveau rafinării), dar și expoziția de *chihlimbar negru de Valahia*. Adăugăm și expozițiile de manuscrise rare, primele 100 de volume ale Academiei Române și nenumăratele dovezi ale creștinismului românesc, de la scoarțe populare cu tematică religioasă, până la psaltiri, evanghelii, cărți de liturghie vechi. România a expus și câteva piese din tezaurul de la Pietroasele.

În concluzie, România s-a prezentat onorabil la Expoziția Universală de la Paris, reușind să promoveze economia și oportunitățile de afaceri ale țării, iar industriașii și comercianții români să încheie multiple contracte de afaceri.

FILE DE ISTORIE LOCALĂ

Biblioteca Comunală din Brăila reflectată
în documente de arhivă (1916 - 1920)Transformarea Bibliotecii Publice în
Bibliotecă Comunală a Primăriei Brăila

Biblioteca Publică din Brăila a trecut între anii 1909 - 1920 prin ample transformări și grele încercări. După preluarea sa de către Primărie, Biblioteca Comunală s-a confruntat în continuu cu lipsa unui buget adecvat, a unui sediu modern și spațios pentru colecțiile de publicații în creștere, dar și pentru exponatele Muzeului științific. În anul 1910, Primăria modifică Regulamentul Bibliotecii, instituind un Comitet Administrativ care să conducă instituția. Sub coordonarea acestuia, biblioteca n-a prosperat deloc, deoarece s-a întâlnit în decurs de trei ani doar de patru ori. Achizițiile s-au făcut dezorganizat, cataloagele nefiind completate, iar organizarea fondului de carte a fost abandonată¹. Primăria a încercat să găsească un nou spațiu și astfel Biblioteca a fost mutată într-o clădire cu parter și etaj de pe strada *Rubinelor*, nr. 10, dar și aici spațiul destinat muzeului a fost deturnat, etajul fiind transformat în locuință pentru bibliotecar. În anul 1914, Primăria renunță la Comitetul Administrativ și îl numește bibliotecar responsabil pe Vasile Macedonescu, custode fiind, încă din 1911, Ion S. Ionescu.

Despre administrarea și mersul Bibliotecii în anii 1914 - 1917 sunt foarte puține informații, multe dintre documentele de arhivă fiind dispărute în timpul ocupației germane. Vasile Macedonescu părăsește Brăila odată cu armata română și oficialitățile statului, în luna decembrie 1916, și se stabilește în Moldova pe toată perioada războiului. Cel care se îngrijește de bibliotecă în timpul ocupației germane fiind custodele. Primăria din timpul ocupației a hotărât că postul de bibliotecar este inutil și, din 1 aprilie 1917, l-a suprimat din buget². După ce trupele de ocupație au plecat din

Brăila în anul 1918, Vasile Macedonescu solicită printr-o adresă³ Primăriei Brăila să i se plătească leafa din perioada refugiului în Moldova, situația creată nefiind din vina lui și să-l repună în funcția de bibliotecar pe care a avut-o înainte de război. Acesta mai reclama că în aprilie 1920 a fost la Biblioteca să-și reia postul și l-a găsit acolo pe profesorul pensionar, Atanasie Popescu, fost director al Bibliotecii, care a refuzat primirea sa pe post, specificând că el este însărcinat de Primărie cu reorganizarea și administrarea bibliotecii și că nu are ordinele legale pentru a dispune reîncadrarea lui pe postul de bibliotecar avut înainte de război⁴. Primăria nu știa cum să rezolve petiția lui V. Macedonescu și în acest scop trimite o adresă Ministrului de Interne prin care se cerea o soluție în această speță⁵. Tot din această adresă aflăm că drepturile salariale pretinse se rezumau la perioada 1 aprilie 1917 - august 1920. Ministerul de Interne răspunde printr-o adresă că administrația comunei Brăila este îndreptățită să cerceteze împrejurările, pentru a stabili dacă cererea este întemeiată și să dispună satisfacerea petiționarului. Nu știm ce răspuns i-a dat Primăria fostului bibliotecar, cert este că acesta nu figurează în documente de arhivă ca funcționar al Bibliotecii în anul 1920.

În toată această perioadă de referință, Biblioteca funcționa cu doar trei persoane, un bibliotecar, care avea și funcția de șef serviciu, cu un salariu de 220 lei lunar⁶, un custode pentru sala de lectură și împrumut de carte cu un salariu de 180 lei pe lună și un servitor cu 60 lei lunar⁷.

³ Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Brăila. Fond *Primăria Brăila*, Dosar 42/1919, fila 14. În continuare se va cita SJANB.

⁴ *Ibidem*, fila 113.

⁵ *Ibidem*, fila 120.

⁶ *Ibidem*, fila 36, 53. State de plată ale personalului Bibliotecii pe lunile august și decembrie 1919.

⁷ *Ibidem*, 34.

Pierderile suferite de Biblioteca Comunală în
timpul ocupației germane

Biblioteca Comunală a suferit mari pierderi în timpul ocupației germane, sediul acesteia de pe str. *Rubinelor* fiind ocupat de trupele bulgare. Cărțile au fost mutate în pod și apoi transferate de personalul bibliotecii în clădirea Curții cu Jurați (azi Facultatea de Inginerie Brăila) unde funcționa și în anul 1919. Ion S. Ionescu, custodele bibliotecii, efectuează un prim inventar al obiectelor dispărute în timpul ocupației și, pe 23 octombrie 1919, înaintează un raport Primăriei prin care anunța că sunt doar câteva lipsuri constatate, urmând a se completa ulterior toate pierderile suferite de bibliotecă⁸.

Conform adresei, din sala de lectură s-au furat: masa de stejar a lectorilor, acoperită cu postav verde, lungă de 5 metri și lată de 1,20 m, 24 scaune de Viena, 3 călimări cu capace. Din cancelaria comitetului au fost furate: o masă de

⁸ *Ibidem*, fila 78.

tei cu sertare, acoperită cu postav verde, lungă de 3 metri și lată de 1,20 m, 7 scaune de Viena și o călimară de bronz cu figuri simbolice, dăruită Bibliotecii în anul 1892 de elevii clasei a VI-a de la Liceul Real din Brăila. Pe 27 februarie 1910, custodele Ion S. Ionescu revine cu o altă listă completă cu furturile din bibliotecă din timpul ocupației germane⁹.

⁹ *Idem*, dosar 105/1920 Corespondență cu Biblioteca și Muzeul, fila 17.

Raportul conține 2 anexe: prima cu obiectele de mobilier și de muzeu și a doua anexă cuprinde cărțile dispărute în număr de 642 de volume legate, care au fost ușor de identificat pentru că s-au păstrat registrele inventar. Mai dificil a fost însă cu obiectele de mobilier și muzeu, deoarece registrul cu inventarierea acestora a dispărut și lipsurile au fost constatate după alte acte vechi și din memoria custodelui. Au fost distruse și mii de fișe de carte din catalogul alfabetic pentru cititori care au trebuit refăcute integral cu ajutorul unor copişti. Pentru a putea fi plătiți, s-a desființat postul de servitor al bibliotecii și cu leafa acestuia de 60 lei lunar s-a putut plăti munca acestora câteva luni până la refacerea fișelor de cărți. Acum se vor constitui odată cu refacerea fișelor alfabetice și fișele pentru noul catalog sistematic. Prima anexă conține următoarele obiecte de la Bibliotecă și Muzeu, ridicate de armata străină de ocupație:

Nr. crt.	Denumirea obiectului	Bucăți
1.	Scaune de Viena din sala de lectură și Cămară	25
2.	Cuier metalice	4
3.	Masă mare de stejar	3
4.	Birouri de tei cu sertare pentru bibliotecar și custode	2
5.	Lămpi mari de petrol, suspendate, lampă de birou și lămpi de perete	6
6.	Călimară de bronz și călimară de metal cu pedestal și sonerie	2
7.	Călimară de sticlă	3
8.	Sobe metalice	3
9.	Ceasornic cu pendul	1
10.	Scaune de lemn lustruite din sala de lectură	50
11.	Sticlă de cristal pt. apă, 6 pahare, paravan de sobă, 2 sigilii metalice unul cu tuș și altul cu ceară	

Reorganizarea Bibliotecii Comunale între anii 1919 - 1920

Primarul Brăilei dă o rezoluție prin care însărcina secretariatul să ia legătura cu fostul director al Bibliotecii, Atanasie Popescu, care să se ocupe cu procurarea mobilierului necesar pentru funcționare, pe baza unei facturi. Până la rezolvarea situației, personalul și cititorii bibliotecii se foloseau de mobilierul Curții de Jurați, care își avea sediul în aceeași clădire.

Primăria și-a onorat promisiunea și, în 26 noiembrie, Biblioteca primește un prim set de mobilier, confecționat la atelierul special pentru mobilă de artă și binale *Manole Costescu*, ce funcționa în Brăila pe strada: *Școalei Publice* nr. 6. Acest mobilier consta din¹⁰ (vezi tabel de la pagina 41):

Fondatorul Bibliotecii, prof. Atanasie Popescu, adresează pe 28 ianuarie 1919 un memoriu Primăriei prin care protesta față de situația în care se afla Biblioteca Comunală și propunea un set de măsuri pentru readucerea acesteia la situația anterioară anului 1916. Protestul profesorului a fost discutat în comisia interimară sub președinția lui Șerban Răducanu, pe data de 14 iunie 1919. La finalul ședinței, comisia l-a desemnat pe prof. Atanasie Popescu să reorganizeze Biblioteca Comunală. În același timp, Primăria solicita, pe 26 iunie 1919, conducerii Liceului *N. Bălcescu* să dea aviz favorabil pentru instalarea Bibliotecii Comunale în una dintre sălile libere ale școlii.

Crt.	Denumirea mobilierului	Bucăți	Prețul
1	Birou din lemn de fag cu 5 sertare, 163/90 cm. cu mușama	1	600 lei
2	Masă de lemn de brad, bățuită culoarea nucului, 5 m/1.20 m	1	480 lei
3	Masă de lemn de brad, cu 2 sertare bățuită culoarea nucului, 150/80 m	1	96 lei
4	Scânduri de brad pe post de separatoare pentru cărți. Au fost aduse 90 de bucăți, cu 3 categorii de dimensiuni	90	75 lei

Reorganizarea Bibliotecii a fost atent supravegheată de Atanasie Popescu, însărcinat special al Primăriei. În această perioadă a anului 1919 - 1920 s-a achiziționat mobilier nou, în locul celui furat de ocupanți, s-a înlocuit o parte din cărțile furate prin donații sau achiziții, s-au refăcut registrele, fișele bibliografice pentru cititori, s-a operat transferul patrimoniului Bibliotecii la noul sediu din cadrul Liceului *Bălcescu*. De exemplu, o donație de 50 de volume literare și istorice este primită pe 19 mai de la Administrația Casei Bisericii¹² de la care urma să primească și alte cărți religioase, dar contra cost. Prin aceeași adresă de donație, Atanasie Popescu solicita Primăriei să plătească din fondul lăsat de Dimitrie Ionescu 400 de lei pentru achiziția de cărți enciclopedice noi.

O atenție sporită a dat directorul legării noilor registre alfabetice care au fost transcrise și refăcute integral după ocupație. Acestea erau în

¹²*Idem*, dosar 105/1920 Corespondență cu Biblioteca și Muzeul, fila 34.

număr de 4 volume, *in folio* și trebuiau legate și broșate cu pânză, carton și hârtie colorată pentru o mai bună păstrare în timp. În acest scop, se solicită primăriei ca din donația de 1.000 lei, pe care o obținuse Atanasie Popescu în anul 1919 pentru Bibliotecă și care a fost depusă pentru păstrare la Primărie, să se plătească suma de 160 lei pentru legarea acestor cataloage¹³.

Mutarea sediului Bibliotecii Comunale la Liceul Nicolae Bălcescu

Pe 1 iulie, Comisia Interimară a Primăriei Brăila, decide transferul sediului Bibliotecii Comunale în incinta Liceului *N. Bălcescu*¹⁴. Pentru acest scop a fost atribuit Bibliotecii amfiteatrul liceului. Plata celor doi angajați urma să fie achitată de liceu din subvenția primită de la Primărie pentru acest scop. La adresa Primăriei, directorul liceului, Vasile Goraș, răspunde că este de acord cu primirea bibliotecii în instituție și că este gata să participe cu cheltuieli de amenajare

alături de administrația comunală și solicită în acest scop înaintarea unui deviz.

¹³ *Ibidem*, fila 64.

¹⁴ *Ibidem*, filele 69 și 74.

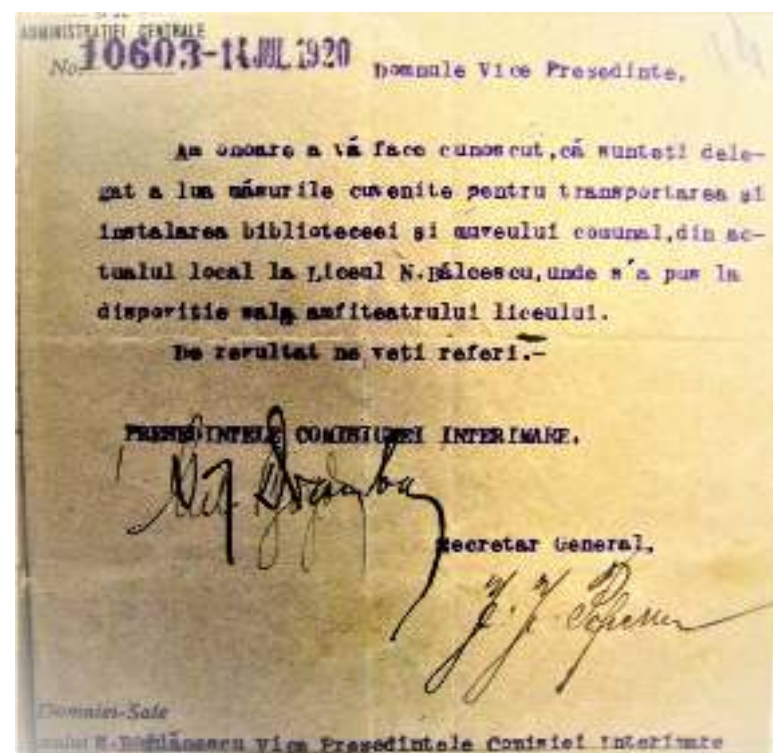
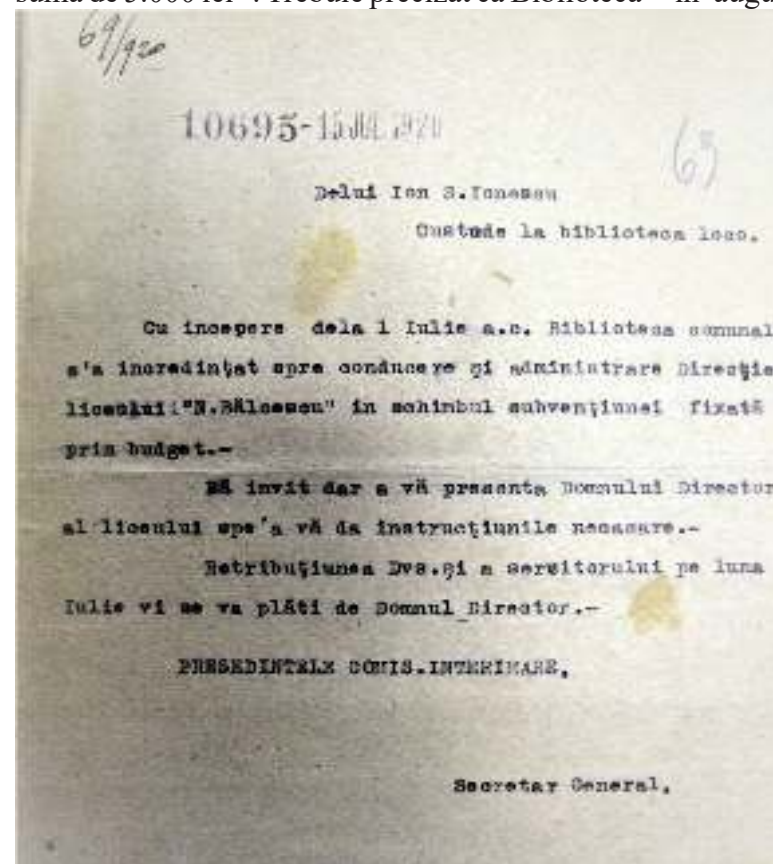
Conform adresei din data de 8 septembrie 1920, Primăria a estimat cheltuielile de transferare și amenajare a Bibliotecii la Liceul *N. Bălcescu* la suma de 5.000 lei¹⁵. Trebuie precizat că Biblioteca

a fost închisă publicului în lunile iulie - august, astfel mutarea propriu-zisă s-a finalizat în luna septembrie 1920. În noul local, Primăria a numit în august 1921, un nou bibliotecar, din rândul corpului profesional, și anume pe prof. Corneliu Gușăilă, care va avea această funcție până în anul 1926.

Pentru serviciile oferite la organizarea Bibliotecii Comunale, în luna octombrie 1920, Atanasie Popescu este gratificat¹⁶ de Primărie cu suma de 3.000 de lei, destul de mult, dacă ne referim la statele de plată ale anului în curs, în care custodele era plătit cu doar 160 de lei lunar.

Menținerea sediului Bibliotecii Comunale în incinta Liceului *Nicolae Bălcescu* n-a durat foarte mult. În anul 1925, conducerea liceului solicită Primăriei eliberarea spațiului destinat bibliotecii. Astfel, Biblioteca este din nou mutată într-o sală spațioasă din Teatrul Comunal (fosta proprietate a lui Dumitru Ionescu, donată Primăriei Brăila) unde a funcționat o scurtă perioadă, transferată apoi în fostul hotel *Weibel* și readusă la teatru în anul 1929. Cu astfel de strămutări dese ale bibliotecii și fără niciun plan de viitor au existat consecințe dezastruoase pentru patrimoniul bibliotecii și muzeului, fiind deteriorate și pierdute multe cărți și piese de muzeu.

Drd. Ion VOLCU,
Șef Birou Colecții Speciale

¹⁵*Ibidem*, fila 89.

¹⁶*Ibidem*, fila 83.

Brăila și primele alegeri parlamentare din România Mare

Actorii politici la Brăila în preajma campaniei electorale din anul 1919²

Statutul de porto-franco deținut până în anul 1883 și importanța covârșitoare în comerțul desfășurat de România la răscrucea secolelor XIX - XX au făcut ca Brăila să fie un oraș cu o excepțională dezvoltare economică, unde relațiile capitaliste erau înfloritoare. Așa se face că valorile liberale și-au găsit la Brăila un teren fertil de dezvoltare, Partidul Național Liberal având o poziție dominantă la începutul secolului al XX-lea. Orașul arăta deschidere față de cei trimiși de la *centru*, însă nici resursele locale nu erau deloc de neglijat, Brăilei aparținându-i personalități remarcabile, precum Alexandru Djuvara, Radu S. Campiniu, Nicolae N. Ionescu ș.a.

Dacă orașul Brăila a fost un simbol al liberalismului și capitalismului românesc în formare, teritoriul rural al Brăilei reflecta cu deplină acuratețe realitățile din societatea românească. Rășcoala din 1907, care a avut momente dramatice și în județul Brăila, reliefa cât de necesară era pentru țărănimea brăileană reforma agrară și cât de mult se impunea, ca un corolar, nevoia de implicare a țărănimii în viața politică. De altfel, lideri însemnați ai Partidului Conservator și Partidului Național Liberal erau latifundiași sau arendași în județul Brăila, precum Nicolae Filipescu sau Trandafir Djuvara³ etc. Astfel, Partidul Conservator avea o solidă bază economică și socială, temei al rolului său politic, în timp ce agitațiile țărănimii stimulau apariția cluburilor țărănești în preajma Primului Război Mondial. Totuși, tabloul este incomplet fără a menționa existența frământărilor socialiste, de unele nefiind străin Cristian Rakovski (amic al celebrului scriitor cu convingeri socialiste Panait Istrati⁴), militant radical de origine bulgară care

În acest context, merită să prezentăm modul în care s-au desfășurat alegerile la Brăila acum 100 de ani. Să menționez că acest articol completează un studiu apărut recent, chiar în noiembrie 2019, într-un volum coordonat de Bogdan Murgescu și Andrei Florin Sora¹.

¹ Acest articol vine în completarea studiului nostru din volumul *România Mare Votează. Alegerile parlamentare din 1919 la «firul ierbii»*, coordonatori Bogdan Murgescu, Andrei Florin Sora, Editura Polirom, 2019, p. 225 - 235. Mai jos am folosit sistemul de redactare al notelor utilizat pentru elaborarea studiului din volumul menționat.

² A se vedea și Urse, 2017: *passim*.

³ AN-BR-Prefectura, 256/1863: 20 și 15/1917: 14.

⁴ Panait Istrati, *socialist nedogmatic*, militant onest și desăvârșit al apărării drepturilor muncitorilor, a fost ales secre-

organizase cluburi socialiste la Brăila și care a rămas membru al Comitetului Executiv al PSD, chiar și după plecarea sa în Rusia⁵.

Alegerile din anul 1914, organizate în două rânduri, în lunile februarie și mai, concentrate în jurul celor două însemnate reforme preconizate de Ion I. C. Brătianu, reforma electorală și reforma agrară, ne oferă date semnificative despre tabloul politic din orașul dunărean. De asemenea, la Brăila a candidat marele istoric Nicolae Iorga (Partidul Naționalist Democrat), independenți precum Gh. S. Ioanițiu, susținător al ideilor socialiste și țărăniste, socialiștii I. Voinea și Constantin Popovici sau afaceristul Virgil Budescu din partea Cercului Comercial⁶.

După intrarea României în Primul Război Mondial, Brăila a suportat din plin impactul războiului, manifestările teribile ale ocupației Puterilor Centrale (în fapt pe cele ale germanilor) din 23 decembrie 1916 până în noiembrie 1918⁷, situația sa socio-economică fiind complet diferită față de perioada antebelică, desigur într-un sens negativ. Totuși, cursul evenimentelor imprimat de semnarea preliminarilor păcii cu Puterile Centrale (Bufta, 20 februarie/5 martie 1918) a fost favorabil **Partidului Conservator**. De altfel, în **luna mai 1918**, în timpul regimului de ocupație, au avut loc ultimele alegeri pe baza votului censitar, iar **Partidul Conservator** și-a adjudecat aproape toate locurile în ambele Camere⁸. Situația s-a schimbat însă radical pentru conservatori în condițiile demisiei guvernului Marghiloman (24 octombrie 1918) și ale înfrângerii Puterilor Centrale. Încercând să se adapteze la noile realități, la 1/14 decembrie 1918, Partidul Conservator și-a luat numele de **Partidul Conservator Progresist**. Totodată, partidul condus de Alexandru Marghiloman a adoptat și un nou program în speranța largirii bazinului electoral⁹. În ciuda acestor eforturi și chiar dacă organizația locală avea lideri de marcă

precum fostul prefect Ion Berceanu¹⁰, situația era destul de confuză în rândurile acestui partid¹¹ care își interpreta ultimele secvențe pe scena vieții politice românești.

Partidul Național Liberal a reușit să se adapteze la condițiile introducerii votului universal, mai ales că reforma electorală a fost susținută asiduu de Ion I. C. Brătianu. Totuși, la Brăila, clubul local era marcat în toamna anului 1918 de disputa pentru putere între doi remarcabili lideri¹², Leonte Moldovanu și Constantin Alessiu.

Avocat și magistrat, Constantin Alessiu a avut o carieră impresionantă, fiind conducătorul clubului liberal, primar al Brăilei, deputat și senator în anul 1914¹³. Alessiu a pierdut însă controlul organizației chiar la sfârșitul anului 1918. De fapt, în perioada retragerii în Moldova, Leonte Moldovanu a colaborat strâns cu Ionel Brătianu, fapt care a tranșat lupta pentru putere în plan local.

tar al primului sindicat al muncitorilor din Portul Brăila și a participat la congresul din 1910 al Partidului Social-Democrat din România, publicând numeroase articole în *România Muncitoare*. Recent a se vedea Bălan, 2010: 41 - 55; Cernat, f. a.: 37 - 52.

⁵ Proca, 2010: 36 - 37.

⁶ Munteanu, 2012: 124 - 141.

⁷ Petrovici, 2018: *passim*.

⁸ Munteanu, 2012: 144.

⁹ Scurtu, 2003: 221.

¹⁰ Petrovici, 2018: 247 - 249.

¹¹ *Expresul*, XIII, 19, 9.12.1918: 3.

¹² *Expresul*, XIII, 19, 9.12.1918: 3.

¹³ Munteanu, 2012: 125.

Fără nume sau avere, Leonte Moldovanu și-a datorat ascensiunea în primul rând certelor sale calități, remarcându-se ca profesor de istorie și geografie la Liceul Real (*Nicolae Bălcescu*)¹⁴ și ca mare susținător al cauzei pentru desăvârșirea unității naționale. În 15 noiembrie 1918, Leonte Moldovanu a revenit în orașul Brăila, iar în funcțiile cheie de conducere au fost numiți apropiați de-ai săi, precum Ștefan Periețeanu și Șerban Răducanu¹⁵. De subliniat că în rândurile PNL Brăila, numit *gruparea moldovenistă* de către liberalii disidenți din jurul lui Constantin Alessiu, se conturaseră mai multe formațiuni, ținute într-un echilibru relativ de șeful local al grupării, Leonte Moldovanu. Prima facțiune era reprezentată de *tinerii liberali*, în frunte cu Radu Portocală și I. Paraschivescu, promovat ajutor de primar de Leonte Moldovanu. A doua grupare îi avea în frunte pe Șerban Răducanu și pe L. Opreanu, iar cea de-a treia pe Ștefan Periețeanu¹⁶.

Preocupări ale politicianilor brăileni pentru situația țărănimii locale întâlnim încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea. În *Plugarul român* țărani erau considerați *temelia statului nostru* însă li se cereau voturile, în 1895, pentru un mare proprietar din județul Brăila, Rali G. Rali. Încă din 1914 s-au realizat primele demersuri pentru înființarea unui partid țărănesc la Brăila¹⁷, într-o primă fază fiind constituite cluburi țărănești. Unul dintre cei implicați a fost avocatul Gheorghe S. Ioanițiu, fiul preotului din comuna Zăvoaia, care inițial cochetase cu valorile socialiste, fiind apropiat al lui N. D. Cocea și Cristian Rakovski. În anul 1914, Gheorghe S. Ioanițiu a publicat pentru câteva luni de zile ziarul *Brazda* care se intitula *ziarul oficial al Partidului Țărănesc*. La data de 9 mai 1914 s-au stabilit la Brăila și principiile partidului (lupta pentru votul universal și obligatoriu, lupta pentru exproprierea totală a moșiilor și împrumutarea țărănimii etc.)¹⁸. Ioanițiu a încercat să atragă de partea sa un număr cât mai mare de țărani, dar și de învățători sau preoți de prin satele Brăilei, însă demersurile sale nu au fost încununate de prea mult succes. La alegerile din 1914 a candidat la colegiul al III-

lea, ca independent și nu a reușit să obțină decât 83 de voturi, în parlament ajungând liberalul Matei V. Sassu¹⁹. Abia după înființarea Partidului Țărănesc, în 5/18 decembrie 1918 de către un grup de învățători, preoți și țărani ce aveau în frunte pe Ion Mihalache²⁰, s-a cristalizat și un *club* țărănist la Brăila, unde, treptat, s-au alăturat noii formațiuni notabilități locale precum preotul Econom Gh. Berdan sau avocatul Petre Bălan. Astfel, atrași de curentul nou pe care îl insufla în societate și în viața politică *partidul de clasă al săteanului de la Topolog*²¹ și programul său intitulat *Declarația de principii a Partidului Țărănesc*²², desigur, stimulați și de ostilitatea față de partidele consacrate, Partidul Conservator și Partidul Național Liberal, mulți brăileni au aderat la Partidul Țărănesc. Într-adevăr, problema țărănească devine mai prezentă ca niciodată în discursurile politicianilor brăileni. Situația era surprinsă foarte bine în ziarul *Reforma* de Petre Bălan, care ironiza preocupările tuturor formațiunilor pentru cea mai numeroasă clasă socială românească: *grație noii sale situațiuni «introducerea votului universal», demagogii și-au îndreptat privirile către el, făgăduindu-i multe și mărunte, numai să-l ademenească, să-l prindă, să-l înșele*²³.

Mișcarea socialistă la Brăila era de asemenea dinamică, resimțindu-se influența mai multor tendințe, de la acțiunile incitatoare ale agitatorilor bolșevici trimiși de Cristian Rakovski la Brăila²⁴ până la organizarea activității sindicale pe baze moderate. *Sfatul muncii. Organul mișcării socialiste din Brăila și Galați*, a apărut chiar în ianuarie 1919, apoi a urmat *Muncitorul Brăilei* editat de Nae Vasilescu²⁵. Într-adevăr, mai multe surse converg către ideea că Brăila a fost în anul 1919 scena mai multor acțiuni și agitații care au avut în spate Partidul Socialist, în numele - sau în rândurile - căruia acționau și agenți de sorginte bolșevică. Linia de demarcație încă

¹⁹ Munteanu, 2012: 125.

²⁰ Șeicaru, 2000: 199 - 200; Scurtu, 1975: 23.

²¹ Iorga, 1999: 279.

²² Printre cele mai importante puncte în programul țărăniștilor, cu un pronunțat caracter de stânga, se distingeau: împărțirea tuturor moșiilor la țărani, înființarea de izlazuri și păduri comunale, introducerea impozitului progresiv pe venit sau desființarea jandarmeriei. Scurtu, 2003: 228.

²³ *Reforma*, I, 13, 13.03.1919: 1.

²⁴ AN-BR-Prefectura, 10/1919: 296.

²⁵ Giurescu, 1968: 279.

nu era stabilită între cele două curente din partidul care tocmai se reorganiza și încerca să se adapteze la noile realități izvorâte din unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu România. Arestările făcute de Biroul de Siguranță au destructurat *celule* bolșevice activate la Brăila, situația determinând implicarea liderilor de la centru, care i-au trimis la Brăila să reorganizeze mișcarea socialistă pe Ilie Moscovici, Constantin Popovici, Gh. Niculescu-Mizil, Ion Gh. Oprescu etc²⁶.

În fine, să mai amintim că și Liga Poporului, înființată la Iași, în 2/16 aprilie 1918, de generalul erou Alexandru Averescu, s-a organizat mai târziu la Brăila, după sfârșitul ocupației germane, beneficiind, ca peste tot în țară, de sprijinul celor demobilizați și întorși acasă, dar și al diversilor oportuniști care activaseră deja în viața politică locală, precum, Mihail A. Cernea. Abia după numirea ca prim-ministru a lui Alexandru Averescu, în 13 martie 1920, Liga Poporului s-a structurat mai bine la Brăila, liderul local fiind prefectul I. Teianu²⁷, iar organele de presă *Îndreptarea Brăilei* și *Brăila Nouă*²⁸.

Campania electorală și desfășurarea alegerilor

Prima campanie electorală organizată pe baza sufragiului universal a fost atipică prin dese amânări ale datelor alegerilor, ceea ce a făcut să fie și cea mai lungă campanie din istoria României. La alegerile din anul 1919 au participat 10 partide²⁹, însă la Brăila au depus liste un număr mai mic, doar 5 partide: **Partidul Național Liberal, Partidul Țărănesc, Partidul Socialist, Partidul Conservator Progresist, Partidul (Cercul) Comercial**, precum și câțiva independenți, la Camera Deputaților, iar la Senat au depus liste doar trei partide: **PNL, Partidul Conservator Progresist și Partidul Țărănesc**.

Observăm astfel că au lipsit din competiția electorală partide precum Partidul Democrat, Partidul Socialist și mai ales Liga Poporului. Referitor la acest ultim partid, Pamfil Șeicaru considera că *Generalul Averescu s-a lăsat*

*influențat de Take Ionescu și de Iancu Flondor să nu participe la alegeri, deoarece guvernul de alegeri general Arthur Văitoianu era un guvern liberal camuflat*³⁰, decizie care a influențat cu siguranță configurația politică a Parlamentului României Mari în toamna anului 1919.

Dintre forțele politice antrenate în campania electorală la Brăila, PNL s-a organizat cel mai bine: și-a înființat comisii de propagandă în ianuarie 1919 și tot de la începutul anului a trecut la înființarea unor *cluburi* liberale în cele mai importante comune ale Brăilei. Totodată, PNL a fost primul partid de la Brăila care și-a anunțat candidații pentru cele două camere.

Obiectivele prioritare ale campaniei electorale desfășurate de PNL vizau adaptarea la condițiile sufragiului universal și implicit câștigarea voturilor țărănimii. Procesul-verbal de constituire a clubului din comuna Viziru este elocvent pentru întreaga propagandă electorală: *Subsemnații cetățeni din comunei Viziru, jud. Brăila, întruniți, astăzi 11 ianuarie 1919, la o consfătuire, având în vedere că partidul național liberal a fost singurul care în decursul timpului s-a ocupat în măsura cea mai mare de chestiunile țărănești,... am hotărât ne punem în legătură cu acest partid, înființând în comuna Viziru un club național liberal, ca filială a clubului din Brăila, condus de harnicul învățător d. Leonte Moldovan. Alegem ca președinte pe d. Radu Lascu*³¹.

Scopul acestei propagande în rândurile țărănimii urmărea să contracareze mai ales influența Ligii Poporului, în condițiile în care Partidul Țărănesc abia se înființase. De altfel, pentru a face campania cât mai credibilă, PNL a încercat să atragă o parte din reprezentanții țărănimii. De aceea, în paginile ziarului *Expresul*, unii dintre fruntașii satelor, precum plugarul din satul Gemenele, Dinu R. Dicianu, se exprimau astfel: *Rugăm direcțiunea ziarului «Îndreptarea - ziarul Ligii Poporului» să nu mai facă dragoste cu sila țărănimii din satul Gemenele, trimițându-ne gazete la care nu știu cine le-a dat numele (sic!)... Noi socotim o faptă necinstită ca dușmanii partidului național-liberal să se folosească de numele nostru, căci ne-am convins pe deplin că numai partidul național-liberal va înfăptui programul aflat la ordinea zilei pentru ridicarea țărănimii. Cred că*

³⁰ Șeicaru, 2000: 210.

³¹ *Expresul*, XIV, 11, 15.01.1919: 1.

*și d. general Averescu ar fi putut înfăptui ceva pentru țărani, că a fost foarte bun militar, dar astăzi oricât ar munci d-sa nu o să poată face nimic, pe motivul că s-a asociat cu elemente care au votat în parlament contra împroprietăririi țăranilor, a votului universal și în special contra întregului program, ce partidul național-liberal voia să înfăptuiască pentru ridicarea țărănimii. Dacă d. General Averescu urmărea ridicarea țărănimii, nu trebuia să se întovărășească cu d. Argetoianu, Gr. Filipescu și alții care au votat contra intereselor țărănești. Noi ne mirăm cu ce curaj se coboară d. General Averescu, în mijlocul nostru cu asemenea elemente care au căutat să ne pună din nou la jug pe toți țărani care ne-am făcut datoria pentru patrie, vorbind în parlament contra împroprietăririi și a votului obștesc*³². Un plugar foarte bine documentat care cunoștea astfel punctele slabe ale generalului Averescu, căci *boierii* din preajma sa puteau submina din elanul țăranilor pentru tata Averescu. De reținut însă că Alexandru Averescu nu era atacat în mod direct, căci faima sa în lumea satelor, relatată de Constantin Argetoianu, era extraordinară și în județul Brăila.

Având experiența îndelungatelor lupte politice, Partidul Conservator Progresist a fost principalul adversar al PNL în campania electorală din toamna anului 1919, liderii locali trimițând mai multe telegrame către guvernul Văitoianu prin care denunțau abuzurile administrației locale, care continua să fie controlată de PNL și astfel să facă jocurile liberalilor în județul Brăila³³.

Dacă Partidul Conservator Progresist era adversarul tradițional al Partidului Național Liberal, Partidul Socialist era un rival în ascensiune, care găsea în orașul Brăila un teren fertil pentru propagandă, fapt firesc având în vedere doar tradiția revendicărilor și agitațiilor muncitorești din portul Brăila. De altfel, în ciuda deciziei partidului, luată la congresul extraordinar din 13 - 14 octombrie 1919, de a nu participa la alegeri, lista numărul 6 la Brăila cuprindea lideri ai mișcării socialiste din România, precum Constantin Popovici, Constantin Mănescu și Ion Gh. Oprescu³⁴.

Deși a beneficiat de pe urma retragerii Ligii Poporului din cursa pentru alegerile parlamentare,

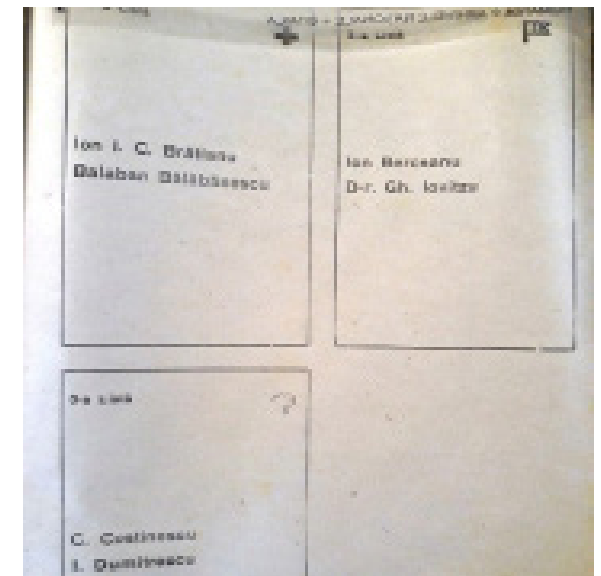
³² *Expresul*, XIV, 41, 23.02.1919: 1.

³³ AN-BR-Prefectura 29/1919: 43.

³⁴ AN-BR-Prefectura, 16/1919: 328.

datorită faptului că ambele partide aveau aproximativ același bazin electoral, Partidul Țărănesc, lipsit de o tradiție organizatorică, fără resurse financiare precum cele ale liberalilor sau conservatorilor, fără lideri de anvergură, nu a reușit să se impună în campania electorală ca o formațiune politică capabilă să pună în dificultate Partidul Național Liberal.

Secțiile de votare în orașul și județul Brăila au fost următoarele: 5 secții de votare în orașul și județul Brăila și 5 subsecții de votare³⁵: *Secția de vot a Judecătoriei Ocol Urban Brăila (se vota chiar la Primăria Brăila), Subsecția de vot a Judecătoriei Ocol Urban Brăila, Secția de vot a Judecătoriei Ocol rural Brăila, Subsecția de vot a Judecătoriei Ocol rural Brăila, Secția de vot a Judecătoriei Ocol Viziru, subsecția de vot a Judecătoriei Ocol Viziru, Secția de vot a Judecătoriei Ocol Ianca și subsecția de vot a Judecătoriei Ocol Ianca, Secția de vot a Judecătoriei Ocol Slobozia-Cireșu și Subsecția de vot a Judecătoriei Ocol Slobozia-Cireșu*³⁶.

Candidații pentru Senat și însemnele electorale ale partidelor

În ceea ce privește numărul de alegători, doar în comunele județului Brăila erau 18.265 de alegători pentru Cameră și 9.327 de alegători pentru Senat. În total, erau înscrși 24.737 de alegători pentru Adunarea Deputaților³⁷ și 13.346 pentru Senat³⁸. Una dintre cele mai mari comune

³⁵ Simion, 2001: 144 - 145.

³⁶ AN-BR-Prefectura, 16/1919: 18.

³⁷ AN-BR-Prefectura, 16/1919: 329.

³⁸ AN-BR-Prefectura, 16/1919: 441.

²⁶ DPCR, 1953, 20, 26 și 29/1919: 93 - 95, 109 - 110 și 113 - 116.

²⁷ *Îndreptarea Brăilei*, *Îndreptarea Brăilei*, III, 20, 15.05.1921: 2.

²⁸ *Îndreptarea Brăilei*, *Îndreptarea Brăilei*, III, 20, 15.05.1921: 2.

²⁹ Ivan, f. a.: 9.

din județul Brăila era Islaz, care avea 1.397 de alegători pentru Adunarea Deputaților și 781 de alegători pentru Senat³⁹.

După desfășurarea scrutinului, în condiții relativ corecte, oricum mult mai corecte decât cele care se vor desfășura în următoarele două decenii, rezultatele s-au prezentat în felul următor:

Rezultatele finale pentru Senat⁴⁰

Conform rezultatelor prezentate, au fost aleși în Adunarea Deputaților primii 4 candidați ai **Partidului Național Liberal: Leonte Moldovanu, Matei Sassu, Ștefan Periețeanu, Ion Paraschivescu - lista nr. 1** și primii doi candidați, după numărul de voturi, **Petre Bălan și Grigore Căldăruș, ai Partidului Țărănesc,**

Rezultatele finale pentru Adunarea Deputaților

Nr. listei	Nume și Prenume Candidați	Apartenența politică	Număr de voturi obținute	Observații
1	Leonte Moldovanu Ștefan Periețeanu Matei V. Sassu Ion Paraschivescu Luciliu R. Opreanu Dinu Dicianu	PNL PNL PNL PNL PNL PNL	5561 5491 5546 5233 5180 5052	Ales deputat și în anul 1914. Fost deputat. Participant și la alegerile din 1914. Ajutor de primar. Fost deputat PNL. Plugar din comuna Gemenele.
2	Mihail A. Cernea	Independent	1718	A mai candidat pe listele Partidului Conservator Democrat.
3	Gheorghe S. Ioanițiu Sava Marin	Independent Independent	639 628	Participant și la alegerile din 1914.
4	C. C. Sculi	Independent	487	Participant și la alegerile din 1914.
5	Ion Gh. Berceanu	Independent	189	
6	Constantin Popovici Constantin Mănescu Ion Gh. Opreanu Stoica Mihalcea Popescu C. Radu Dumitru I. Ion	Partidul Socialist Partidul Socialist Partidul Socialist Partidul Socialist Partidul Socialist Partidul Socialist	557 556 555 556 554 556	Participant și la alegerile din 1914.
7	Filip Apostol Matei Fălcoianu Alexandru Eliat Duțu Vlăsceanu Ion I. Rădulescu Stan Căpriță	Partidul Conservator Progresist Partidul Conservator Progresist Partidul Conservator Progresist Partidul Conservator Progresist Partidul Conservator Progresist Partidul Conservator Progresist	695 590 726 571 586 595	
8	Virgil Dudescu Petre Păsculescu Stan Bratu Costică Cosac Mihalache E. Topor Mihail St. Panteli	Partidul (Cercul) Comercial Partidul (Cercul) Comercial Partidul (Cercul) Comercial Partidul (Cercul) Comercial Partidul (Cercul) Comercial Partidul (Cercul) Comercial	1302 1093 1074 1089 1036 1412	Participant și la alegerile din 1914. Participant și la alegerile din 1914.
9	Ion V. Nicolaescu Baltag	Independent	150	
10	Petre Bălan Preot Gh. Berdan Căldăruș Grigore Grigore Cristescu Tănase Bejan Radu Mircea	Partidul Țărănesc Partidul Țărănesc Partidul Țărănesc Partidul Țărănesc Partidul Țărănesc Partidul Țărănesc	3902 3824 3831 3823 3804 3817	

³⁹AN-BR-Prefectura, 28/1919: 59.
48

⁴⁰AN-BR-Prefectura, 16/1919: 461.

Rezultate finale pentru Senat

Nr. listei	Nume și Prenume Candidați	Apartenența politică	Număr de voturi obținute	Observații
1	Ion I. C. Brătianu Balaban Bălăbănescu	PNL PNL	6915 6655	A mai fost ales parlamentar de Brăila. Învățător în comuna Rușetu.
2	Ion Berceanu Dr. Gheorghe Iovitzu	Partidul Conservator Progresist Partidul Conservator Progresist	780 891	Fost parlamentar și prefect al Brăilei.
3	C. Constantinescu I. Dumitrescu	Partidul Țărănesc Partidul Țărănesc	2640 2529	

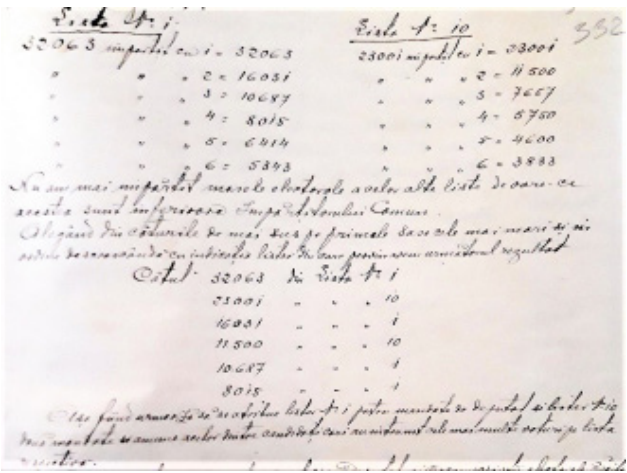
de pe lista nr. 10⁴¹. În Senat au ajuns doar candidații PNL, **Ion I. C. Brătianu și Balaban Bălăbănescu**, cu un număr de 6.915 voturi, respectiv 6.655 de voturi⁴². Totodată, au fost declarați deputați supleanți ultimii doi candidați ai PNL de pe lista nr. 1 și ultimii 4 candidați ai Partidului Țărănesc de pe lista nr. 10⁴³.

Concluzii

Din cele 8 locuri de parlamentari rezervate Brăilei, 6 reveneau Partidului Național Liberal. Practic, PNL a obținut rezultate mai bune chiar și față de perioada în care guverna, dacă ne raportăm spre exemplu, la anul 1914, atunci când au intrat în Parlament 6 liberali, dar și 4 conservatori, iar din cei 6 liberali, doi erau disidenți față de linia oficială a partidului. Din acest punct de vedere, votul universal nu a zdruncinat deloc pozițiile PNL la Brăila, ba dimpotrivă, le-a consolidat. În schimb, rezultatele Partidului Țărănesc la Brăila erau printre cele mai slabe din Muntenia⁴⁴, ceea ce demonstrează că țărăniștii nu s-au organizat eficient în mediul rural, dar și influența dominantă a aparatului administrativ liberal.

Desigur, divizarea competitorilor în 10 liste a fost în beneficiul PNL-ului, iar modalitatea de repartizare a mandatelor a favorizat doar două partide, PNL și PȚ, adică listele 1 și 10, după cum se observă și din secvența de proces-verbal a Biroului Electoral Central al Județului Brăila, prezentată mai jos⁴⁵:

Din același tabel se poate observa că un partid avea nevoie de peste 8.000 de voturi pentru a putea trimite din județul Brăila un deputat. După PNL și PNT, doar Cercul Comercial a mai putut strânge un număr însemnat de voturi, 7.006, insuficient însă, pe când Partidul Conservator

Nr. listei	Nume și Prenume Candidați	Apartenența politică	Număr de voturi obținute
1	Ion I. C. Brătianu Balaban Bălăbănescu	PNL PNL	6915 6655
2	Ion Berceanu Dr. Gheorghe Iovitzu	Partidul Conservator Progresist Partidul Conservator Progresist	780 891
3	C. Constantinescu I. Dumitrescu	Partidul Țărănesc Partidul Țărănesc	2640 2529

Progresist a cumulat doar 3.776 de voturi⁴⁶. La Senat nici nu mai este cazul să insistăm asupra rezultatelor numerice, căci victoria PNL a fost și mai categorică (aproape 70% din voturi), țărăniștii și conservatorii pierzând în toate secțiile și subsecțiile de votare⁴⁷.

Oameni noi în politică datorită votului universal? Răspunsul este unul mai degrabă nemulțumitor. Din cei 41 de candidați la alegerile parlamentare din toamna anului 1919, 24 au mai candidat și la alegerile anterioare. Iar dintre cei 8 aleși în parlament, 4 mai fuseseră parlamentari. Totuși, erau și figuri noi în viața politică datorită scrutinului universal, iar personaje precum deputatul țărănist Grigore Căldăruș ori senatorul liberal Balaban Bălăbănescu, învățător din Rușetu, făceau trecerea de la locuințele lor simple și viața modestă din satele natale, la confortul elitist din hotelurile bucureștene *Continental*, *Regal*⁴⁸, pentru a participa în data de 20 noiembrie 1919 la ședința solemnă a deschiderii Parlamentului României Mari, ce a avut loc la Ateneul Român. Cu siguranță, cei doi brăileni cu origini modeste, deși rivali în plan doctrinar, propulsați de forța votului universal, intrau într-o lume nouă, asistând fascinați la evenimentul important ce

⁴⁶AN-BR-Prefectura, 16/1919: 331.

⁴⁷AN-BR-Prefectura, 16/1919: 461.

⁴⁸AN-BR-Prefectura, 29/1919: 84.

se desfășura în marea sală a Ateneului Român, care era arhiplină cu aleșii națiunii. Alături de toți demnitarii statului, de corpul diplomatic, de reprezentanții tuturor autorităților, Grigore Căldăruș și Balaban Bălăbănescu așteptau *clipa emoționantă a cetirii Mesagiului Regal*⁴⁹, primele alegeri pe baza votului universal în România fiind astfel împlinite.

Listă de Referințe:

AN-BR-Prefectura = Serviciul Județean Brăila al Arhivelor Naționale, Fond Prefectura Județului Brăila, Dosar 256/1863, Dosar 41/1911, Dosar 15/1917, Dosar 4/1919, Dosar 10/1919, Dosar 16/1919, Dosar 17/1919, Dosar 28/1919, Dosar 29/1919, Dosar 30/1919, Dosar 32/1919.

ANIC-MJ-CE = Serviciul Arhivelor Naționale Istorie Centrale, fond Ministerul Justiției, Direcția Judiciară - Comisia Electorală Centrală, Dosar 114/1919.

AN-BR-Bălcescu = Serviciul Județean Brăila al Arhivelor Naționale Fond Colegiul Național Nicolae Bălcescu Brăila, Dosar 26/1891.

M. Of. = Monitorul Oficial al României, nr. 191 din 16/29 noiembrie 1918; nr. 178 din 20 noiembrie 1919.

DPCR (1953) = Documente din Istoria Partidului Comunist din România. 1917 - 1922, volumul I, București: Editura pentru literatură politică.

Dreptatea Brăilei (Ziar democrat-independent), Brăila, 1919.

Expresul (Cotidian, organ al Partidului Național Liberal), Brăila, 1919.

Îndreptarea Brăilei (Organul politic al «Partidului Poporului», secția Brăila), Brăila, 1921.

Reforma (Organ național liberal), Brăila, 1919.

GMR (1970) = *Greva generală din România-1920*, București: f. e.

Bălan, Zamfir (2010) *Panait Istrati în corespondența lui Gheorghe Cristescu*, în *Analele Brăilei*, serie nouă, an X, nr. 10, Brăila, p. 41 - 55.

Bianu, Vasile (1926) *Însemnări din războiul României Mari, II*, Cluj: Institutul de Arte Grafice Ardealul.

Cernat, Bianca, L. (f. a.) *Panait Istrati, «omul revoltat»*. *Repere pentru o literatură a contestației*, București: Editura Muzeul Literaturii Române.

Duca, I. G. (1994) *Memorii*, vol. IV, București: Editura Machiavelli.

Scurtu, Ioan; Bulei, Ion (1990) *Democrația la români. 1866 - 1938*, București: Editura Humanitas.

Florescu, Gh. I. (1972) *Partidele politice în alegerile parlamentare din 1919*, în *Anuarul Institutului de Istorie, «A. D. Xenopol»*, nr. IX/1972, Iași, p. 312 - 334.

Giurescu, Constantin, C. (1968) *Istoricul orașului Brăila*, București: Editura Științifică.

Iorga, Nicolae (1999) *România contemporană de la 1904 la 1930. SUPT TREI REGI. Istoria unei lupte pentru un ideal moral și național*, Ediție îngrijită, note și comentarii de Valeriu Râpeanu și Sanda Râpeanu: F. L.: Editura Pro.

Ivan, Marcel (f. a.) *Evoluția partidelor noastre politice în cifre și grafice, 1919 - 1932*, Sibiu: Editura și tiparul Krafft & Drotleff.

Mihăescu, Victor (1930) *Istoricul Mișcărilor Muncitorești din Portul Brăila: Partea I-a, Cuprinzând descrierea de acum 50 de ani, până la 1 Ianuarie 1930*, Brăila: Institutul de arte grafice Dunărea.

Petrovici, Nicolae (2018) *Brăila sub ocupațiune: 23 decembrie 1916 - 10 noiembrie 1918*, Studiu introductiv și note Cristian Constantin, Brăila: Editura Istros.

Proca, Ovidiu Gherasim (2010), *Social-democrația în România precomunistă: Geneza mișcării politice socialiste și tema autenticității în Analele Științifice ale Universității «Alexandru Ioan Cuza»*, Științe Politice, tom V, p. 23 - 39.

Munteanu, Ioan (2012) *Galeria oamenilor politici de la începuturi până în zilele noastre*, Brăila: Editura Proilavia.

Scurtu, Ioan, coordonator (2003), *Istoria românilor*, vol. VIII, *România întregită (1918 - 1940)*, București: Editura Enciclopedică.

Stoica Lascu, Stoica (1998) *Partidele politice la Brăila în perioada modernă (1875 - 1914). Mărturii de epocă*, Brăila: Editura Istros.

Șeicaru, Pamfil (2000) *Istoria partidelor național țărănist și național țărănist*, partea I, partea a II-a, Ediția a II-a, îngrijire, note, postfață Victor Frunză, București: evf.

Scurtu, Ioan (1975) *Din viața politică a României. Întemeierea și activitatea Partidului Țărănesc (1918 - 1926)*, București: Editura Litera.

Scurtu, Ioan, Cojocar, Ionuț (2017) *Ion I. C. Brătianu*, București: Editura Enciclopedică.

Urse, Antonel (2017) *Aspecte ale vieții social-politice brăilene la începutul perioadei interbelice, în Reflecții istorice și culturale*, Lăcrămioara Iordăchescu, Ariadna Cristina Maximiuc, Sebastian Chiruță, Ioana Ruxandra Chiruță, coordonatori, Iași: Editura Edinfo, p. 219 - 223.

Vasilescu, Nae A. (1934) *Leonte Moldovan. 45 de ani de activitate publică*, Brăila: Institut de arte grafice Dunărea.

Prof. dr. Ștefan AFTODOR,
Președinte Filiala Brăila a
Societății de Științe din România

Comunitatea Turcă din Brăila

Una dintre cele mai cunoscute informații pe care o dețin brăilenii despre Brăila este că orașul a fost ocupat de turci între 1538 - 1540, fiind (raia sau kaza) de la 1554 până la sfârșitul războiului ruso-turc din 1828 - 1829, perioadă în care este numit Ibrail.

Brăila este un oraș multiethnic în care trăiesc ca frații toate minoritățile de prin lume, ceea ce reprezintă un mediu prielnic dezvoltării culturale a etniilor. Comunitatea turcă contribuie la evidențierea caracterului multicultural al Brăilei, prin întreaga viață culturală și spirituală, participând la diverse evenimente în parteneriat cu instituțiile locale.

Deși comunitatea turcă mai număra în 2011 doar 78 de membri, în contextul unui oraș ce poartă amprenta acestei comunități încă de la formare, există la Brăila o Filială a Uniunii Democrațe Turce din România care este condusă din 2015 de Sevim Rustem.

În oraș sunt două clădiri care mai păstrează elemente din arhitectura tradițională turcească: prima este *Casa turcească*, aflată pe strada *Orientului*. Clădirea are elemente specifice din arhitectura civilă turcească, cum ar fi streșina mult prelungită (saceac) construită din lemn și prevăzută cu un gen special de îmbinări. Casa datează de la începutul secolului al XIX-lea. Cea de-a doua clădire este Biserica *Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril*. Conform tradiției, acest lăcaș de cult are o vechime de 250 de ani, fiind cea mai veche biserică a orașului și, în același timp, singura casă de rugăciuni turcească de pe teritoriul României transformată în biserică ortodoxă, după ce inițial clădirea a servit ca lăcaș de cult musulman. La inițiativa arhiducelui Mihail Pavlovici Romanov, șeful armatei rusești, în anul 1829, lăcașul a fost transformat definitiv în

biserică ortodoxă. Geamia din Centrul Vechi a fost ridicată în secret de turci, pe vremea lui Constantin Brâncoveanu, când Brăila era raia turcească și a ajuns biserică ortodoxă pentru prima dată, temporar între 1808 - 1810.

Ca dovadă a existenței unei comunități organizate în Brăila, există și un cimitir al eroilor turci din Primul Război Mondial, situat în cartierul *Chercea*, unde se află 12 morminte în care sălășluiesc osemintele unor ofițeri turci, în timp ce 754 de militari de aceeași naționalitate au fost înmormântați într-o groapă comună în timpul Primului Război Mondial. În acest cimitir, în fiecare an, pe 18 martie, edilii șefi ai orașului marchează evenimentul prin depuneri de coroane și ceremonii, celebrând momentele istorice de necontestat ale prezenței turcilor pe meleagurile Brăilei.

Trecem în revistă activitățile care au marcat în ultimele decenii Comunitatea Turcă și care s-au integrat perfect în viața socială a urbei noastre.

Pe data de 11 septembrie 1996, Consulul general al Turciei, Ihsam Yucel, a făcut o vizită protocolară în Brăila.

În data de 2 decembrie 2002 primarul de atunci, Anton Lungu, și primarul Mustafa Bozbey semnează un protocol de înfrățire între Brăila și districtul Nilüfer (oraș Bursa), evenimentul fiind completat cu un program de vizitare a municipiului în urma căruia primarul turc declara: *Brăila este*

⁴⁹ Bianu, 1926: 333 - 334.

un oraș cu un trecut impresionant. Anul următor această relație cu orașul Bursa continuă, astfel că pe 11 aprilie 2003, o delegație condusă de Halil Erdogan, viceprimarul turc, poposește în orașul nostru pentru a continua colaborarea economică, comercială și culturală pe baza protocolului deja semnat.

La ediția din 2004 a Festivalului *Zile și nopți de teatru la Brăila*, Compania *Antalya State Theatre* din Turcia, a avut o reprezentație cu piesa *Topor Party* în regia lui Mehmet Ulusoy.

În anul 2005, la Brăila, pe B-dul *Dorobanților*, nr. 588, funcționa **Fundația de Servicii Islamice-Filiala Brăila** condusă de un hoge/preot/mahmud. Având în vedere că în orașul nostru nu mai există geamie, sediul amintit funcționa ca școală, biserică, chiar și gazdă pentru oamenii de afaceri. Un nou protocol de înfrățire se semnează în primăvara anului 2005, de această dată cu orașul Denizli, când o delegație brăileană condusă de Nicolae Mitroi face o vizită în Turcia pentru a reitera noi colaborări în plan economic, sportiv, cultural-artistic și de cunoaștere a spiritualității. Ca răspuns la această vizită, în 6 decembrie, o delegație formată din 44 de persoane din Turcia, condusă de guvernatorul Gazi Simsek sosește la Brăila. Atunci primarul din Denizli a primit cheia orașului nostru și a oferit în schimb cheia orașului său ce are formă de cocoș. Delegația merge din nou la Cimitirul Eroilor și efectuează un tur al orașului.

Muzeul Brăilei *Carol I*, împreună cu **Uniunea Democrată Turcă**, organizează în data de 18 martie 2006 o manifestare dedicată Zilei Eroilor Turci. Cu această ocazie s-au depus coroane de flori la Cimitirul Turcesc și s-a vernisat expoziția foto-documentară *Imaginea soldatului turc*, urmată de o întâlnire de lucru a personalului diplomatic turc cu oameni de afaceri din Brăila și Galați și Comunitatea Turcă Brăila condusă de domnul İsmail Duran. Doamna Urfet Abdurahman Mocanu, membră a **Comunității Turce Brăila** a donat Muzeului Brăilei: o diplomă de încetățenire, semnată de regele Carol I, în 1910, pe numele Abdurahman Ali, volumul *Lupul cenușiu* despre viața lui Mustafa Kemal Atatürk, un Coran de la începutul secolului al XIX-lea, precum și un Cember (batic tradițional turcesc) realizat în țesătură și cu dantelă manuală de la mijlocul secolului al XIX-lea. Derya Agca, soția consulului turc, a oferit celor prezenți o surpriză - a interpretat *Canakkale*, doamna fiind și mezzosoprană la Opera Națională din Ankara.

În același an, la 12 mai 2006, Teatrul *Maria Filotti* participă la Festivalul Internațional de Teatru al Țărilor Riverane Mării Negre, la Trabzon (Turcia) cu spectacolul *Antigona*.

Pe data de 29 octombrie 2008, la sediul Muzeului Brăilei, a avut loc lansarea volumului prof. univ. dr. Tasin Gemil: *Românii și otomanii în secolele XIV - XVI* (ediția a II-a revizuită) prezentată de prof. univ. dr. Ionel Căndea, directorul Muzeului Brăilei *Carol I*. La manifestarea prilejuită de Ziua Națională a Republicii Turcia, pe lângă reprezentanții comunității locale, au fost invitați și E. S. Doamna Omer Zeytinoglu, ambasador al Republicii Turcia în România și E. S. Domnul Haluk Agca, consulul general al Republicii Turcia în România.

La aceeași dată importantă pentru turci, 18 martie, în anul 2009 s-au depus coroane de flori la Cimitirul Eroilor Turci, în prezența consulului general al Turciei la Constanța, domnul Haluk Agca care a ținut și un discurs despre semnificația acestei zile.

Aceeași ocazie a fost marcată în anul 2013 de sosirea unei delegații a Consulatului Turciei din Constanța, condusă de consulul Füsün Aramaz. Cu acest prilej, liderii **Uniunii Democratice a Turcilor din România** au depus o coroană de flori și au păstrat un moment de reculegere la Cimitirul Eroilor Turci din Brăila. *Comemorăm în această zi eroii turci care au luptat în cel de-al Doilea Război Mondial, iar lupta de la Dardanele este foarte importantă pentru poporul turc, pentru că s-a deschis calea spre eliberare. Avem dintre acești războinici, eroi care se odihnesc aici la Brăila, sunt convinsă că ei chiar se odihnesc...* a spus consulul turc. La fel și în anii 2014 și 2015, doar că delegația

a fost condusă de domnul Ali Bozcaliskan – consul general și dl. Ozgen Topcu - vice consul. Programul ceremoniei a cuprins: intonarea imnurilor de stat, depunerea coroanelor, moment de reculegere, discursul Consulului General al republicii Turcia la Constanța, rugăciune, vizitarea mormintelor eroilor.

În data de 23 - 24 septembrie 2016, are loc *Festivalului Poeților din Balcani*. Ediția a X-a, desfășurată în Sala *Fănuș Neagu* a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* din Brăila, a găzduit în anul acela scriitori din Turcia și România, după ce și alte state balcanice au fost invitate în anii anteriori. Festivalul a fost organizat de către Consiliul Județean Brăila, Bibliotecă și Filiala S-E Galați-Brăila a Uniunii Scriitorilor

(USR), în colaborare cu Comunitatea turcă din Galați și Consulatul turc de la București. Premiul *Balcanica* pentru poezie turcă a revenit poetei Firdevs Buyuykates.

Sâmbătă, 18 martie 2017, s-a sărbătorit la Cimitirul Eroilor Turci (Șoseaua *Focșani*, nr. 121) din Brăila, Ziua Eroilor Turci. În prezența Consulului General al Turciei de la Constanța și a autorităților brăilene și gălățene, au fost depuse coroane de flori la Monumentul Eroilor Turci din incinta cimitirului. În amintirea victoriei de la Canakkale din 1915, **Comunitatea Turcă** din

România marchează în fiecare an pe 18 martie Ziua Eroilor Turci. Ceremonia a început cu intonarea imnurilor celor 2 state, român și turc. După un moment de reculegere, comunitățile turce din România și autoritățile locale au depus coroane de flori. Un grup de copii cercetași au depus flori în amintirea eroilor. Ceremonia a continuat cu un discurs al domnului Uygur Mustafa Sertel, consulul Turciei la Constanța și cu o rugăciune în memoria eroilor. De la cimitir, coloana oficială a vizitat Biblioteca Județeană *Panait Istrati*, Casa *P. S. Goangă* și Teatrul *Maria Filotti*.

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila găzduiește pe 30 mai 2018, o dublă lansare de carte: antologia *Poezie turcă modernă* de Nevzat Yusuf Sarıgöl și volumul *Tristeți pontice (Dalgaların Hüznü)* de Marian Ilie, publicate în 2017 la Editura *Betta* din București, în ediție bilingvă, poetul român Marian Ilie traducându-și singur poemele în limba turcă.

Muzeul Brăilei *Carol I* – secția *Istorie*, în colaborare cu Consulatul General al Republicii Turcia la Constanța, **Uniunea Democrată Turcă din România**, Filialele Brăila și Galați, Centrul de Cercetare, Dezvoltare, Educație și Cultură Turcă *Dunărea de Jos* Galați, a organizat pe data de 18 martie 2019, în sala *Regele Ferdinand și Regina Maria* o activitate cu tema: *Çanakkale și Ziua Eroilor Turci*.

Din program au făcut parte: Alocuțiune susținută de E.S. Sulhi Turan, Consulul General al Republicii Turcia la Constanța; *Scurtă prezentare a campaniei turcești pe frontul Galiției în 1916* - dr. Adrian Trifan, cercetător muzeu; *Soldatul turc pe frontul Galiția și România* - Gülten Abdula-Nazare, președinte al Uniunii Democratice Turce din România, Filiala Galați; *Poeme și scrisori de pe front* - Adi George Secară, poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Se poate spune, ca o concluzie, că **Uniunea Democrată Turcă – Filiala Brăila**, deși nu mai numără așa de mulți membri, își face încă simțită prezența pe scena civică brăilenă, mai ales prin comemorarea eroilor săi. Chiar și numai pentru aceasta, turcii din Brăila rămân în istoria orașului, completând salba de comunități ce face să fim o urbe unică.

Carmen BORDEI,
Bibliotecar

Un document aniversar

Lucrarea *Orizont monografic, 2009 - 2019*, apărută la editura Proilavia, 2019, realizată la împlinirea a 70 de ani de existență a Teatrului Maria Filotti (TMF), ca instituție profesionistă de spectacole, constituie volumul 2 al *Perspectivelor monografice, 1949 - 2009* (editura Edmunt, 2009). Concepute la solicitarea directorilor Teatrului Maria Filotti Brăila, Veronica Dobrin și Lucian Sabados, acestea aparțin domnului Ioan Munteanu, vechi iubitor al teatrului brăilean, al cărui cronicar a fost timp de peste 30 de ani (vezi volumul *Premierele așa cum au fost, 1973 - 2003*, editura Ex Libris, 2006).

La Brăila, s-a spus, teatrul este aproape de-o vârstă cu orașul modern, renăscut după 290 de ani de stăpânire turcească. De aceea, un prim capitol surprinde file din această istorie prin relevarea rolului lui Costache Halepliu, unul dintre pionierii teatrului românesc, originar din Brăila, care a întemeiat, în 1851, *înaintea celui din București*, primul teatru permanent din localitate, denumit *Național*, întrucât reprezenta spectacole numai în limba română și cu interpreți români. De asemenea, cuprinde și *biografia* sălii de spectacole a Teatrului Maria Filotti Brăila, prezentă, într-un clasament al uneia dintre cele mai repute firme de turism cultural, *EasyGo Pass* din Franța, în topul celor mai frumoase 20 de teatre din lume, pe locul 16.

Inclusă în rândul monumentelor istorice ale Brăilei (Cod Lista Monumentelor Istorice: BR-II-m-B-02097), clădirea, în orice prezentare, este însoțită de superlative: **excepțională, fabuloasă, fantastică**, născând senzația că pătrunzi într-o catedrală în care se oficiază în numele artei. Și-a păstrat tinerețea prin opera de restaurare condusă de artistul plastic Virgil Măhăescu în anii '80, ca și cea de reabilitare-consolidare, din anii 2014 - 2016.

Un al doilea capitol definește teatrul brăilean drept **carte de identitate a urbei**, adăugând unicității arhitecturale, calitatea publicului, trupa puternică ai cărei actori colaborează constant cu marile companii din capitală, dar și prezența unor mari regizori ca Victor Ioan Frunză, artist al regiei în teatru; Cătălina Buzoianu, clasicizată, creatoare de drumuri în regia europeană, sau Radu Afrim, autor de spectacole memorabile ca *Omul-pernă*, deschizător de drum pentru o întreagă generație de regizori tineri, afirmați pe scena brăileană, care și-a format un public propriu.

Urmează apoi *istoria* ultimilor 10 ani, prin consemnarea Festivalului *Zile și nopți de teatru*, care transformă Brăila în capitală a teatrului românesc, prin prezența celor mai importante trupe din București și din țară, și a repertoriului stagiunilor TMF, evidențiindu-se participarea majorității spectacolelor sale pe scena festivalurilor din întreaga țară, inclusiv a *Festivalului Național de Teatru*. Fiecare spectacol este ilustrat printr-o pagină care cuprinde trei scene definitorii, care completează în mod fericit, lucrarea de o foarte bună tehnică tipografică.

Încercând o apreciere cuprinzătoare a acestor stagiuni, se afirmă că TMF a cunoscut evoluția undeii, în veșnică mișcare, cu sușuri și coborâșuri, aflându-se acum pe creasta valului, dovadă fiind prezența cu două spectacole (*Before Breakfast* de Eugène O' Neill, regia **Andrei și Andreea Grosu** și *True West* de Sam Shepard, regia **Vlad Cristache**) la cea de-a 29-a ediție a *Festivalului Național de Teatru* (FNT), desfășurat în perioada 18 - 27 octombrie 2019, la care au participat 32 de teatre și companii teatrale din România, cu 41 de spectacole.

Dând cezarului ce este al cezarului, ultimul capitol îl constituie un larg interviu cu managerul teatrului, domnul Lucian Sabados, care, călăuzit

de îndemnul marelui istoric Nicolae Iorga - *Aniversările trebuie să însemne două lucruri: un certificat de muncă pentru trecut și un solemn angajament de muncă pentru viitor - a făcut un succint bilanț: Teatrul brăilean reprezintă un teren fertil de creștere, afirmare, consolidare a unor puternice talente în contextul unei trupe cu mare experiență pentru care profesionalismul și autodepășirea reprezintă definiția perfectă. În cei 70 de ani de frumoasă poveste a Teatrului «Maria Filotti», eu nu reprezint decât o insulă într-un ocean de talent, dăruire, muncă și izbânzi artistice. Norocul mi-a surâs totuși prin faptul că această sărbătoare (70 de ani) s-a întâmplat în timpul mandatului meu. (...) Teatrul brăilean reprezintă o carte de identitate a municipiului, în care publicul nostru experimentat găsește răspunsuri la întrebările, speranțele, îndoielile și*

certitudinile sale, ale contemporanilor noștri de pretutindeni. Este o poveste fără de sfârșit care consfințește statutul teatrului de oficiu public, pe care-l dorim înălțat pe noi piedestaluri ale măiestriei artistice.

Dragoș Adrian NEAGU,
Director
Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila

Castelul de Apă. Simbol al Brăilei, de la strălucire la promisiuni (II)

Teodora Soare

Redactor

Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila
teodora_soare@bjbraila.ro

Povestea Castelului de Apă din Grădina Mare a început încă din 1893, construcția fiind realizată efectiv între anii 1912 – 1913. O bună perioadă de timp, castelul a fost funcțional, apoi a început declinul său. În 1982 imobilul a devenit spațiu pentru alimentație publică, iar ulterior acesta a rămas închis. După ani de degradare, autoritățile și-au propus transformarea sa în Observator Astronomic și introducerea într-un sistem cultural-educativ coerent, ca element de referință pentru turiști și localnici. Contractul de finanțare a fost semnat pe 10 octombrie 2018, cu o durată de 48 de luni de la momentul semnării acestuia. Valoarea totală a proiectului Reabilitarea Castelului de Apă din Grădina Publică Brăila se ridică la 4,6 milioane de euro.

Cuvinte cheie: Brăila, Castel de Apă, simbol, Grădina Mare, turism, Observator Astronomic.

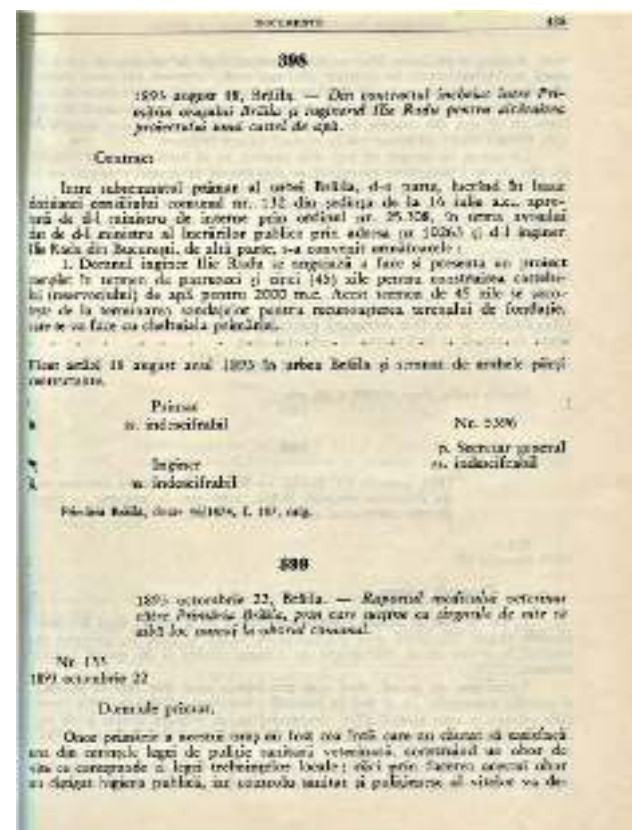
Incursiune istorică

În numărul trecut al revistei am analizat manuscrise vechi din care am aflat câteva informații fascinante despre construcția Castelului de Apă din Grădina Mare – de la creionarea sa, până la planurile realizate pentru imobil. Povestea Castelului de Apă este regăsită în operele scriitorilor brăileni. Profesorul Ioan Munteanu amintește despre această construcție și vorbește și despre transformările prin care a trecut clădirea până în zilele noastre, citând lucrarea Mariei Stoica.

În 1894, *Analele ministerului de lucrări publice* includ sub formă de proiect pentru alimentarea orașului un Castel de apă, rezervor

de 2000 m. c. Autorul Elie Radu i-a dat înfățișarea unui templu, având în vedere vecinătatea bisericii Sf. Spiridon (azi Palatul Telefoanelor), castelul urmând a se ridica pe actualul loc al Palatului Agriculturii. Templul, după cum îl descrie Maria Stoica în «Pro memoria» 626/1995, era ridicat pe un soclu înalt construit din piatră de culoare vântată, pentru a se spori impresia de stabilitate a clădirii. Tot din piatră, dar de culoare albă, urma să fie construită toată structura de rezistență și elementele de plastică arhitecturală: bazele și capitelurile pilaștrilor, ancadramele ușilor și ale ferestrelor; stema orașului, etc. Zidurile și celelalte elemente de plastică s-ar fi realizat din cărămidă presată și ar fi fost zugrăvite în roșu și alb. Acoperișul ar fi avut forma unei cupole, supraînălțate de un turn lanternă, notează profesorul Ioan Munteanu în cartea intitulată *Stradele Brăilei* – volumul I.

Potrivit acestuia, Rezervorul de apă, înalt

de 40 de metri, a fost folosit ca turn de apă, ca foișor de foc și ca depozit de vin, terasă de vară, cofetărie și restaurant, restaurant cu platformă rotativă, turn de televiziune. Autorul *Stradelor Brăilei* notează că restaurantul cu platformă rotativă devenise deja un punct turistic inclus în excursiile organizate altădată de Oficiul Național de Turism, un astfel de restaurant nemaexistând decât la Berlin și Tokio, după cum se spunea într-un pliant de la inaugurare.

Înscrișuri oficiale

În lucrarea *Documente privind istoria orașului Brăila 1831 - 1918*, autorii N. Mocioiu, S. Bounegru, Gh. Iavorschi, A. Vidis, consemnează printre altele și contractul oficial încheiat între Primăria orașului Brăila și inginerul Ilie Radu pentru alcătuirea proiectului unui castel de apă, act datat 18 august 1893 și înregistrat la Primăria Brăila, dosar 46/1874, f. 187, orig. Contractul menționa faptul că a existat o decizie a Consiliului Comunal nr. 132 din 16 august 1873, aprobată de d-l ministru de interne prin ordinul nr. 25.308, în urma avisului dat de d-l ministru al lucrărilor publice prin adresa nr. 10.263, toate acestea făcând posibilă existența acestui contract. Astfel, inginerul Ilie Radu se angaja a face și prezenta un

proiect complet în termen de patruzeci și cinci (45) zile pentru construirea castelului (rezervoriului) de apă pentru 2000 m.c. Acest termen de 45 de zile se socotește de la terminarea sondajelor pentru recunoașterea terenului de fundație, care se va face cu cheltuiala primăriei. Documentul conține semnăturile primarului, inginerului și pe cea a secretarului general, toate indescifrabile.

Grădina publică cu rezervorul de apă

În cartea *Brăila în cărți poștale ilustrate. Album foto-documentar 1896 - 1948*, arhivistul Ștefania Botez și șeful biroului Colecții Speciale din cadrul Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila, Ion Volcu, oferă publicului câteva cărți poștale și informații despre Castelul de Apă din Grădina Mare. De aici aflăm că imobilul construit în 1912 din beton armat avea parter și patru etaje, o înălțime de 32 de metri, pe o rază de 14 metri. Proiectul elaborat de inginerul Ghermani a fost aprobat de Consiliul Tehnic Superior prin «Jurnalul nr. 160» din 15 iunie 1912, a fost pus în circuitul rețelei de apă, pentru a asigura o presiune constantă în conducte și în același timp pentru a evita așa zisele «lovituri de berbec». Conceput și folosit ca rezervor de apă potabilă și regulator de distribuție a apei în oraș și întreținut

de Primărie prin Întreprinderile Comunale Brăila. Proiectul prevedea instalarea a două conducte de câte 400 mm. alimentate fiecare la câte o pompă, care să debiteze apa de la uzină la castel. Cu toate acestea, tot aici apare informația că până în 1944 fusese instalată o conductă cu o pompă de 600 mc/oră, astfel încât alimentarea cu apă a orașului respecta proiectul inginerilor Ghermani și Costescu. Construirea uzinei de apă și a unui rezervor a fost de multă vreme o primă necesitate a Brăilei, care deși așezată pe malul Dunării ducea mare lipsă de apă filtrată. În rezolvarea acestei probleme Primăria Brăila a ținut o licitație publică pe 27 iunie 1881 «pentru construcția uzinei de apă, amenajarea conductelor și rezervoarelor pentru distribuirea de apă filtrată». La licitație s-a prezentat «compania de apă din Paris, reprezentată de domnul D. F. Guillomot în comun cu societatea de construcții din Liege, o altă societate din Paris și o societate română reprezentată de domnul D. G. Basarabianu». După lungi certuri între firmele concurente s-a adjudecat concesiunea în favoarea companiilor unite din Paris și Liège pe o perioadă de 37 de ani.

Mărturii și amintiri

În lucrarea *Istorie trăită și comentată în imagini și date cronologice de-a lungul timpului*, Gheorghe Gorincu notează că în perioada 1905 – 1907 sub administrația lui Nicolae Faranga, inginer de poduri și șosele, cu studii la Paris, mai întâi ca prefect, apoi ca primar, s-au definitivat două obiective importante: Uzina de apă și canalizarea orașului. În perioada 1912 – 1913, Castelul de apă din Grădina Publică capătă o formă definitivă, realizându-se o construcție modernă, cu o aparentă alură aerodinamică, structura de rezistență fiind prevăzută cu centuri de jur-împrejurul construcției și contraforți care să-i asigure stabilitatea. A fost prevăzută și o suprafață cilindrică pe care să fie amplasat rezervorul cu o capacitate de 2.000 metri cubi de apă, notează Gheorghe Gorincu în lucrarea sa.

Tot de aici aflăm că pe 11 iunie 1948 Castelul de apă începe să fie spațiu de depozitare a anumitor lichide. Potrivit informațiilor deținute de Gheorghe Gorincu, în anul 1980, Castelul de apă a intrat în administrarea Uniunii Județene

a Cooperativelor de Consum și Producție (UJCOOP) Brăila și a avut nevoie de anumite intervenții și dotări pentru a putea fi transformat în spațiu destinat publicului. A fost stabilit un colectiv de tehnicieni și specialiști care să realizeze modificările necesare fiind vorba despre lucrări la un monument istoric. Aceștia au avut la dispoziție doi ani pentru toate lucrările. Tot la acel moment s-a decis realizarea unui studiu privind principalele activități și produse care urmau să fie la dispoziția brăilenilor începând cu 1982 când Castelul de Apă avea să devină unitate de alimentație publică.

Modificările asupra imobilului au fost complexe. Ele au fost descrise de Gheorghe Gorincu citând studiul detaliat realizat de prof. univ. dr. ing. Ana Maria Grănescu: *S-a executat un subsol suplimentar pe radierul existent care să asigure mai multe facilități: depozitarea alimentelor, amplasarea unei centrale termice, a unei stații de hidrofor, precum și a unor grupuri sanitare; la parter, peste subsolul extins, s-a executat un nou planșeu din beton armat, pe întreaga suprafață care să asigure funcționarea unor activități specifice unităților de alimentație publică (bucătărie, baruri, patiserie); etajul întâi a suferit, de asemenea, unele modificări. S-a executat un al doilea planșeu, de data aceasta amplasat pe suprafața primului rezervor de apă care să servească la depozitarea unor materiale pentru restaurant și alte activități. În continuare, pe suprafața celui de-al doilea rezervor s-au amenajat alte utilități (restaurant, garderobă și grupuri sanitare); ultimului nivel i s-a construit un planșeu nou din beton armat în cadrul căruia urma să funcționeze o unitate cafe-bar; cupola castelului a fost demolată complet, construindu-se o nouă cupolă, cu un nou planșeu din beton armat, prevăzut cu un schelet metalic pe care a fost amplasat un sistem de role care să favorizeze o mișcare de rotație a cupolei în sensul acelor de ceasornic – noutate absolută pentru Brăila; pentru a se asigura accesul publicului la cotele superioare ale castelului s-au executat două turnuri din beton armat, cu scara exterioară și un lift interior. Atât turnurile cât și scara exterioară au fost prevăzute să servească și pentru evacuarea vizitatorilor în cazul unor situații neprevăzute; pentru încălzirea clădirii în perioadele friguroase s-a amenajat un spațiu în*

cadruul căruia să fie amplasată o centrală termică cu combustibil solid și patru buncăre pentru depozitarea combustibililor; pentru alimentarea cu apă a unității a fost prevăzut să fie folosită conducta existentă a castelului, iar evacuarea apelor uzate urma să fie efectuată printr-o rețea existentă, de asemenea, mergând pe Vadul Schelei.

În 1992 Cooperativa Oraș Brăila, cea care deținea Castelul de Apă din Grădina Mare închiriaza imobilul către ConySat. După numai un an firma – operatorul de cablu cumpără Castelul de Apă. Autorul

consemnează și litigiul în instanță între firma de cablu și Cooperația de consum, precum și modul în care autoritățile locale au luat măsuri pentru conservarea acestui imobil, menționând că abia în 2014 Primăria Municipiului Brăila a solicitat o expertiză tehnică asupra stării în care se afla Castelul de Apă. Studiul a fost realizat de către prof. Ana Maria Grănescu, iar municipalitatea a decis că există posibilitatea ca imobilul să devină un obiectiv de atracție pentru întreaga colectivitate, spații pentru expunerea unor obiecte de muzeu, a unor obiecte care să scoată în evidență istoria municipiului Brăila, istoria tehnicii în zona Dunărea de Jos, precum și realizarea unui observator astronomic pentru interesul populației.

Reabilitarea Castelului de Apă din Grădina Mare este un proiect care trebuie să țină cont de expertiza tehnică pentru ca în final imobilul să găzduiască spații expoziționale și birouri așa cum se are în vedere, mai susține fostul profesor în lucrarea sa.

Ecouri în presă

Așa cum presa actuală reia subiectul legat de soarta Castelului de Apă și ziarele vechi își arătau interesul pentru buna funcționare a sistemului de alimentare cu apă potabilă a orașului, odată cu înființarea clădirii Castelului de Apă. În timp ce o

parte dintre ziarele vechi vorbeau despre Castelul de Apă în contextul existenței Grădinii Publice, altele consemnează informații legate strict de imobil și de problemele legate de alimentarea cu apă potabilă a orașului în acele vremuri.

Ziarul *Expresul* publică la începutul anului 1944 o serie de materiale legate de Castelul de Apă și revine asupra subiectului pe 3 februarie 1944,

după ce în prealabil a solicitat autorităților locale explicații privind funcționarea rezervorului de apă din Grădina Publică. Potrivit informațiilor apărute în articol, motivele pentru care Castelul de Apă nu era funcțional la

acea dată erau de ordin tehnic. În același timp, autoritățile locale își luau angajamentul să construiască conductele necesare pentru ca rezervorul să deservească populația Brăilei. Din acel număr al ziarului aflăm că imobilul Castelului de Apă, construit în 1912 după proiectul d-lui prof. ing. Ghermani, aprobat de Consiliul Tehnic Superior prin Jurnalul Nr. 160 din 15 iunie 1912, a fost intercalat în circuitul rețelei de apă, pentru a asigura o presiune constantă în conducte și în același timp pentru a evita așa zisele lovituri de berbec. Pentru a se atinge acest scop, trebuie neapărat ca nivelul apei în castel, să se poată menține aproximativ la un nivel constant, care nu trebuie să scadă sub un anumit minim, asigurându-i un debit în așa fel, ca nici odată conductele de alimentare din fundul bazinului să nu fie descoperite, adică trebuie să aibă apă deasupra.

Autoritățile explicau că proiectul rezervorului avea două conducte de câte 400 mm diametru fiind alimentate de câte o pompă care prelua apa de la uzină și o ducea spre castel, iar de aici ajungea în rețeaua orașului tot prin două conducte de același diametru. În același timp edilul orașului recunoștea faptul că proiectul original nu a fost pus în practică în totalitate, motiv pentru care la data realizării informării în presă exista o singură conductă cu diametrul de 400 mm pentru alimentarea castelului cu o pompă de 600 mc pe oră. Și cum aceasta nu putea servi tot orașul, atunci s-a luat decizia la nivel local să se realizeze o legătură suplimentară, la baza castelului și această conductă să alimenteze direct rețeaua orașului.

PROIECTE

Cu această conductă alimentată de o singură pompă este imposibil să se poată alimenta castelul de apă, în așa fel ca să-l putem intercala în circuitul rețelei de apă, pentru a atinge scopul pentru care a fost construit, se arăta în motivarea autorităților care se continua cu recunoașterea unei probleme: *de când este construit, castelul de apă nu a fost funcțional așa cum a fost prevăzut în proiect.*

Autoritățile locale spuneau că proiectul castelului trebuia modificat dacă se dorea a fi utilizabil și chiar aveau și un plan în acest sens.

Încercările care s'au făcut în trecut și acum în urmă, în anul 1938, în timpul primarului d-lui Col. Paul Brătășanu, pentru a se utiliza castelul de apă, nu au dat, însă, nici un rezultat practic. Direcțiunea I. C. B. (Întreprinderile Comunale Brăila) a comandat încă de anul trecut un grup moto-pompă mare, cu un debit de 900 m.c./oră, care va fi montat pe conducta actuală, cu diametrul de 400 mm dintre uzina de apă și castel și se va încerca să se introducă în circuitul rețelei de apă și castel, pentru a alimenta, astfel, partea centrală a orașului, care este cea mai înaltă și necesită o presiune mai mare, constantă. Aceasta, până la instalarea și a conductei a doua de alimentare a castelului, prevăzută în proiectul d-lui prof. Ghermani, conductă care figurează în programul de lucrări pe 5 ani, aprobat de Ministerul Afacerilor Interne și care urmează a fi executat până în anul 1948, deoarece sunt de executat înainte alte lucrări mai urgente. Ca o edificare complectă, putem spune că proiectele noi ce se fac, pentru alimentarea orașelor cu apă, nu mai prevăd castele de apă, întrucât această cheltuială este un lux față de rezultatele obținute. La toate acestea se adaugă proiectul inginerului Antistescu care trebuia să realizeze opt filtre rapide.

În ziua de 12 martie 1944 ziarul *Expresul* publică o adresă a președintelui Consiliului de Miniștri (secretariatul general) care preciza stadiul lucrărilor la Castelul de Apă din Brăila: *alimentarea cu apă a orașului a fost pusă la punct în conformitate cu proiectul d-lui inginer Ghermani și al d-lui ing. Costescu C., aprobat de Consiliul tehnic superior cu jurnalul Nr. 190/927 și că Întreprinderile Comunale Brăila completează instalațiunile, în conformitate cu aceste proiecte și cu proiectul d-lui ing. Antistescu, pentru executarea a 8 filtre rapide, proiect aprobat de Ministerul de interne în anul 1942 și care este pe punctul de a fi terminat.*

Pe 28 septembrie 1955 ziarul *Înainte* consemna în paginile sale un articol care viza alimentarea cu apă a orașului. Mai precis, planurile care erau derulate la acel moment pentru repunerea în funcțiune a Castelului de Apă. Potrivit acestui material, în urma cutremurului din 1940, *rezervorul inferior și superior al castelului de apă din grădina «Filimon Sîrbu» a fisurat permițând trecerea apei din interior în exterior, nemaiputând fi utilizat.* Administrația locală a decis atunci lucrări de refacere care urmau să fie realizate de *Întreprinderea 172 construcții: Până acum s-a executat consolidarea traseului inferior și se lucrează la consolidarea rezervorului inferior și refacerea izolației termice, învelirea cu tablă arămită și executarea temeliiilor exterioare. Lucrările de refacere trebuie terminate la 30 Decembrie. Muncitorii care execută lucrarea, conform angajamentelor luate, depun toată străduința ca lucrările să fie terminate mai repede, iar castelul de apă să fie dat în exploatare înainte de termen.*

Proiect modern

Pe 10 octombrie 2018, administrația locală a anunțat semnarea Contractului de finanțare pentru Castelul de Apă din Grădina Publică, investiție în valoare totală de 21.301.797,40 lei (aproximativ 4.600.000 euro): valoare eligibilă nerambursabilă din FEDR 85%; valoare eligibilă nerambursabilă din bugetul național 13%; valoarea cofinanțării eligibile a beneficiarului 2%, iar valoarea neeligibilă (echipamente/dotări): 3.345.839,07 lei. Durata contractului de finanțare este de 48 de luni de la momentul semnării acestuia, proiectul fiind realizat în cadrul Programului Operațional Regional 2014 – 2020, Axa Prioritară 5 – Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, Prioritatea de investiții 5.1 – Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural, acoperind în proporție de 98% costurile eligibile de renovare și dotare a obiectivului de patrimoniu.

Castelul de Apă va putea astfel să fie valorificat și promovat transformându-se într-un reper pentru turismul brăilean. Lucrările propuse în cadrul acestui proiect vizează mai multe etape, iar la final aici, pe lângă numeroasele spații expoziționale, săli de proiecție cinema 7D, să existe și un Observator Astronomic în cupola construcției.

Noi proiecte Erasmus+

Claudiu Eduard BRĂILEANU
Șef serviciu Relații cu Publicul
Biblioteca Județeană Panait Istrati
Brăila

Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila a câștigat două noi proiecte europene care se vor implementa până la data de 30 august 2021, ambele sub coordonarea dr. Eduard Claudiu Brăileanu, șef serviciu Relații cu Publicul în cadrul instituției.

Biblioteca, motorul incluziunii sociale în comunitate, finanțat prin programul Erasmus+ al Uniunii Europene, număr proiect: 2019-1-RO01-KA104-061765 este primul dintre cele două. Instituția noastră își propune să favorizeze accesul la informare și educație non-formală, prin activități culturale, pentru persoane dezavantajate din orașul și județul Brăila - prin activități culturale, ateliere de lucru, dezbateri, sesiuni de informare, metode non-formale de învățare etc.

Definiția persoanelor dezavantajate pe care o agreăm este cea din OUG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, unde categoria defavorizată este definită ca fiind *acea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor din cauza diferențelor identitare față de majoritate, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare* (art. 4).

Prin proiect vom contribui la favorizarea integrării sociale a minim 1.000 de persoane dezavantajate, prin organizarea de evenimente culturale și educative atât la sediul Bibliotecii, al unor unități școlare, cât și la cel de reședință (cămine de bătrâni, penitenciare, centre de plasament, case de tip familial) ori la domiciliul beneficiarilor (pentru copii cu cerințe educative speciale).

În cadrul acestui proiect biblioteca înființează o trupă de dans, constituită din voluntari cu vârsta de peste 60 de ani. *DANCE*

60+ garantează bună dispoziție, socializare și un strop de sănătate prin mișcare.

Al doilea proiect implementat în aceeași perioadă este intitulat: *Agir contre l'illettrisme en milieu pénitentiaire en favorisant l'accès à la culture (Acțiune împotriva analfabetismului în închisori prin promovarea accesului la cultură)*, fiind coordonat de organizația franceză *Fédération des Oeuvres Laïques d'Indre-et-Loire*, în parteneriat cu asociația *Cultiv Associação de Ideias para a Cultura e Cidadania* (Portugalia). Coordonatorul național pentru România este dr. Eduard Claudiu Brăileanu, care va organiza activitatea pentru cele trei instituții românești implicate: Penitenciarul Brăila, Centrul de Detenție pentru Minori și Tineri Tichilești Brăila și, desigur, Biblioteca Județeană Panait Istrati.

Obiectivele proiectului vizează: dezvoltarea de cunoștințe asupra activităților culturale care pot fi utile în atragerea deținuților către lectură; dezvoltarea unei rețele europene de schimb de bune practici în domeniul proiectului; dezvoltarea consultării deținuților asupra activităților culturale propuse. În fiecare dintre cele trei țări implicate vor avea loc activități de stimulare a lecturii și de combatere a analfabetismului în penitenciare.

Raport de evaluare a impactului proiectului Școala de vară dunăreană

Dana CIUTACU
Bibliotecar
Biblioteca Județeană Panait Istrati
Brăila

Pe parcursul celor șase săptămâni ale **Școlii de vară dunărene** s-au realizat 60 de ateliere nominale, 90% dintre acestea având tematică pescărească, însumând peste 700 de ore de activitate, fiecare cu o perioadă variabilă de desfășurare. Astfel, unele activități s-au derulat pe parcursul unei săptămâni, altele pe parcursul întregului club, atingându-se totalul de 470 de ateliere. În medie, în fiecare zi s-au înregistrat 253 de vizite, cu 16 participanți pe atelier, însumând un total de 7.590 de vizite pe toată perioada Clubului de vacanță. În acest proiect au fost implicați 30 de colegi bibliotecari, 40 de colaboratori externi și 70 de tineri voluntari, care s-au dedicat copiilor și dezvoltării acestora.

Copiii au participat la diverse ateliere de creativitate, îndemânare, comunicare, menite să le dezvolte aptitudinile. Activitățile cu cea mai mare atracție pentru copii au fost cele de îndemânare, unde aceștia au avut posibilitatea să creeze sub îndrumarea și atenta supraveghere a coordonatorilor diverse obiecte, jucării, tablouri, pe care ulterior le-au putut lua acasă. De asemenea, un mare succes l-a avut Atelierul de scriere creativă unde 19 copii și tineri talentați, cu vârste cuprinse între 10 și 17 ani, au scris o antologie de texte literare *Legende ascunse în valuri*. La fel de interesant pentru tineri a fost atelierul de noduri marinărești în cadrul căruia au învățat să realizeze diverse tipuri de noduri, precum și să utilizeze vesta și colacul de salvare. Adolescenții au fost atrași de Atelierul tehnno-creativ unde au învățat să construiască trei bărci de nodaj,

dotate cu camere video, menite să facă diverse măsurători precum temperatura sau adâncimea apei, fără a perturba mediul natural/sălbatic din zona Bălții Mici a Brăilei. În cadrul altor ateliere, copiii au avut posibilitatea să facă diverse vizite în municipiu sau județ, unde au putut afla istoria mai multor clădiri și fabrici reprezentative pentru zona în care locuiesc. Vizita la Șantierul Naval VARD Brăila le-a dezvăluit copiilor câteva dintre meseriile celor care lucrează în cadrul acestei unități. La atelierul *Vacanță în Ecobază* participanții au descoperit frumusețile zonei sălbatice din Balta Mică a Brăilei în urma unei vizite cu bacul în zonă.

Finalul Școlii de vară dunărene a fost un real succes. O parte dintre copiii care au luat parte la ateliere, alături de coordonatori și voluntarii implicați în proiect au mers într-o excursie pe Dunăre la bordul vapoarelor *Borcea* și *Ovidiu*, la mica expediție participând 232 de persoane.

În ceea ce privește impactul pe care Școala de vară dunăreană l-a avut în comunitate, se poate concluziona că acest proiect a fost un adevărat succes atât în rândul copiilor, cât și în rândul părinților care s-au declarat foarte mulțumiți de modul cum acesta s-a derulat. Din multitudinea de recenzii oferite în urma desfășurării acestui proiect se pot menționa câteva prin care se demonstrează implicarea coordonatorilor, calitatea activităților, precum și dorința de a se mai realiza astfel de activități și pe viitor:

Suntem foarte fericiți că demarați proiecte de calitate pentru copii. Sunteți minunați și vă iubim ♥ (R.D.)

Activități diverse și interesante, moderatorii iscusiți, creativi și empatici. Bravo!(C.P)

Copiii s-au simțit minunați și au fost încântați de toate activitățile desfășurate în cadrul Bibliotecii «Panait Istrati» Brăila pe perioada vacanței. A fost ceva nou, frumos și interesant pentru copii. Le-a plăcut foarte mult ce au învățat la aceste activități și au fost încântați și de plimbarea cu vaporul pe Dunăre. Ne dorim ca

	Atelier	Nr. vizite		Atelier	Nr. vizite
1	Scriere creativă	72	31	Șah	379
2	Ecologie Să descoperim Balta Mică a Brăilei	46	32	Apa în lumea lui Meșterică	83
3	Tehnno-creativ	137	33	Micii dunăreni	117
4	Informatica de vacanță	73	34	Magia florilor	79
5	Confecționat caiace	98	35	Caleidoscop dunărean	125
6	Incubator de idei	90	36	Știuca săltăreață	72
7	Informatică Aqua robotica	75	37	Frame you future	258
8	Teatru păpuși. Povești din adâncuri	125	38	Călătorii pe mapamond	91
9	Să explorăm lumea subacvatică	90	39	Hoinărind prin Brăila	247
10	Bijoux. Mozaic subacvatic	175	40	Veselie, culoare	73
11	Picătură de Dunăre	119	41	Să împletim hamace	61
12	Comoara din adâncuri	103	42	Oracolul de vacanță	132
13	Teatru muzical la malul Dunării	58	43	Caia canoe	111
14	Iris folding	82	44	Box	63
15	English on the boat	112	45	Atletism	68
16	Prietenii lui Nemo	134	46	Volei	79
17	Fantezia culorilor	147	47	Înot	100
18	Pescării de povești	54	48	Ecobază	641
19	În lumea apelor	155	49	Tenis	64
20	Handmade mărgeluțe	156	50	Judo	63
21	Școala micilor bucătari	112	51	Ciclism	94
22	Miniaturi	139	52	English my love	101
23	Scrapbooking	51	53	Pian	114
24	Case cu povești	163	54	Europe direct	51
25	Cusături dunărene	133	55	Limba spaniolă	50
26	Teatru copii Odissea Dunării	109	56	Radioamatorism	89
27	Arta decorativă	103	57	Cu și despre ciocolată	22
28	Barca emoțiilor	198	58	Noduri marinărești	208
29	Misterele Dunării	98	59	Castele medievale	105
30	Karaoke	125	60	Poveste cu cercetași	286

și pe viitor să mai organizați astfel de activități. Vă mulțumim frumos pentru tot. (V.V.)

Mulțumim pentru vacanță și pentru ce ați făcut pentru copiii noștri. Așteptăm la anul să ne revedem. (I.D.)

O instituție în care cultura e la loc de cinste... Felicitări colectivului... Clubul de vacanță... un proiect interesant. (C.R.A.)

Un proiect bine gândit și executat! Rezultatele se văd în sufletele tuturor pentru dragostea oferită! Sincere felicitări Tinereții! Succes pe mai departe!(M.T.)

Felicitări! Mulțumim pentru vacanța frumoasă! Așteptăm ca și anul viitor să fie la fel! (A.A.)

Mulțumim pentru încă un an frumos și

fructuos! Felicitări pentru carte, suntem mândri de ce au realizat copiii noștri sub atenția și îndrumarea voastră! Vă mulțumim! Ne revedem anul viitor! (A.M.P)

Un mod creativ și recreativ de a petrece câteva ore din vacanța de vară. Și, cum orice este frumos se termină repede, ne-am dori să țină cât mai mult! Felicitări pentru inițiativă, implicare, dăruire în beneficiul celor mici! (A.A.S.)

Explore creating transformative learning spaces (Explorați creând spații de învățare transformatoare)

Teodora Soare
Redactor

Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila
teodora_soare@bjbraila.ro

Be the change you want to see in the world (Fii schimbarea pe care vrei să o vezi în lume) – Gandhi. Pornind de la aceste cuvinte și de la ideea potrivit căreia învățarea continuă a adulților este tot mai complexă, în sensul în care lumea incertă unde trăim ne aduce în fața a tot mai multor provocări, trainerii adulți/facilitatorii trebuie nu doar să învețe continuu, ci și să gândească critic și să lucreze în colaborare pentru atingerea țințelor propuse. Cursul *Explorați creând spații de învățare transformatoare* este special conceput pentru facilitatorii implicați în educarea adulților, persoane dornice să deprindă noi abilități, să se inițieze în arta folosirii metodologiilor de învățare pentru a facilita transformarea adulților participanți la activitățile organizate de ei. Obiectivul atelierului este acela de a școli formatori adulți, astfel încât aceștia să poată mai apoi să predea și să informeze adulții cursanți în moduri inedite, însuflându-le acestora cunoștințe/competențe care să îi ajute să se descurce în lumea multilaterală de astăzi.

Cuvinte cheie: ANBPR, Brăila, Erasmus+, învățare transformatoare, adulți, facilitatori, Zagreb, Croația, educație, bibliotecă.

Activitatea intitulată *Explorați creând spații de învățare transformatoare*, desfășurată în Zagreb, Croația, în perioada 26 – 30 octombrie 2019, a fost susținută de Jasenka Gojšić, facilitator al învățării transformatoriale, director *Isoropia*. Acțiunea a făcut parte din Mobilitatea 5 a proiectului *Competențe tehnologice privind designul de produs și producția asistată pentru creșterea performanțelor creative ale angajaților-resursă din makerspace-urile din biblioteci*, finanțat de Uniunea Europeană privind mobilitatea personalului pentru educația adulților, identificat cu Contract Nr. 2018-1-RO01-KA104-048 065. Au participat Sorina Stanca – președinte ANBPR, voluntar ANBPR, director Biblioteca Județeană

Octavian Goga din Cluj; Ioana Crihană – director executiv ANBPR și Teodora Soare – redactor Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila.

Obiective

Cursul din Croația s-a axat pe mai multe direcții. La nivel conceptual și teoretic, subiectul de studiu propus îndeamnă la explorarea noilor modalități de înțelegere a educației adulților, de identificare și rezolvare a problemelor cu care se confruntă cursanții într-un mod diferit, nedeținând toate răspunsurile și având o mai mare încredere în elevii adulți, chiar printr-o schimbare a rolurilor tradiționale între profesori și cursanți.

Pornind de la întrebarea - *Cum pot să îmi îmbunătățesc munca?* - facilitatorii expunerii îndrumă spre identificarea soluțiilor, oferind instrumente pentru construirea unui câmp de învățare care depășește abordările tradiționale de predare. Învățarea transformativă prin însuși conceptul ei schimbă modul de abordare în ceea ce privește învățarea. Profesorul este el însuși elev, își creează instrumentele necesare și apoi le oferă cursanților săi, antrenându-i și conferindu-le mai multă responsabilitate pentru propria învățare.

Teoria s-a îmbinat perfect cu discuțiile practice, exercițiile fiind menite să consolideze cunoștințele dobândite. La toate acestea însă s-a adăugat, inevitabil, senzația de sprijin din partea profesioniștilor. Scopul discuțiilor: creșterea încrederii în sine pentru a merge și a face ceea ce fiecare și-a propus, nou entuziasm pentru profesia fiecărui participant, încredere că lucrurile se vor schimba și că poți fi chiar tu parte din acea schimbare.

Lecciónile au răspuns la întrebările de bază: *Ce se întâmplă în educație - care sunt provocările domeniului? Care sunt provocările ghizilor în procesul de învățare? Cum se poate crea și facilita un mediu pentru dezvoltarea personală a leadership-ului? Cum se poate scăpa de toate preconcepțiile pe care le are fiecare despre munca sa și cum se poate crea ceva proaspăt și contemporan? Ce proiect este de interes*

pentru fiecare în parte și cum se poate realiza astfel încât și alți participanți să beneficieze de cunoștințele acumulate de facilitatori. Nu în ultimul rând, cursul a încercat să răspundă la întrebarea esențială: *Ce putem învăța colectiv din prototipurile celorlalți?*

Experiența acestui proiect este cu atât mai inedită cu cât nu s-a rezumat doar la partea de teorie și de practică, discuții și exerciții, ci a vizat și o inițiere în tradițiile zonei, descoperirea orașului și a oamenilor locului.

Context

Mobilitatea de studiu a avut ca sursă de inspirație un proiect anterior cofinanțat prin programul Erasmus+ al Uniunii Europene pe tema

În vizită la colegi

Cursul la care am participat în Zagreb nu se putea încheia fără o vizită la Biblioteca Municipală din oraș. Noi am avut ocazia să vizităm sediul central al instituției, situat într-un imobil vechi, cu o arhitectură deosebită, într-o zonă cu acces multiplu. Trebuie menționat faptul că Biblioteca Municipală din Zagreb are 42 de locații răspândite în tot orașul, fiecare dintre spații având propriul design și concept, în funcție de locația

în care-și desfășoară activitatea. Există o machetă la intrarea în secția de împrumut care reprezintă o copie la scară mică a clădirii ce va reuni toate locațiile bibliotecii, atunci când impunătorul imobil va fi gata. creșterii capacității de învățare transformatoare, prin care s-a inițiat formularea unui cadru de competență pentru învățarea de acest tip. În contextul acestui proiect s-au efectuat cercetări pentru identificarea competențelor practicii educative transformatoare. Echipa a realizat interviuri semi-structurate cu 20 de educatori TL (învățare transformatoare) din diferite țări și medii. Șase competențe TL au fost identificate de aceștia, fiecare fiind descrisă în trei dimensiuni legate de cunoștințe (ceea ce este TL, facilitatorul știe sau ar trebui să știe), abilități (ce ar trebui să poată face fiecare facilitator TL) și atitudini (motivația, perspectiva și dispoziția fiecărui facilitator TL).

În plus, sondajul a evidențiat natura dublă a provocării cu care se confruntă educatorul: nevoia să fie în aceeași călătorie cu elevii/participanții, pentru a conduce prin exemplu; și nevoia de a crea și de a menține un context sigur pentru călătoria lor.

Există multe cadre care descriu

PORTRET DE BIBLIOTECAR

intrare am observat spațiul modern, deschis, dar și expoziția organizată periodic care pe lângă cărți, DVD-uri, CD-uri, afișe, include și alte obiecte conexe tematicii alese, atrăgând numeroși vizitatori pentru muzica aleasă ca parte componentă a prezentării.

Pe lângă serviciile tradiționale de împrumut și acces la sălile de lectură, programele special create pentru comunitate vizează colaborările cu unitățile de învățământ pentru realizarea unor manifestări culturale. Și cum biblioteca este un centru destinat comunității din care face parte, ea răspunde nevoilor existente în acea zonă, motiv pentru care unul dintre proiectele concepute și implementate, la sediul vizitat de noi, se referă la sprijinirea și accesul nemijlocit al oamenilor fără adăpost la servicii de interes pentru ei.

Partea de împrumut de carte cuprinde pe lângă serviciile tradiționale și o zonă special creată pentru informare cu privire la legislația

europeană, utilizatorii putând accesa și printa orice date pe care le consideră de interes. În plus, spațiile de împrumut, la fel ca și cele destinate consultării la sală, sunt create astfel încât să ofere locuri retrase, în care cititorii să poată lectura câte ceva.

Chiar dacă serviciile actuale sunt moderne și informatizarea a dus în timp la înlăturarea sistemului tradițional de identificare a unei cărți, totuși, și această bibliotecă, păstrează încă cataloagele cu fișe bibliografice ale tuturor titlurilor, pe hârtie.

Serviciile tradiționale se îmbină cu cele moderne, informatice, iar spațiul de relaxare este combinat cu cel destinat utilizatorilor de Internet, tot aici existând posibilitatea găzduirii și altor manifestări culturale.

Participanții la mobilitatea din Zagreb au dobândit abilități și cunoștințe multiple, de la competențe de comunicare interpersonală, cunoștințe pedagogice, de inter-relaționare cu colaboratorii și partenerii, până la gândire creativă și crearea de spații de învățare transformatoare. Prezența mobilitate a facilitat transferul de cunoștințe și echiparea participanților cu un set complex de abilități și comportamente care să îi ajute în munca de bibliotecă și de asociație pentru obținerea unui impact cât mai mare asupra comunității deservite.

Profil

Nume și prenume: Jeni Petrof;

Studii: Facultatea de Administrație Publică, Universitatea Spiru Haret;

Ocupația: Bibliotecar, Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila, Serviciul Relații cu Publicul –

Secția de împrumut pentru copii. Ludotecă;

Familie: Căsătorită, doi copii.

Interesată în copilărie de profesia de medic, a ajuns să promoveze lectura, oferind celor cu care interacționează perspective variate ale informațiilor provenite din cărțile aflate pe rafturile bibliotecii. Deși a urmat cursurile unui liceu industrial, fiind apoi repartizată la o slujbă sigură și bine plătită la Uzina Progresul, Jeni Petrof a descoperit universul magic al cărților încă din 1990 când s-a angajat la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila, îndreptarea către lectură și lumea cuvintelor fiind văzută ca o șansă de dezvoltare a eului personal.

Jeni Petrof are o vastă experiență în acest domeniu, de-a lungul timpului ajungând să treacă pe la aproape toate secțiile destinate publicului. A început să lucreze la Împrumut carte pentru Adulți, iar la câțiva ani după aceea a trecut la Secția Copii și Tineret unde s-a ocupat în mod deosebit de colecțiile dedicate adolescenților. Odată cu mutarea bibliotecii în Piața Poligon, colega noastră a fost încadrată la Mediatecă, o perioadă de care încă se simte legată sufletește, iar din anul 2017 până în prezent, lucrează cu cei mai mici dintre utilizatori, la Ludotecă.

Când am venit la bibliotecă, a trecut ceva timp până m-am obișnuit cu identificarea informațiilor de pe fișele existente. A fost un pic mai greu până am început să cunosc fondul de carte și până am înțeles domeniile din care făceau parte cărțile. Pe atunci munca bibliotecarilor era destul de laborioasă, încercam să-i ajutăm pe oameni să găsească documentele de care aveau nevoie. Erau cozi foarte mari la Adulți, aveam foarte mulți cititori. Lucrurile s-au mai schimbat odată cu informatizarea, atunci când oamenii au început să dețină calculatoare personale și internet acasă și au putut să își găsească informațiile mai repede astfel, spune Jeni Petrof.

Deși recunoaște că munca la secția destinată adulților este destul de grea, bibliotecara păstrează în suflet acele vremuri, mai ales pentru că atunci s-a format în această profesie, iar experiența dobândită acolo i-a fost de folos și la celelalte departamente. Unele dintre cele mai plăcute momente de care își amintește colega noastră sunt întâlnirile cu scriitorii care aveau loc la bibliotecă. Atmosfera relaxantă, temele variate de discuție, poveștile de viață depănate de invitați și personalitățile marcante ale culturii

românești, dintre care s-a remarcat Fănuș Neagu, o fac pe Jeni Petrof să relateze cu drag despre acea perioadă.

În ceea ce privește relația cu tinerii și copiii, colega noastră constată că solicitările acestora s-au modificat în timp, fiind evident faptul că în trecut elevii erau mult mai presați de școală pentru a citi, în prezent cei care trec pragul bibliotecii fiind cu adevărat pasionați de lectură.

Activitățile bibliotecii sunt variate și s-au adaptat în ultima vreme la cerințele noilor utilizatori. La Ludotecă, pe lângă faptul că bibliotecarii trebuie să recomande cărți celor mici, ei organizează diferite evenimente care îi atrag pe copii și îi fac să descopere biblioteca altfel decât ca pe o instituție rece, strâns legată de școală. Concursuri literare, sesiuni de lectură publică și storytelling, prezentări de cărți, diferite

activități handmade, serbări, cursuri de teatru și puneri în scenă ale diverselor piese, vizite în bibliotecă, colaborarea cu cadrele didactice, toate acestea și multe altele au devenit o obișnuință, spațiul destinat ludicului fiind de multe ori neîncăpător pentru numeroasele cereri venite din partea publicului.

Ceea ce se întâmplă la Ludotecă este foarte frumos, solicitant uneori, dar cu multiple satisfacții. Îți trebuie multă răbdare, lucrul cu cei mici nu este ușor, dar nimic nu poate egala sentimentul pe care îl ai atunci când un copil te îmbrățișează la finalul unei activități și, peste ceva timp, îl recunoști venind alături de unul dintre părinți pentru a împrumuta o carte.

În trecut a fi bibliotecar însemna a fi

custode, un intermediar între cititori și bibliotecă. Astăzi, biblioteca înseamnă un mediu nou. Publicul trebuie să știe că în spatele ușilor închise au loc procese de înregistrare a documentelor, de prelucrare a informațiilor, iar bibliotecarul trebuie să știe să utilizeze noile tehnologii pentru a oferi răspunsuri la întrebările ridicate de utilizatori și asta într-un timp extrem de scurt. Cu ajutorul bibliotecarului publicul poate culege informațiile reale, veridice din cărți, separându-le de ceea ce se poate găsi la un click distanță, acolo unde au ajuns în multe cazuri date greșite sau doar parțial adevărate.

Cartea pentru mine este un izvor de cunoaștere. Un bun bibliotecar trebuie să fie un iubitor al cărților, să fie un cunoscător al colecțiilor de documente, să aibă o cultură generală bună pentru a identifica din marea de informații pe cele de interes pentru cititor. Meseria de bibliotecar este o adevărată provocare. Dacă o practici cu interes, nu ai cum să devii o persoană depășită de vremuri, susține Jeni Petrof.

Pasiuni: Lectura, călătoriile, activitățile sociale – dansul.

Citat preferat: *A ști carte nu înseamnă a ști înțelepciune.* (Nicolae Iorga)

Profil

Nume și prenume: Carmen Bordei;

Studii: Facultatea Tehnologia Construcțiilor de Mașini, Universitatea Transilvania Brașov;

Ocupație: Bibliotecar, Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila, Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor și Catalogarea Docu-

mentelor;

Familie: Căsătorită, doi copii.

Fire creativă, iubitoare de frumos, Carmen Bordei și-a imaginat în copilărie că va urma o carieră în domeniul artelor, sculptura în lemn fiind la momentul acela ceea ce o pasiona. Îndrumată de părinți, a mers însă către ingineria mecanică ce-i oferea o profesie sigură și remunerată pe măsură. A optat pentru facultatea din Brașov, un oraș de care s-a atașat, iar perioada petrecută acolo i-a rămas vie în amintire și astăzi.

Facultatea de inginerie mecanică a fost o alegere bună. Am avut o studenție superbă în Brașov. Deși vremurile nu erau cele mai bune, am trăit o perioadă frumoasă. Eram uniți, iar legăturile acelea erau extraordinare.

După câțiva ani în care a profesat ca inginer, Revoluția din 1989 i-a schimbat direcția profesională lui Carmen Bordei, așa cum s-a întâmplat cu majoritatea tinerilor din vremurile acelea. Prin urmare colega noastră a fost nevoită să se reorienteze, lucrând o bună perioadă de timp într-o tipografie, unde a învățat foarte multe lucruri, deși condițiile de muncă nu erau dintre cele mai bune.

În tipografie făceam și parte de legătorie. Dădeam BT-ul (Bun de Tipar), machetam, montam cărți, făceam uneori culegere de text, de toate, își amintește Carmen Bordei.

Nesiguranța locului de muncă de la

tipografie și apariția copiilor au determinat-o să caute un nou job, care să-i ofere stabilitate și un program mai bun. În paginile ziarului *Mercur* din acea perioadă a apărut un anunț pentru un post de bibliograf la biblioteca din oraș.

Nu eu am ales postul la bibliotecă. Am avut la început o reținere în ceea ce privește munca aici. Nu știam ce anume trebuia să fac și ce presupunea acest post. Sunt de părere că dacă îți place ceva, înveți să faci acel lucru bine. Dacă îți dorești ceva anume, poți.

Astfel, în anul 1994 Carmen Bordei a ocupat unul dintre posturile de bibliograf scoase la concurs de Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila. După câțiva însă a trecut în urma unui concurs de promovare profesională pe un post de bibliotecar pe care îl ocupă și în prezent în cadrul Serviciului Dezvoltarea Colecțiilor și Catalogarea Documentelor.

Ca bibliograf colega noastră a avut o activitate foarte variată realizând bibliografii tematice la cerere pentru studenți și pentru adulții care erau interesați de diferite domenii, indici de autori brăileni sau bibliografie locală. De altfel, Carmen Bordei a participat la numeroase workshop-uri alături de colegi din țară, serviciul fiind în plină perioadă de dezvoltare.

Constanțenii erau cei care organizau cele mai multe întâlniri unde discutam despre munca noastră, propuneam soluții, făceam corelări între diverse căsuțe din programul în care lucram, fiecare dintre noi prezenta experiența proprie în domeniu, iar acest lucru era benefic tuturor. De-a lungul timpului am lucrat în diferite programe și fiecare în parte presupunea rezolvarea unor probleme apărute, se făceau astfel tot felul de clarificări care ne ușurau activitatea și cu ajutorul cărora aveam rezultate mai bune. Așa s-a înființat o Comisie la nivel național din care am făcut parte și care mi-a oferit cele mai rodnice întâlniri profesionale. Din păcate, în prezent, această comisie nu mai există, mărturisește bibliotecarul.

Cum munca într-o bibliotecă presupune variație, Carmen Bordei a lucrat aproximativ

trei ani la secția Internet, unde acorda asistență persoanelor care treceau pragul instituției publice. Era perioada de început în domeniul informaticii, când oamenii nu știau cum să își facă o adresă de e-mail, să trimită mesaje, să le citească pe cele primite, să redacteze texte în format electronic și să le salveze pe dischete sau pe CD-uri. Pentru toate acestea, utilizatorii serviciilor de bibliotecă apelau la sprijinul specialiștilor din cadrul acestei instituții, iar Carmen Bordei i-a ajutat în acea perioadă să descopere utilitatea computerului.

În prezent, în cadrul Serviciului Dezvoltarea Colecțiilor și Catalogarea Documentelor, colega noastră se află în prima linie în ceea ce privește informația. Ea este cea care introduce din ziarile locale și centrale datele în sistemul informatic al bibliotecii, utile celor care realizează diverse lucrări și nu numai.

În trecut aveam teancuri de ziare și reviste din care extrăgeam informațiile necesare, pe care le introduceam apoi în propriul nostru sistem. Acum presa scrisă este mai puțin reprezentată, dar consider că a fi informat este o necesitate, iar munca mea favorizează acest lucru. Îmi place că mă aflu între cărți, observ noutățile și tendințele pieței.

Biblioteca evoluează permanent, iar serviciile se adaptează cerințelor publicului. Biblioteca se dezvoltă continuu. Probabil vor fi lucruri ce vor apărea, pe care astăzi nici nu le gândim. Nu numai noi, bibliotecarii, stabilim direcția de dezvoltare. Trebuie să simți pulsul lucrurilor și să ieși în întâmpinarea nevoilor oamenilor. Sunt de acord cu această evoluție, cred că este firească și că nu am putea supraviețui ca instituție fără ea.

Deși prin natura profesiei, Carmen Bordei nu lucrează la Relații cu publicul, în numeroasele ocazii în care biblioteca a desfășurat activități cu copiii în mijlocul comunității, colega noastră s-a implicat de fiecare dată și a susținut diverse ateliere.

Înainte ca o carte să ajungă pe raftul de pe care poate fi împrumutată de cititori, ea trece printr-un amplu proces de catalogare, înregistrare și prelucrare a informației. Deși poate părea o muncă de rutină, stocarea și păstrarea numeroaselor date oferă satisfacții, susține Carmen Bordei, mai ales atunci când știi că oamenii le vor căuta ulterior. Când eu introduc datele în sistem și cineva consultă arhiva pentru că are nevoie de informare, simt că sunt utilă

și asta mă face să mă simt mulțumită de efortul depus.

Orientarea profesională este uneori influențată de oameni pe care îi cunoaștem într-o anumită perioadă a vieții. Chiar dacă nu sunt persoane cu care vorbim zilnic, păstrăm cu bucurie și speranță amintirea unui om care își pune amprenta asupra profesiei sau carierei noastre. O astfel de persoană este Doina Radu pentru Carmen Bordei. Colega noastră a întâlnit-o pe când mergea prin țară la întâlnirile profesionale. Atunci când am cunoscut-o era șefa Serviciului Catalogare la Biblioteca din Galați. Am văzut o persoană deosebită, blândă, cu verticalitate. Întâlnirile cu Doina Radu au fost memorabile. Păstrăm legătura și astăzi. Mi se pare semnificativ să vezi oameni în fiecare zi pentru care nu simți aceleași lucruri ca pentru unii pe care-i vezi rar și totuși simți anumite conexiuni. Pentru mine Doina Radu este un prieten aparte, la distanță, care mi-a fost alături ori de câte ori am avut nevoie. Este un adevărat exemplu, mai rar întâlnești un astfel de om.

Lectura și cartea sunt esențiale pentru dezvoltarea oamenilor, iar legătura bibliotecarilor cu publicațiile este inevitabilă, consideră Carmen Bordei, a cărei slujbă este dedicată informării. Citesc foarte mult, din orice domeniu. Cartea mă binedispune, uneori îmi poate rezolva o problemă. Pentru mine cartea este un prieten fără discuție. Sunt norocoasă să am acces la atât de multe cărți și să pot afla atât de multe lucruri noi. Titlurile care îmi plac, noutățile, le recomand și prietenilor mei. Le vorbesc despre cărți și îi încurajez să citească ceva ce îmi atrage atenția.

Pasiuni: Lectura, cartea, handmade (pictură pe piatră, decupaj, pictură simplă, cusături, modelaj în lut), călătoriile.

Citat preferat: Cum sunt ce-am fost, voi fi ce sunt. (Nichifor Crainic)

PORTRET DE ANALIST PROGRAMATOR

Profil

Nume și prenume: Cerasela Georgescu;

Studii: Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice, Universitatea Constantin Brâncoveanu Brăila, licențiat la ASE București;

Ocupație: Analist

programator, Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila, Serviciul Automatizarea și Dezvoltarea Activităților. Digitizare;

Familie: Căsătorită, un copil.

Înainte de Revoluția din 1989, tinerii absolvenți de liceu alegeau să studieze diferite domenii ale ingineriei. Cerasela Georgescu a decis să se îndrepte către economie, însă s-a simțit atrasă de tehnologia modernă, motiv pentru care a urmat cursuri de analist programator încă din timpul facultății.

Prima slujbă a fost la Centrul de calcul de la Insula Mare a Brăilei. Timp de șapte ani a ținut contabilitatea pe calculator, iar atunci când a apărut oportunitatea de a lucra în calitate de analist programator la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila, Cerasela Georgescu a decis să facă o schimbare din punct de vedere profesional în viața sa. Alegerea a fost cum nu se putea mai bună, deoarece biblioteca i-a oferit posibilitatea să fie tot timpul la curent cu noutățile din domeniul tehnic și informatic.

Calculatorul m-a fascinat și destul de repede am ajuns la concluzia că mă poate ajuta

să mă organizez mai bine în ceea ce privește munca mea. Simt că mă sistematizează. Am început la bibliotecă prin administrarea rețelei și introducerea bazei de date cu cititorii și cărțile în sistem informatic, ceea ce a durat câțiva ani buni. Munca aici a însemnat o altă lume. Cea mai nouă tehnologie la care nu avusesem acces până atunci pătrundea în bibliotecă. Era digitală era la început, iar noi am fost printre primii din țară care ne-am informatizat. Am trecut la digitizarea microfilmelor, fiind și din punctul acesta de vedere deschizători de drumuri. Am avut un volum mare de muncă, dar a meritat, a mărturisit analistul programator.

Următorul pas în cariera Cerasellei Georgescu a fost trecerea la editarea și tehnoredactarea produselor realizate în cadrul editurii Ex Libris a bibliotecii. Așa a ajuns să tipărească inclusiv cărți ale unor scriitori locali. Pe lângă acestea, o provocare aproape zilnică o reprezintă realizarea și tipărirea de afișe originale, broșuri, pliante pentru promovarea diverselor evenimente care au loc în cadrul bibliotecii, precum și pentru popularizarea instituției. În timp a ajuns să stăpânească foarte bine programele de editare și să fie capabilă să se adapteze în cel mai scurt timp noutăților din domeniu.

A lucra ca analist programator înseamnă să obții satisfacții profesionale. Job-ul acesta mă pune în legătură cu tot ce este nou pe piață. Nu poți lucra cu un program depășit. Un program nou vine cu îmbunătățiri și trebuie să mă adaptez, astfel încât acesta să nu aibă secrete pentru mine. M-am străduit întotdeauna să fac lucrurile cât de bine am putut eu, să mă autodepășesc permanent.

Cu timpul, am conștientizat că eram pregătită să îmi fac meseria bine. Este o provocare munca în bibliotecă. Cred că la nicio altă instituție nu aș fi putut lucra cu atâtea noutăți în fiecare zi, a completat colega noastră.

De-a lungul timpului, produsele editoriale ale bibliotecii brăilene au evoluat, devenind tot mai cunoscute și apreciate de publicul cititor. Ziare, reviste, cărți, albume, hărți, toate acestea au trecut prin mâinile Cerasellei Georgescu, iar măsura dedicării sale a fost dată de seria de albume realizate pentru promovarea orașului și județului Brăila, semnate de profesorul Ioan Munteanu și apărute la editura Proilavia a bibliotecii.

Fiecare carte este o provocare. Fiecare autor are viziunea lui despre produsul care urmează să fie realizat, vine cu pretențiile lui și sunt bucuroasă când constat că sunt oameni care au încredere în munca mea. Scopul meu este acela de a satisface așteptările autorului legate de cartea respectivă și de a mă încadra în termenele uneori nu tocmai permissive.

Realizarea celor patru albume a reprezentat un proiect inedit pentru Cerasela Georgescu și asta deoarece, pe lângă tehnoredactarea textului, a fost nevoie de o atenție sporită la prelucrarea și editarea fotografiilor care însoțesc informațiile. Colaborarea dintre profesorul Ioan Munteanu și colega noastră este una fructuoasă, deoarece aprecierea vine din ambele părți. Scriitorul brăilean are mare încredere în profesionalismul Cerasellei Georgescu, la rândul ei aceasta admirând meticulozitatea, dedicarea și pasiunea prolificului scriitor.

Profesia de analist programator este definită de capacitatea de a se adapta rapid la noutățile apărute pe piață, de o dorință de învățare continuă, de documentare, deschidere spre sugestii și spre găsirea de soluții originale, care uneori cer până și improvizații. Chiar dacă la început o astfel de slujbă poate părea dificilă, sentimentul este unul

normal, însă cu muncă susținută se pot obține rezultate notabile. Deși acest job este în principiu tehnic, munca la o editură presupune apropierea de carte, care pe lângă conținut, de data aceasta înseamnă și aspect.

Cerasela Georgescu consideră că întotdeauna are de unde învăța și că mereu este loc de mai bine, atunci când vine vorba despre realizarea unei cărți tipărite. *La o carte mă uit admirativ, conștientă fiind de munca din spatele ei. Apreciez lucrurile bine făcute care mă inspiră de multe ori. Răsfoiesc cărțile și, fără să vreau, observ micile probleme care apar la unele dintre acestea și îmi propun să le evit în produsele pe care le voi realiza în viitor. Când îmi termin treaba, predau toată munca mea pe un stick de memorie, iar apoi aștept cu nerăbdare momentul în care sosesc cărțile de la tipografie. Este un sentiment unic să știi că ai contribuit la o lucrare menită să treacă de proba timpului.*

Pasiuni: Mersul pe munte, ciclismul și, mai nou, caiacul.

Citat preferat: *Toți oamenii mari au fost mai întâi copii, dar puțini dintre ei își mai aduc aminte.* (Antoine de Saint-Exupéry)

Rubrică realizată de:

Teodora SOARE și Roxana NEAGU

LUMEA CĂRȚILOR

Titluri noi în bibliotecă

PRIETENA MEA GENIALĂ, ELENA FERRANTE, Editura Pandora M, București, 2016

Prietena mea genială este volumul ce deschide Tetralogia napolitană semnată de Elena Ferrante, romancieră de origine italiană care și-a impus în ultimii ani creația în lumea literară datorită stilului original pe care îl abordează.

Romanul prezintă copilăria și adolescența a două prietene din Napoli, Elena (Lenu) și Lila (Lila), acțiunea debutând undeva prin anii '50. Pe lângă relația fascinantă și contradictorie dintre cele două fete, cartea este valoroasă prin fresca pe care o face unei lumi dure, în care violența de orice fel primează, unde educația este privită ca un lucru de prisos, banii fiind singurii care asigură prestigiu și poziție socială, iar depășirea propriei condiții devine aproape imposibilă.

Cartea se deschide cu un prolog în care cititorul află, în același timp cu Elena Greco, naratoarea cărții, faptul că Raffaella Cerullo a

dispărut în urmă cu aproximativ două săptămâni, la vârsta de șaiszeci și șase de ani, ceea ce o determină pe prietena acesteia de o viață să își scrie amintirile. Și astfel, ne întoarcem în timp, în vremurile când Lenu și Lila erau două fete de șase ani. Legătura dintre ele a fost întotdeauna una strânsă, bazată însă mai degrabă pe o eternă concurență între acestea. Lila are o personalitate extrem de puternică ce o pune de fiecare dată pe Elena în umbră, aceasta din urmă dezvoltând un adevărat complex de inferioritate, dar și o dorință permanentă de a o imita pe Lila în aproape tot ceea ce aceasta ar fi făcut. Cele două dau dovadă de inteligență și astfel sunt remarcate de învățătoarea Oliviero, care insistă ca fetele să își continue studiile. Doar Elena va face însă acest lucru, părinții Lilei refuzând categoric să își sprijine fata. Prin urmare, aceasta își va folosi ingeniozitatea și creativitatea în atelierul de pantofi al tatălui său, iar Lenu trece de la un ciclu de școlarizare la altul, îmbogățindu-și cunoștințele și deschizându-și perspective. O vreme, Lila reușește să țină pasul cu prietena sa, învățând singură acasă ceea ce Elena învăța la școală.

Pleiada de personaje care se perindă prin fața cititorului este una impresionantă, viața însăși, într-un cartier pestriț al orașului Napoli, prezentându-se ca fiind o adevărată provocare: *Lumea noastră era așa, plină de cuvinte care ucideau: crupul, tetanosul, tifosul exantematic, gazul, războiul, strungul, molozul, munca, bombardamentul, bomba, tuberculoza, supurația. Multe frici. (...) Nu am nostalgia copilăriei noastre, e plină de violență. Ni se întâmplau de toate, în casă și în afara ei, în fiecare zi, dar nu mi amintesc să fi crezut vreodată că viața care ni se oferise era foarte urâtă. Viața era așa și gata, creșteam cu obligația de a le-o face dificilă celorlalți înainte ca ei să ne-o facă dificilă nouă.*

Romanul impresionează prin lupta pentru supraviețuire și afirmare, dar și prin caracterul puternic al celor două fete atât de diferite, al

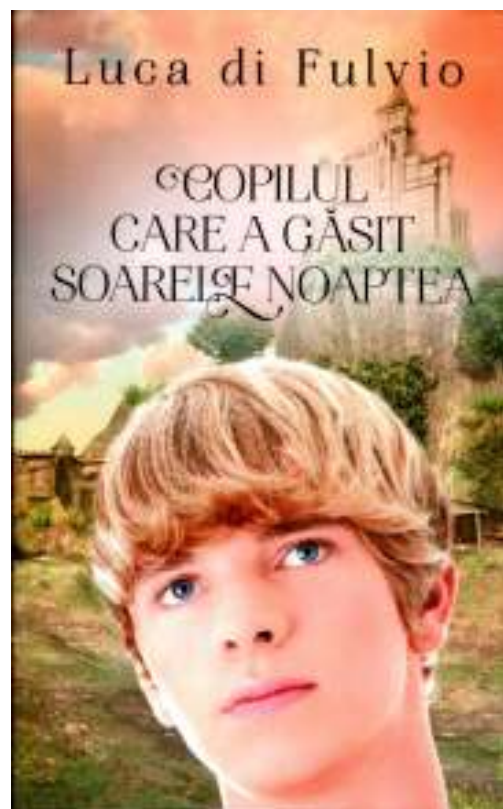

căror destin pleacă din același cartier întunecat, separându-se pe parcursul vieții și reîntâlnindu-se, ghidat fiind parcă de un fir invizibil ce le leagă pe cele două prietene pentru totdeauna.

Istorisirea evenimentelor din viețile protagonistelor continuă în celelalte volume ale seriei: *Povestea noului nume*, *Cei care pleacă și cei ce rămân* și *Povestea fetei pierdute*.

COPILUL CARE A GĂSIT SOARELE NOAPTEA, LUCA DI FULVIO, Editura Rao, București, 2019

Luca di Fulvio este un scriitor italian, născut în 1957. Opera sa cuprinde registre literare diferite, de la thrillere apreciate pentru suspansul lor și acțiunea bine țesută, până la povești pentru copii.

Copilul care a găsit soarele noaptea este un roman de ficțiune istorică, ce confirmă talentul narativ al autorului. Acțiunea se petrece în Evul Mediu și îl are în prim-plan pe fiul unui principe, cel care ar fi trebuit să moștenească regatul, însă asasinarea întregii familii și a tuturor oamenilor de la curte are drept consecință o schimbare dramatică a destinului acestuia. Marcus al II-lea de Saxa scapă cu viață întâmplător și este salvat

de Eloisa, o copilă săracă ce îl va duce la ea acasă. Agnete, mama acesteia și moașa din valea Rauhnhahl, îl adăpostește pe băiat în pivniță și îi schimbă identitatea, aspectul și povestea vieții sale, conștientă fiind că altfel micuțul principe nu ar putea supraviețui. Astfel, Marcus devine Mikael și din acest moment începe un lung șir de lecții de viață pentru băiat, scopul fiind acela de a înțelege că șerbii ce munciau pe pământul tatălui său, intrat acum în posesia noului principe, crudul Ojsternig, merită o cu totul altă soartă.

Cititorul îl va urmări pe Mikael transformându-se din copilul lipsit de familie și de apărare, într-un bărbat curajos, nobil, care va ajunge să lupte alături și pentru oamenii săi.

Romanul prezintă o narațiune captivantă, întinsă pe aproape 700 de pagini, o adevărată epopee plină de uzurpări, trădare, sânge, dragoste și răzbunare, o frescă a societății unor vremuri de mult apuse. În paginile cărții se împletesc cruzimea Evului Mediu târziu cu lupta pentru demnitatea și libertatea oamenilor, pregătiți să treacă spre o nouă epocă.

Merita să trăiești doar ca să vezi ce s-a întâmplat azi, continuă Mikael, în timp ce cuvintele îi ieșeau direct din inimă, vlăstare ale întregii vieți pe care o trăise, o cucerise fără să cedeze vreodată, fără să dea înapoi vreodată. Fiindcă astăzi voi ați dovedit că libertatea nu poate fi a unui singur. Libertatea, ca să fie deplină, trebuie să fie a tuturor. Și fiecare dintre voi, azi, și-a câștigat libertatea lui și pe cea a propriului frate.

Autorul construiește personaje complexe, atât cele masculine, cât și cele feminine, și le așază în mijlocul unor conflicte puternice, menite să le dezvăluie acestora personalitatea. Mikael este un erou ce va fi îndrăgit cu siguranță de cititori pentru caracterul său și pentru stăruința de a găsi soarele noaptea, o metaforă al cărei sens ni se va dezvălui în paginile romanului.

Cartea este recomandată tuturor celor care apreciază narațiunile de inspirație istorică, pline de aventuri, cu povești de viață exemplare, ce vin să demonstreze că destinul omului poate fi modelat de el însuși, indiferent de vicisitudinile care îi stau în cale.

PULS ÎN ALB ȘI NEGRU, LAURA HARTTE, Editura Smart Publishing, București, 2019

Puls în alb și negru este romanul prin care scriitoarea Laura Hartte își face debutul în lumea literară, atrăgând atenția prin stilul unic, profunzimea textului, emoțiile transmise și povestea foarte bine construită. Deși este încadrat ca fiind un roman pentru publicul tânăr, acesta depășește, prin complexitatea sa, granițele unei astfel de categorii.

Redactată la persoana I, cartea prezintă din perspectivă dublă povestea de viață a personajului principal, Noah Mayhem, un tânăr cu care destinul nu a fost tocmai blând. Fiu al unui magnat al petrolului, care nu face altceva decât să îi atragă atenția asupra greșelilor făcute, desconsiderându-l, crescut fără o mamă care ar fi putut să îl înțeleagă, Noah își pune întreaga energie în misiunea pe care și-a creat-o alături de prietenul său, Caden, pentru salvarea micuței Mia, ce suferă de o boală necruțătoare, chiar dacă acest lucru înseamnă implicarea lor în afaceri ilegale. Își construiește astfel o altă lume, lângă oamenii pe care îi coordonează și pentru care s-ar sacrifica oricând, ei fiind de fapt adevărata lui familie.

Zbuciumul exterior, lupta permanentă cu tatăl său, traficul cu droguri, toate acestea sunt departe de a egala ceea ce se petrece în interiorul lui Noah. Măcinat de o boală psihică pe care nu o înțelege în totalitate și pe care vrea să o domine, personajul se dedublează, lăsându-l uneori pe Hatter, cealaltă personalitate a sa, să preia controlul propriului trup. Textul impresionează prin trăirile pe care le transmite în astfel de momente. Scenele sunt puternice, introspecțiile zguduitoare, lupta dintre cele două personalități atingând de multe ori paroxismul.

Noah are nevoie de lumină pentru a putea supraviețui în lumea întunecată în care se scufundă, iar aceasta va veni în viața sa odată cu fata de care se îndrăgostește. Collene Myers depășește toate așteptările și ajunge să fie îndrăgită de cititori în primul rând datorită stăruinței sale de a fi alături de Noah dincolo de orice.

Romanul este construit pe o structură antagonică, fapt ce reiese încă din titlu. Bun și rău, drept și injust, lumină și întuneric, înger și demon, iubire și ură, viață și moarte, altfel spus un univers complex în alb și negru, care, în pofida cromaticii dihotomice, transmite o plenitudine de culori celui ce citește textul.

Trăiesc. Mor. Și mă doare!

Fiecare clipă din viața mea pare a fi mereu ultima. Mă sufoc. Plămânii îmi ard. Lacrimile îmi inundă și ultima fărâmbă de suflet. Adevărul e că mor. Cad în genunchi și încerc să adun cioburile. Sunt blocat într-o lume de orbi și eu sunt surd. Ei vorbesc despre ce aud, iar eu despre ce văd și cumva contradicțiile astea mi se sparg mie în cap. Mor în mijlocul mulțimii și nimeni nu vede asta.

O adevărată pledoarie pentru artă ce reiese din fiecare frază a romanului, *Puls în alb și negru* dărmă și ridică lumi din cuvinte cutremurătoare, purtându-și cititorul în cele mai adânci cotloane ale sufletului uman ce își caută cu ardoare liniștea.

RĂZBUNAREA IERTĂRII, ERIC-EMMANUEL SCHMITT, Editura Humanitas, București, 2019

Eric-Emmanuel Schmitt s-a născut pe 28 martie 1960 la Lyon. Este dramaturg, nuvelist și romancier, unul dintre cei mai apreciați scriitori ai secolului nostru, operele sale fiind premiate de-a lungul timpului și traduse în peste 40 de limbi.

Volumul *Răzbunarea iertării* cuprinde patru nuvele care sunt grupate, într-un fel sau altul, în jurul temei iertării. Stilul realist-psihologic pe care îl folosește autorul, frazele cu caracter de maxime introduse în momentele cheie ale textelor sale, limbajul accesibil, subiectul simplu și care lasă totuși loc unei abordări complexe, toate acestea atrag cititorul și îl păstrează în poveste până la finalul ei.

Surorile Barbarin, nuvela care deschide volumul, prezintă istoria unor gemene, cu întoarceri și reveniri în timp, plecând de la faptul că una dintre ele, ajunsă la o vârstă venerabilă, a ucis-o pe cealaltă. Povestea vieții lor, de la naștere până la bătrânețe, creionează două caractere total distincte, în ciuda asemănării fizice izbitoare.

Domnișoara Butterfly surprinde transformarea unui bancher versat și cinic, mereu răsfățat de soartă, care învață de la mama fiului său, femeia pe care în tinerețe a disprețuit-o pentru că nu se alinia standardelor sale, o adevărată lecție a sacrificiului și a iertării.

Răzbunarea iertării, nuvela ce dă titlul volumului, aduce în prim-plan figura unei mame care încearcă să înțeleagă ce l-a determinat pe asasinul fiicei sale să o omoare. Nu doar ea va fi cea care va înțelege, ci și criminalul însuși,

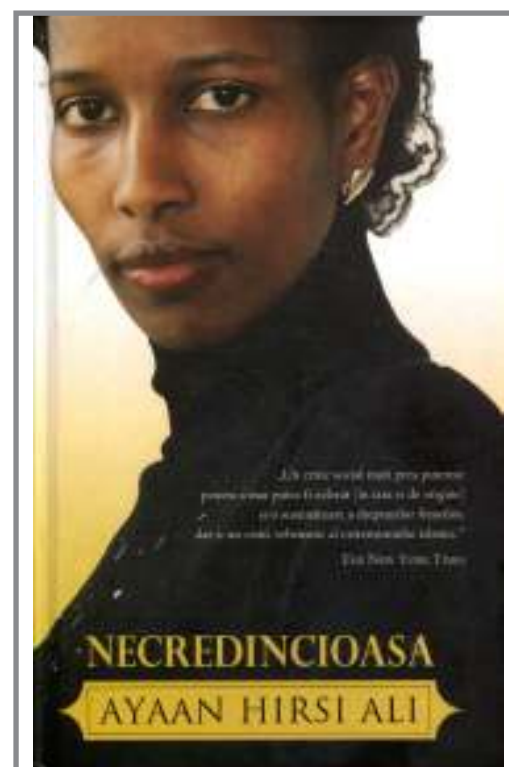
care începe astfel să își ispășească pedeapsa în propriul său iad interior.

Desenează-mi un avion încheie seria celor patru opere și cu această ocazie îi cunoaștem pe Werner von Breslau, un nonagenar retras, fost pilot de vânătoare în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, pasionat de grădinărit, și pe Daphné, o fetiță din vecini. Alături de aceasta și de cartea ei preferată, *Micul prinț* a lui Antoine de Saint Exupéry, bătrânul va descoperi calea spre inocență.

Așadar, patru povești și patru destine ieșite din comun, imaginate de Eric-Emmanuel Schmitt pentru a explora sentimentele intense, aproape niciodată mărturisite, care determină de multe ori gesturi extreme.

NECREDINCIOASA, AYAAN HIRSI ALI,
Editura Rao, București, 2011

Ayaan Hirsi Ali s-a născut în 1969, în Somalia și este o activistă și gânditoare feministă, care trăiește în prezent în Statele Unite ale Americii. În anul 2005, *Times* o situa pe Ayaan pe lista celor 100 cele mai influente persoane din lume.

Necredincioasa este un roman autobiografic tulburător, care vorbește despre abuzurile la care sunt supuse femeile musulmane.

Aceasta este povestea vieții mele. Este o relatare subiectivă a experiențelor mele, pe atât de exact pe cât le pot reda. (...) Este povestea a ceea ce am experimentat, a ceea ce am văzut și motivul pentru care cred în felul în care o fac. Vreau să clarific câteva lucruri, să îndrept anumite informații și să le vorbesc oamenilor despre un alt fel de lume și despre cum este ea cu adevărat.

Fiică a unui om de știință și politician somalez, care condamnă practicile barbare asupra femeilor din lumea musulmană, Ayaan va fi crescută după legile tradiționale, odată cu arestarea tatălui său, care s-a produs la scurt timp după nașterea fetei.

Mutilată pe viață, ca și celelalte copile de altfel, de către bunica ce a crescut-o, Ayaan se mută cu familia din Somalia în Kenya, apoi în Arabia Saudită, Etiopia și din nou în Somalia, de unde fuge în Olanda pentru a nu se căsători cu un bărbat necunoscut.

Adaptându-se la stilul de viață european, nu fără dificultăți, își completează studiile și ajunge chiar în Parlamentul olandez, unde militează permanent pentru drepturile femeilor musulmane, nu doar ale celor rămase în țările lor, ci și ale celor din taberele de refugiați care sunt supuse în continuare aceluiași tratament din partea bărbaților din familie.

Consecințele acțiunilor sale nu au întârziat să apară, motiv pentru care Ayaan Hirsi Ali a fost deseori amenințată de către extremiștii islamisti, moartea regizorului olandez Theo van Gogh, cu care aceasta realizase filmul *Supunere*, fiind dovada clară că viața ei este într-un permanent și real pericol.

Cartea dezvăluie adevăruri dintr-o lume îndepărtată nouă, dar care există și de care trebuie să fim conștienți. Practici barbare în urma cărora fetițele sunt mutilate genital pe viață pentru a se păstra pure, copii care sunt învățați să urască evreii, deși niciodată nu au cunoscut vreunul, femei care nu pot merge neînsoțite pe stradă fără a fi considerate prostituate, tinere acuzate pe nedrept și pedepsite conform tradiției, deși au fost victimele unor abuzuri, de cele mai multe ori din partea bărbaților din familie, copile căsătorite forțat cu bărbați maturi și necunoscuți, toate acestea sunt departe de puterea de acceptare a minții omenești libere și totuși, ele sunt practici existente în vremurile noastre.

Oamenii mă întreabă dacă sunt în vreun fel fascinată de moarte, încât continui să spun lucrurile pe care le spun. Răspunsul este nu: vreau să trăiesc. Cu toate acestea, unele lucruri trebuie spuse și sunt momente când tăcerea devine complicele nedreptății.

Necredincioasa este o carte ce nu te poate lăsa indiferent odată parcursă, o carte curajoasă, care, în ciuda caracterului personal, vorbește în numele tuturor femeilor musulmane nevoite să se supună.

JACK SPINTECĂTORUL – CRIMELE DIN WHITECHAPEL, KERRI MANISCALCO,
Editura Leda Edge, București, 2018

Debutul autoarei, Kerri Maniscalco, sub îndrumarea lui James Patterson, oferă certitudinea unei povești de calitate. Surprinzător este însă faptul că seria *Anchetele lui Audrey Rose* începe în forță cu povestea lui Jack Spintecătorul, cunoscutul criminal, a cărui identitate a rămas un mister nerezolvat, în ciuda eforturilor oamenilor legii din acele vremuri. Scriitoarea Kerri Maniscalco nu face altceva decât să propună o nouă viziune și un deznodământ pentru motivele crimelor celebrului *Măcelar* din Londra. Volumul conține date reale despre crimele înfăptuite de asasinul anonim, dar autoarea și-a permis și câteva

elemente care îi fac povestea mai interesantă, iar pentru asta la final vine cu precizările necesare. Cartea este deosebită și pentru că oferă imagini vechi ale unor ustensile folosite la autopsii, precum și ipostaze inedite din cadrul școlilor cu tradiție în medicina legală din anii 1900.

Personajul principal este Audrey Rose Wadsworth, o tânără de 17 ani ce provine dintr-o familie londoneză bună, fiică a unui lord controversat, cu o pasiune nedemnă de lumea din care provine. Alături de unchiul său, medic legist, încearcă să se inițieze și să devină la rândul ei un legist experimentat. Tatăl și fratele lui Audrey nu sunt de acord cu alegerea tinerei, dar fratele este cel care decide că dacă nu o poate împiedica să își exercite această obsesie, atunci măcar o poate proteja cu ajutorul lui Thomas Cresswell, un tânăr de familie bună care studiază medicina legală.

Atât Audrey Rose cât și Thomas sunt implicați, alături de medicul legist, în descifrarea enigmei criminalului în serie care omora femei de moravuri ușoare, ale căror cadavre le mutila și le lăsa în locuri publice. După urmăriri pe străzile întunecate ale Londrei și verificări minuțioase ale trupurilor la autopsie, Audrey Rose își dă seama că acele crime înfiorătoare maschează de fapt furtul unor organe umane. Trecutul întunecat al propriei familii o surprinde cu o violență extremă, iar tână descoperă că toate crimele înfăptuite au avut o justificare dusă în pragul nebuniei – realizarea unui experiment inedit, readucerea la viață a unei persoane decedate.

Povestea de dragoste care se înfiripă între Audrey Rose și Thomas capătă un fir secundar, activitatea profesională a celor doi fiind cea care este adusă în atenția cititorilor. Chiar dacă primul volum are un deznodământ, povestea tinde să devină cu atât mai captivantă cu cât cei doi primesc șansa de a studia medicina legală la o școală de elită din Europa, mai precis în România.

Un debut captivant, plin de răsturnări de situație neprevăzute, perfect pentru iubitorii romanelor istorice cu tentă polițistă – School Library Journal.

ULTIMA OARĂ CÂND NE LUĂM RĂMAS-BUN, CYNTHIA HAND, Editura Corint, București, 2018

Cynthia Hand este o scriitoare de origine americană, autoare a unor romane mai întâi fantasy, apoi pentru adolescenți, unele dintre ele

nominalizate sau premiate pentru originalitatea lor, pentru subiectul tratat sau pentru stilul narativ abordat.

Ultima oară când ne luăm rămas-bun este un roman extrem de emoționant, care se încadrează în categoria young adult, dar care poate fi citit la orice vârstă. Tema acestuia este una sensibilă și dureroasă: sinuciderea și supraviețuirea celor rămași în urmă. Povestea este relatată din perspectiva lui Lex, o tânără măcinată de remușcări, care încearcă să depășească trauma provocată de sinuciderea fratelui său, Tyler, la vârsta de doar 16 ani. Narațiunea alternează între prezent și scenele din trecut, prin care Lex îi reface imaginea lui Ty, încercând să îi înțeleagă gestul și să îl accepte.

Problemele tânărului au început odată cu decizia tatălui, care și-a părăsit familia pentru a locui alături de o femeie mai tânără. Cu o tentativă de suicid la activ, Ty nu reușește să se împace cu sine și cu noua situație, prin urmare alege să părăsească această lume, lăsând în urma sa un bilet destinat mamei, o scrisoare găsită întâmplător de Lex și adresată fostei sale iubite, Ashley, pe care o părăsise cu doar câteva zile

înainte de gestul final, și o mulțime de întrebări și regrete. Viața celor care rămân în urmă va fi dată peste cap. Mama celor doi intră într-o depresie puternică, nemaiînțelegând sensul propriei existențe, relația dintre Lex și tatăl său devine din ce în ce mai distantă, iar tână este măcinată de un profund sentiment de vinovăție. Simte că este compătimită de toți cei din jur, rupe legătura cu prietenii din liceu, își pierde interesul pentru școală, pune capăt poveștii de iubire cu Steven și are uneori impresia că își vede aieva fratele, temându-se astfel pentru sănătatea sa mintală.

Treptat, cititorul află, odată cu amintirile fetei, detalii despre copilăria lor, momentele fericite ale acestora, dar și despre trauma ireparabilă a lui Tyler, precum și despre promisiunea pe care Lex i-a făcut-o acestuia de a-i fi mereu alături atunci când va avea nevoie, promisiune pe care și-a încălcat-o exact într-un moment decisiv, ceea ce îi macină fetei conștiința.

Dramele umane ce conduc spre tragedii atunci când nu sunt bine gestionate reprezintă subiectul principal tratat de autoare în paginile cărții sale, care devine cu atât mai valoroasă cu cât aflăm că la baza romanului stă experiența nefericită a scriitoarei care s-a confruntat în trecut cu sinuciderea propriului frate.

Un roman complex din punct de vedere emoțional, plin de o forță calmă... deopotrivă sfâșietor de dureros și plin de viață și de speranță - ALA Booklist.

POVESTEA MEA, MICHELLE OBAMA, Editura Litera, București, 2018

«Povestea mea» ne poartă prin bucătăriile modeste din Iowa și prin sălile de bal de la Palatul Buckingham, prin momente de durere sfâșietoare și ambiție fără limite, aducându-ne aproape de sufletul unei figuri unice, inovatoare a istoriei, în timp ce se străduiește să trăiască autentic, punându-și forța și vocea în serviciul unor idealuri mai înalte. Spunându-și povestea cu sinceritate și îndrăzneală, ne aruncă o provocare nouă, celorlalți: Cine suntem și cine dorim să devenim? – sunt câteva dintre cuvintele pe care le descoperim încă de pe copertă.

Cartea începe cu copilăria văzută de adultul Michelle Obama prin ochii fetei cu părul prins în codițe împletite, care visa să devină medic

pediatru. Fiind vorba de un volum autobiografic sunt surprinse momente din adolescența, viața studentescă a viitoarei prime doamne, dar și primul job, precum și momentul în care l-a întâlnit pe viitorul președinte al Statelor Unite, Barack Obama.

Viața ideală în America tuturor posibilităților este descrisă de studenta Michelle, provenită dintr-o familie de muncitori, ajunsă la studii la o facultate de elită frecventată mai ales de albi. Greutățile întâmpinate, obstacolele trecute pentru a ajunge avocat corporatist, toate aceste momente sunt surprinse și descrise simplu, Michelle Obama dovedind că are umor și un stil aparte, considerat de critici de o sinceritate neobișnuită. Ca soție a unui bărbat puternic și mai apoi ca mamă, Michelle Obama s-a lovit de problema femeilor moderne – obținerea unui echilibru între viața de familie și cea profesională. Pe măsură ce soțul său, Barack Obama era tot mai prezent în viața politică, având sprijinul soției și implicarea ei în campaniile lui electorale, Michelle Obama nu a renunțat la job-ul său, dar a fost tentată și chiar a optat pentru alte slujbe care i-au oferit disponibilitatea necesară pentru atingerea celorlalte obiective propuse. Din fiecare postură în care s-a aflat a întâlnit oameni

extrem de diferiți, cu povești de viață incredibile, cu speranțe și visuri, oameni cu probleme pentru care a trebuit uneori să găsească soluții.

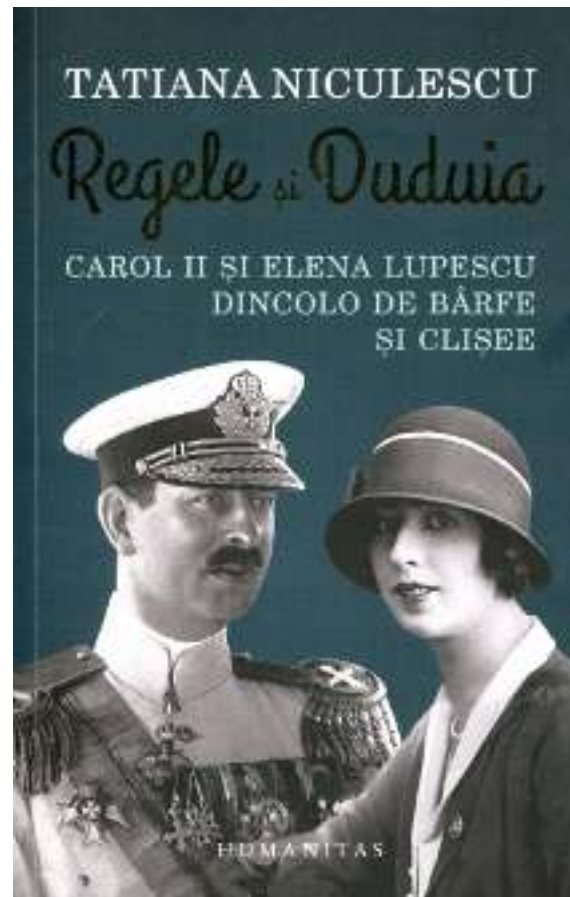
Secvențele care cuprind o parte dintre întrevederile politice avute de Barack și Michelle Obama sunt memorabile, intrarea în calitate de primă doamnă în Casa Albă este un moment intens, la fel de remarcabil ca și cel în care trebuie să plece din zona care le-a fost casă pentru opt ani și să învețe să se readapteze vieții în afara ferestrelor și a ușilor închise. Strategiile sociale puse în practică de soția celui mai puternic om din lume, la un moment dat, au fost aclamate pe de o parte și condamnate pe de alta, dar acest lucru nu a însemnat pentru omul Michelle Obama decât o modalitate de a-și demonstra puterea și capacitatea de a duce la bun sfârșit ceea ce și-a propus, dovedind că dacă îți dorești ceva suficient de mult și muncești din greu, alături de oamenii potriviți, vei reuși să obții rezultate pe măsură. Dezvoltarea permanentă, ambiția, seriozitatea, munca susținută au făcut ca fetița crescută de o familie din suburbii să acceadă pe cea mai înaltă treaptă socială, concluziile și lecțiile urmând să fie trase de fiecare cititor în parte.

REGELE ȘI DUDUIA – CAROL II ȘI ELENA LUPESCU DINCOLO DE BĂRFE ȘI CLISEE, TATIANA NICULESCU, Editura Humanitas, București, 2019

Tatiana Niculescu este autoarea a numeroase biografii care au în prim-plan diverse personalități istorice, precum și a unor romane de succes, *Spovedanie la Tanacu* fiind scrierea ce a stat la baza scenariului pentru filmul *După dealuri*, în regia lui Cristian Mungiu, care a obținut premiul pentru cel mai bun scenariu la Festivalul de Film de la Cannes în 2012.

Pe fundalul prăbușirii imperiilor și a monarhiilor, între noile granițe ale României Mari, viața politică e zguduită de o poveste de dragoste. Prințul moștenitor fuge în lume, în plină epocă antisemită, cu o femeie cu origini evreiești. Despre ei și povestea lor se va vorbi neconținut timp de decenii. Atât legionarii cât și comuniștii îi vor descrie în contururi îngroșate de ură, invidie și resentiment. Presa internațională va căuta să-i situeze când în descendența marilor iubiri interzise, când în anticamera unor

tenebroase intrigi și comploturi politice. Vor fi condamnați de toți, bârșiți, hărțuiți și defăimați în ziare, în manuale și în cărți de istorie. Vor rămâne însă împreună în ciuda tuturor.

În Argumentul volumului de față, scriitoarea mărturisește: *Demersul meu nu este cel al unui istoric care judecă, evaluează și încadrează în fișierul unei epoci personaje și evenimente istorice sau politice. O biografie este povestea unei vieți în contextul social, cultural și familial al epocii ei. Scriind biografia acestui cuplu, m-a interesat să mă apropii cât mai mult de viața regelui și a Duduii, să o privesc prefăcându-mă că nu știu ce a urmat, să le retrăiesc dragostea, frustrările, lașitățile, îndoielile și disperările, punându-mă mai curând în pielea lor decât în aceea a detractorilor lor și evitând, pe cât posibil, interpretarea unor decizii politice, locurile comune ori punctele de vedere partizane.*

Lucrarea cuprinde informații documentate, scrisori ale lui Carol al II-lea către Elena Lupescu, precum și documente și o serie de fotografii din arhiva familiei materne a Elenei Lupescu.

Mă întrebi în scrisori dacă mă gândesc

la tine, iar eu numai asta fac; mă întrebi dacă te iubesc, iar eu îți spun nu, nu că te iubesc, te ador, ești idolul meu cum n-a fost niciodată vreo femeie, tu ești tot ce e bun în mine; nu mai sunt o ființă omenească, ci un pachet de nervi muncind până la abrutizare, iată în ce stare e «sinele» meu! Te asigur că nu e deloc plăcut și că sufăr îngrozitor. E atâta tristețe în camera asta în care totul mă apasă și unde mă simt atât de puțin la mine acasă! Acasă pentru mine e cuibul nostru unde sunt cu tine. Dragoste, dragoste! Câtă nefericire aduci bieților oameni! Și totuși, ce frumoasă e dragostea și ce energie îți dă! - Carol II către Elena Lupescu, 1930

ACCES INTERZIS, KAREN CLEVELAND, Editura RAO, București, 2018

Karen Cleveland a lucrat timp de opt ani ca analist în cadrul CIA, iar ultimii șase ani în divizia împotriva terorismului. *Acces interzis* este un thriller care și-a propus să își țină cititorii alerți pe tot parcursul poveștii, oferind puține informații despre modul de gândire al personajelor, excepție fiind trăirile și sentimentele lui Vivian, cea din perspectiva căreia sunt oferite imaginile. Frânturi din viața liniștită de familie revin mai vii ca oricând, ori de câte ori analistul se lovește de un nou obstacol și începe să se întrebe dacă soțul său este bărbatul de care s-a îndrăgostit sau totul a fost o mare minciună.

Acces interzis prezintă povestea lui Vivian, un analist CIA specializat pe identificarea agenților inactivi ruși aflați pe teritoriul Statelor Unite, care într-o zi obișnuită de lucru face descoperirea ce îi schimbă complet viața. Reușind să acceseze de la distanță, cu ajutorul unui program realizat chiar de ea, laptopul unui infractor rus, surprinde imaginile a cinci agenți infiltrați în America. Identitatea celei de a treia persoane îi declanșează instinctul de alertă, soțul său fiind pe lista agenților ruși, fără ca nimeni să suspecteze ceva. Panicată, femeia realizează ce ar însemna pentru familia ei acest lucru, motiv pentru care decide nu doar să nu își denunțe soțul, dar face totul ca să își acopere urmele, astfel încât acesta să fie protejat în fața colegilor și a șefilor ei. Viața lui Vivian se schimbă radical, cei patru copii devenind motivul principal pentru care reușește să meargă la muncă, să salveze

aparențele, în timp ce relația dintre ea și Matt are de suferit, neîncrederea luând locul iubirii de odinioară.

Cei doi soți duc o luptă pentru supraviețuire, fiecare având secrete în raport cu celălalt, acționând imprevizibil, reușind în final să protejeze copiii, care nu află absolut nimic despre dramele cu care se confruntă adulții. Finalul este atipic poveștilor de acest fel, soluția găsită de autoare fiind ambiguă, lăsând loc cititorilor pentru interpretare.

Ceea ce face din «Acces Interzis» un debut redutabil este cu câtă ușurință combină autoarea aspectele de spionaj cu elemente din viața de familie – Associated Press.

LA CINCI PAȘI DE TINE, RACHAEL LIPPINCOTT, MIKKI DAUGHTRY, TOBIAS IACONIS, Editura Litera, București, 2019

Romanul *La cinci pași de tine* este rezultatul colaborării dintre Rachael Lippincott, scriitoare, și Mikki Daughtry și Tobias Iaconis, scenariști, cartea bucurându-se și de o ecranizare pe măsură.

Subiectul abordat de cei trei este unul

delicat – o poveste de dragoste imposibilă între doi pacienți adolescenți ce suferă de fibroză chistică. Boala este una extrem de dificilă, șansele de supraviețuire fiind date doar de un eventual transplant de plămâni. Cei aflați pe lista de așteptare sunt obligați să nu intre în contact cu niciun alt pacient cu aceeași afecțiune, apropierea la mai mult de șase pași însemnând practic o condamnare la moarte. Stella se află și ea în această situație, iar Will, tânărul rebel care nu respectă regulile, va reprezenta o adevărată provocare pentru aceasta. Fata este extrem de organizată, riguroasă și optimistă în același timp, își respectă cu sfințenie tratamentul, făcându-și griji pentru părinții ei, care nu ar putea suporta pierderea ei. Totul devine din ce în ce mai greu și mai dureros pe măsură ce caracterele diferite ale celor doi se atrag și ei ajung să se îndrăgostească. Chinuiți de cei șase pași impuși între ei, dar și de gândul că Will i-ar putea transmite Stellei o bacterie foarte periculoasă pe care el a contactat-o deja, tinerii ajung totuși să se bucure de timpul petrecut împreună, deși cadrul este mediul ostil al spitalului. Stella este obișnuită

cu locul, are prieteni acolo de când se știe, atât din rândul pacienților, cât și al personalului medical. Will, dimpotrivă, a fost plimbat prin multe spitale din lume, din dorința mamei sale de a descoperi undeva un tratament revoluționar. Revoltat împotriva celor din jur, aproape ignorant în ceea ce privește boala sa, tânărul așteaptă cu nerăbdare să împlinească 18 ani pentru a-și putea hotărî singur soarta, dorința lui fiind aceea de a călători și de a vedea lumea și altfel decât de pe acoperișurile spitalelor. Nimic însă din ceea ce plănuiseră cei doi nu lua în calcul o poveste de iubire, care va schimba totul.

Autorii romanului surprind foarte bine dramatismul situației, iar emoția transmisă cititorului este una profundă. Acesta va trăi alături de personaje fiorii iubirii imposibile, va suferi pentru cei doi și se va bucura atunci când printr-un plan bine calculat, tinerii reușesc să sfideze boala și să îi fure acesteia un pas.

Pentru prima dată simt întreaga povară a fiecărui centimetru, a fiecărui milimetru din cei șase pași dintre noi. Îmi strâng puloverul mai aproape de corp și întorc privirea spre teancul de saltele de yoga din colț, încercând să nu dau atenție faptului că distanța aceasta va exista întotdeauna.

- Boala asta nenorocită este o adevărată închisoare! Vreau să te pot îmbrățișa!

Finalul intens al cărții va rămâne cu siguranță în sufletul cititorului, decizia pe care o au de luat eroii poveștii fiind una dificilă.

CAZUL MARCHIZULUI DISPĂRUT,

NANCY SPRINGER, Editura Humanitas,
București, 2019

Nancy Springer este cunoscută pentru scrierile sale care se adresează adolescenților și adulților. Cele peste 40 de romane apărute până în prezent relevă dragostea autoarei pentru literatură, păstrând ceva din stilul lui Sir Arthur Conan Doyle, ale cărui opere au fost emblematice

pentru copilul Nancy Springer. Pasiunea pentru mister este redată magistral în seriile create de autoare, una dintre cele mai cunoscute fiind *Tales of Rowan Wood* pentru care a primit numeroase premii.

Enigmele Enolei Holmes este o serie de șase volume, tradusă în 16 limbi, ce urmează a fi ecranizată cu Millie Bobby Brown, protagonista serialului *Stranger Things*, în rol principal. Enola Holmes este personajul feminin puternic, independent, așa cum și-a dorit scriitoarea să-l contureze, scopul declarat fiind acela ca prin intermediul ei tinerele cititoare să devină stăpâne pe propriul destin, să fie capabile să își aleagă singure drumul în viață și să gândească liber.

Enola Holmes este sora mai mică a celebrului detectiv particular Sherlock Holmes și a lui Mycroft Holmes, a cărei viață liniștită alături de mama sa se schimbă radical, odată cu ziua în care a împlinit 14 ani. Chiar atunci Enola descoperă că mama ei a dispărut și cei doi frați revin în viața ei numai pentru a o trimite la un internat, în speranța că astfel va

dobândi cunoștințele necesare transformării într-o adevărată domnișoară. Cadoul primit de la mama ei, situația tensionată dintre ea și cei doi frați o determină pe Enola să facă pasul către necunoscut, mai precis spre Londra, în căutarea femeii care i-a dat viață.

Lucrurile se complică însă atunci când, fără voia ei, este implicată în răpirea unui tânăr marchiz. Trebuie astfel să se confrunte cu o bandă organizată de răufăcători, dar urmează indiciile, în același mod în care citise că o face și fratele ei Sherlock. Fără ajutor din partea familiei, Enola reușește nu doar să îl scape din mâinile răpitorilor pe marchiz, dar și să se descurce singură, să își găsească o slujbă și să se întrețină, lucruri de neimaginat pentru o domnișoară de condiția ei, în acele vremuri. Transformarea Enolei Holmes în Ivy Meshle, tână secretară a savantului perditorian Leslie T. Ragostin este gândită și realizată de adolescenta care pornește pe drumul propriu al vieții, fără sprijinul niciunui membru al familiei.

Finalul este plin de suspans și total neașteptat, astfel că autoarea ne lasă să întrevădem că aventurile cu adevărat palpitate ale tinerei Enola Holmes abia de acum înainte vor urma.

Inteligența, simțul umorului și curajul fac din Enola Holmes una dintre cele mai captivante eroine de roman – School Library Journal.

Aceste volume sunt disponibile pentru public, spre împrumut, la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila. Disponibilitatea titlurilor poate fi consultată în catalogul electronic al bibliotecii – <https://toread.bjbraila.ro/opac>.

Roxana NEAGU, Corector
Teodora SOARE, Redactor

Lansări de carte 2019

-selectiv-

Pe urmele vechilor conace brăilene

Volumul *Pe urmele vechilor conace brăilene – documente pentru viitor* se adaugă listei lungi de cărți pe care profesorul Ioan Munteanu le-a dedicat culturii, istoriei și specificului local al Brăilei.

Prezenți să vorbească în fața publicului despre carte au fost: arh. Corina Anghelescu, arh. dr. Costel Drăgan, prof. Constantin Toader și prof. dr. Viorel Coman. Un intermezzo artistic susținut la pian de nepoatele autorului, Iasmina Munteanu și Lavinia Delighiosu, a întreținut atmosfera, de asemenea, actrița Wanessa Radu a recitat poezii.

Clasate ca monumente sau nu, abandonate sau cu proprietari cunoscuți, cele mai multe dintre aceste construcții sunt într-o stare deplorabilă, degradându-se pe zi ce trece, victime ale unei combinații de factori distructivi antropici și naturali. Starea lor actuală este, de cele mai multe ori, o necunoscută și pentru specialiști, astfel că prima direcție de acțiune a fost cercetarea pe teren. Sub acest program, ca nespécialist, dar MINISTRU - «SLUJITOR» al binelui public - îndrăgostit de Brăila în întregul ei, chiar dacă sunt născut la oraș, am pornit

pe urmele vechilor conace boierești brăilene – spune autorul în prefața volumului.

Cartea lansată se adaugă albumelor foto-documentare *Aleiul Cuza și alte monumente* (2015) și *Monumentele istorice ale orașului Brăila, istorii ilustrate* (2016), realizate în proiectul *Orașul ca moștenire pentru viitor; clădiri de patrimoniu și interes turistic*, finanțat de Consiliul Județean Brăila prin Programul pentru finanțarea nerambursabilă a activităților non-profit de interes județean - cultură, culte, sport, proiect derulat de Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România - filiala Brăila. În continuarea și completarea acestor lucrări, biblioteca a realizat acest album foto-documentar care, față de volumele anterioare, în conformitate cu viziunea integratoare a Deciziei Uniunii Europene, include alături de formele clasice și clasificate ale monumentelor (de arheologie, arhitectură, de for public, memoriale și funerare) și alte forme ale patrimoniului cultural, cum ar fi practicile sociale și meșteșugurile tradiționale, dar și naturale - peisajele, flora și fauna.

Brăila de Petru Pintilie

După mai bine de jumătate de veac de la prima apariție, monografia *Brăila* scrisă de Petru Pintilie a fost reeditată recent de Biblioteca Județeană *Panait Istrati*, evenimentul de lansare având loc în luna ianuarie a acestui an. Ultima ediție este alcătuită și îngrijită de scriitorul și criticul literar Viorel Coman, care a prezentat la lansare câteva însemnări pe marginea cărții, alături de invitații săi - profesorii Gheorghe Lupașcu și Ioan Munteanu.

Retipărirea volumului «Brăila» de Petru Pintilie are mai multe explicații. Cartea a apărut în preajma momentului când Brăila sărbătorea 600 de ani de la atestarea documentară din anul 1368. Recitită, cartea lui Petru Pintilie este un

document, o mărturie a unei Brăile care, după două decenii de la război, intrase deja într-un amplu proces de dezvoltare, de industrializare - o experiență pe care nu o mai trăise niciodată în asemenea ritm. La a doua ediție cartea se publică în forma originală, conform manuscrisului, fără croșetele adesea severe și de neînțeles ale cenzurii, cu adăugarea unui corpus de texte neacceptate la prima ediție. În anexe au fost adăugate alte texte din presa locală sau națională publicate după apariția cărții, care întregesc imaginea Brăilei – a susținut Viorel Coman, care de altfel a mărturisit că ideea retipăririi acestei publicații a plecat de la managerul bibliotecii, Dragoș-Adrian Neagu.

Captivi în imaginar – Antologie SF & F

În luna martie a acestui an a avut loc lansarea antologiei de texte SF & F *Captivi în imaginar*, volum care cuprinde scrierile a cinci autoare: Ana-Maria Burlacu, Adriana Burlacu, Raluca Mihaela Păcuraru, Eva-Teodora Urluială, Andreea-Florina Voicu.

Cartea este rezultatul muncii desfășurate în cadrul Atelierului *Arta de a scrie*, organizat la bibliotecă în perioada martie - decembrie 2018 și coordonat de Elisaveta Drăghici, bibliotecar. Îndrumarea directă a tinerilor a fost realizată de lectorii Mircea Cărbunaru (publicist și scriitor) și Gabriel Leonard Sîrbu (booktuber).

După o activitate întinsă pe un an de zile, în care am însumat opt întâlniri lunare de lucru și efort susținut de către lectori, de îndrumare a participanților care și-au exersat condeiul, a prins contur o nouă antologie, al cărei nume edifică risipa de imaginație a celor care s-au grupat în jurul acestui eveniment local brăilean. Antologia cuprinde creațiile a cinci autori debutanți în lumea SF & F, ale căror texte reprezintă o mărturie a eforturilor angrenate de ambele părți. Fie că unii dintre autori vor rămâne doar la stadiul unui exercițiu inedit pe tărâm literar, fie că pe alții îi vom vedea dezvoltându-se ca firișoarele de iarbă în formare, sperăm ca tinerii autori să fi fost înghionțiți să-și caute un drum literar - spune în Cuvântul Înainte al antologiei Elisaveta Drăghici, coordonatoarea acestui proiect.

Alături de lectorii Mircea Cărbunaru și Gabriel Leonard Sîrbu a prezentat și Georgiana Troia, inspector școlar.

Mircea Cărbunaru afirmă despre antologie că este o premieră în peisajul cultural brăilean din mai multe perspective. În primul rând, este prima antologie de grup, de literatură science-fiction și

fantasy, care apare după 1990, în Brăila. În al doilea rând, aduce la lumină speranța apariției unui nou val de scriitori SF&F brăileni, după atomizarea prematură a cunoscutului *Cenaclu de Literatură și Artele Imaginarului «Sfera»*.

Partenerii bibliotecii în acest proiect au fost: Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Brăila, Inspectoratul Școlar Județean și Asociația Culturală ART ZONE Brăila.

Dublă lansare de carte - *Omulețul din perete și alte povestiri fantastice* și *Fetiș*

Cele mai recente volume din colecția de proză românească contemporană *n'author* - *Omulețul din perete și alte povestiri fantastice*, de Marian Coman și *Fetiș*, de Horea Sibișteanu - s-au lansat la Brăila în iunie la Biblioteca Panait Istrati.

Eli Bădică, coordonatoarea colecției *n'author* spune despre *Omulețul din perete și alte povestiri fantastice* că este o carte fabuloasă. *Poveste după poveste, personaj după personaj, întâmplare după întâmplare, Marian Coman construiește un întreg univers, palpitant, așa cum numai un prozator autentic o poate face. Protagonistii săi, marginali cu toții, vor ajunge în galeria personajelor memorabile, îmbinarea extraordinară a realismului cu fantasticul va năuci cititorul, iar finalul, vai!, finalul ne va neliniști pe toți. La lectură înainte, așadar!*

Vă reamintim că Marian Coman este cunoscut pentru volumele *Nopți*

albe, zile negre (2005), *Testamentul de ciocolată* (2007), *Teoria flegmei. Apel la mitocănie* (2008), *Haiganu. Fluviul Șoaptelor* (2015) și *Haiganu. Furia Oarbă* (2017), precum și pentru scenariul romanului grafic *TFB* (2016).

Cel de-al doilea volum lansat *Fetiș*, de Horea Sibișteanu, cuprinde 21 de proze scurte decupate din realitatea imediată, familiară, urbană, niște instantanee cosmopolite plasate în România, în Japonia sau în Elveția.

Povestirile lui Horea Sibișteanu reflectă, într-un fel sau altul, relațiile dintre oameni - amoroase, de rudenie sau de prietenie, de colegialitate ori de putere - și lumea contemporană. Colecționarea secvențelor și transpunerea lor pe hârtie pot fi considerate un tip aparte de fetiș, unul de care un scriitor chiar nu se poate lipsi. Volumul are imprimat un ritm și un stil aparte, o scriitură minimalistă, o plajă foarte diversă și multiculturală de proze, fiecare cititor se va regăsi printre rânduri, spații, povești - a spus în cadrul evenimentului Eli Bădică.

Horea Sibișteanu a debutat în anul 2004 cu volumul de proză scurtă *A șaptea viață*, a publicat proză scurtă în *Subcapitol*, *Revista de Povestiri*, *Ateneu* și în revista *Iocan*, numărul 1 (2016) și numărul 7 (2018). A mai publicat în volumul colectiv *Scrisori din Cipangu. Povestiri japoneze de autori români*, apărut la Editura Trei în 2016.

Laura CAPLEA,
Bibliotecar

Biblioteca în statistici

În primul semestru al anului 2019 aproximativ **3.070** de brăileni au trecut pragul Bibliotecii Județene *Panait Istrati*, înregistrându-se un număr de peste **50.000** de vizite, cu **7,2%** mai puțin față de anul anterior, în medie un utilizator revenind la bibliotecă de **14** de ori pe parcursul perioadei de referință. În ceea ce privește difuzarea de documente de bibliotecă, în această perioadă s-au împrumutat în jur de **57.000** de documente incluzând: cărți, periodice,

bibliografice) s-a împrumutat aproximativ **17%**, din care **80% (45.809)** cărți. Cele mai împrumutate titluri în funcție de ordinea solicitării sunt din următoarele domenii: lingvistică, literatură beletristică; arte, sport, loisir; generalități; istorie, geografie, biografii; filosofie; științe teoretice aplicate (medicină, tehnică); științe sociale; științe teoretice pure (matematică, științele naturii). De asemenea, cea mai mare căutare au avut-o cărțile în limba română, urmate de cele

manuscrise, documente audio-video.

Despre circulația fondului de carte se pot face următoarele precizări: fiecare utilizator a împrumutat în medie **18** documente pe parcursul anului, cu **1** mai mult față de anul anterior, din care **15** reprezentând cărți; din totalul fondului bibliotecii (aproximativ **326.000** de unități

în limba engleză, franceză, germană, dar și alte limbi. Interesul utilizatorilor bibliotecii a scăzut în ceea ce privește documentele audio-video, acestea fiind împrumutate în proporție de **12,6%** din totalul unităților de bibliotecă, scădere cu **2%** față de aceeași perioadă a anului anterior.

În ceea ce privește relația bibliotecar -

Încercări literare

Vânătorii de magie

utilizator, se poate preciza că fiecare bibliotecar a deservit în jur de **120** de cititori pe parcursul primului semestru. O importanță deosebită o prezintă frecvența medie zilnică, înregistrându-se astfel **383 de vizite** la bibliotecă/zi.

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila nu oferă doar servicii tradiționale de împrumut de carte, ci are o vastă paletă de activități culturale, de recreere și educative pentru publicul doritor.

trecut, la care au participat **24.965** de persoane din categorii de vârstă diferite, înregistrându-se o creștere de **6,3%** în acest caz față de anul anterior. Participanții la activitățile culturale ale bibliotecii reprezintă **11%** din totalul populației municipiului, la o activitate participând în medie **25** de oameni. Totodată, a crescut și numărul expozițiilor realizate la bibliotecă, astfel că în primul semestru al anului 2019 utilizatorii

bibliotecii au putut fi spectatori la **67** de expoziții, cu aproximativ **2%** mai multe față de anul anterior.

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* își extinde în fiecare an serviciile, dorind să satisfacă nevoile utilizatorilor săi prin achiziția titlurilor celor mai căutate și dorite, realizarea de activități dintre cele mai diverse, punerea la dispoziția publicului de săli pentru desfășurarea de

evenimente, întâlniri tematice sau pur și simplu pentru loisir.

Dana CIUTACU,
Bibliotecar

De-a lungul primei jumătăți a anului, angajații bibliotecii, alături de voluntari, au realizat **987** de activități culturale, înregistrându-se o creștere de **0,4%** față de perioada similară a anului

Cine s-ar fi gândit că misterul hrubelor va scormoni în inimile celor tineri și curioși în anul 2030, în Brăila? Dar cine ar fi crezut în magia lor dacă nu ar fi fost *Gașca misterelor*?

Întâlnirea avea loc la șase seara, dar Fortuna și Dorin ajunseseră puțin mai devreme. A urmat apoi Victor, mai târziu Samara și pisica sa inteligentă, Meowzart, și astfel gașca se întruni.

Fortuna, ca de obicei, se asigură încă o dată de aspectul său cu ajutorul oglinzii portabile pe care o avea în permanență în buzunarul blugilor bleu scurți. Își mai aranjă cămașa albă, imaculată, cu guler albastru-deschis parcă rupt din cer, la care atârna o scurtă eșarfă portocalie asemănătoare cu una dintre aripile ca de foc ale Phoenixului. Își trecu degetele delicate prin părul lung, blond și ondulat, ce amintea tuturor de primele spice de grâu coapte, încă fragede. Așa era și Fortuna: coaptă, arătând ca un model, ca o păpușă gata să pozeze, dar fragedă: avea un suflet sensibil, o fire sentimentală, deși încerca cu orice preț să-și ascundă slăbiciunile, fapt pentru care ajungea să fie oarecum naivă, uneori arogantă și irascibilă.

Dorin, liderul grupului, era îmbrăcat într-un tricou lila ce aproape că mirosea a lavandă, o pereche de blugi verzi îndrăzneți și niște teniși mov-deschis făcuți parcă din fructe de pădure, cu șireturi de un verde tipător. O privea hipnotizat pe Fortuna și aproape că-i veni și lui instinctul de a-și aranja părul scurt, de un blond-căpșună, aducând spre o nuanță deschisă de portocaliu. Era cel mai mare dintre toți și știa să ia o decizie corectă, mai ales atunci când nu-l amețea Fortuna cu farmecele ei involuntare. Cumva, Dorin era tipul pe care te puteai baza, știind că se descurcă și poate să găsească o soluție și în situații limită.

Victor își potrivi ochelarii cu ramă neagră, groasă, privind cu irișii săi ciocolatii către Meowzart. El era geniul grupului, fără de care însăși gașca nu ar mai fi fost la fel. Căci acolo unde era Victor trebuiau să fie și ceilalți, cel puțin pentru a supraviețui. Purta același tricou portocaliu și blugi vișinii ce aminteau de cireșul în care obișnuiau să se cațăre în copilărie. Blugii lăsa să se vadă și o parte din șosetele sale lungi cu imprimeu de portocale, de aceeași culoare cu adidașii. Din punct de vedere emoțional, el era singurul care o putea calma pe Samara în momentele ei dese de criză, redându-i speranța că într-o bună zi lista cu fobiile ei va fi scurtă și nu ca o scrisoare interminabilă pe care copiii o trimit lui Moș Crăciun. Așa era firea ei, se temea de multe lucruri banale chiar. Cu toate acestea și Victor era un adolescent emotiv, reacționa la maxim în unele momente nepotrivite, dar asta îi dădea o strălucire în aura lui de tocilar. Îl făcea enervant de amuzant.

Samara era cea mai fricoasă, poficioasă, dar în pofida apetitului involuntar, era și cea mai slabă dintre toți. Mereu purta un tricou verde simplu și o fustă de un maroniu prăfuit, asemănătoare culorii părului său, drept, până la umeri. Întotdeauna se asemena cu fructul Kiwi: poate plictisitoare și obișnuită la exterior, dar explozivă pe interior: nebună, veselă, fricoasă și amuzantă. Într-adevăr, nu dădea atâta importanță aspectului fizic precum Fortuna, iar dacă nu ar fi purtat fustă, ar fi fost prea băiețoasă.

Meowzart, mascota lor, era animalul de companie și cea mai bună prietenă a sa, o pisică galbenă cu pete albe și zgardă neon-portocalie. Uneori, Dorin îi plăcea să o alinte *Milka de vanilie*.

- Deci... unde dăm următoarea lovitură? ridică Fortuna sugestiv din sprâncenele bine conturate, rânjind.

- Nu mergem într-o croazieră, Forti. Ții minte că noi ne ocupăm de mistere, nu? îi spulberă Victor visele în câteva secunde.

- De ce trebuie să-i tai macaroana? Poate cândva vom merge în vacanță, o sprijini moral Dorin, dar Fortuna se încruntă.

- Ce macaroană? ridică ea, confuză, o sprânceană. Grupul chicoti.

- Adu-mi aminte data viitoare să-ți aduc un dicționar de expresii românești, o înțepă iar Victor. Fortuna clipi dezinteresată, cu brațele încrucișate la piept. Dorin se scărpină puțin după ceafă, jenat de situație, dar tot îi luă apărarea.

- Fortuna s-a născut și și-a petrecut copilăria în Norvegia și e de admirat că s-a mai întors în România. Să revenim la oile noastre...

- Ha ha haa, prea multe expresii, Dorin! nu se putu abține Victor, bătând puțin din palme la început, tic pe care-l avea încă din copilărie atunci când râdea. Dorin își apucă șaua nasului cu degetele. Fortuna rămase inertă.

Momentul penibil fu întrerupt de râgâitul monstruos al Samarei, ce înfulecase pe cât de silențios posibil, două gogoși gigantice. Restul grupului suferi o criză zgomotoasă de râs, mai puțin Fortuna ce era complet dezgustată de acel gest. Samara își duse imediat mâna la gură, înroșindu-se și scuturându-și firimiturile.

- Pardon..., își roti ea privirea împrejur, rușinată.

Victor își dădu jos rucsacul din spate, încă chicotind, și scoase în sfârșit o pătură pe care o întinse cu ajutorul lui Dorin. Își aleseseră bine locul de întâlniri, partea cea mai liniștită a parcului și cea mai ferită de ochii și urechile curioase și băgăcioase. Meowzart, care se tăvălise vreme bună prin iarba proaspătă, se apropie de Samara, înțelegând că abia atunci începea discuția serioasă.

- Așadar, unde am rămas? zâmbi Victor amintindu-și mai ales râgâitul Samarei, care momentan se ștergea intens cu un șervețel, încercând să scape de glazura roz, lipicioasă.

- Eu zic să experimentăm restaurantul nou din centru. Am auzit că au în meniu un fel de mâncare foarte originală pe baza unei rețete străvechi, spuse Samara cu ochii strălucindu-i și aproape salivând.

- Cred că glumești..., asta se depune imediat pe șolduri, comentă Fortuna în șoaptă.

Ceilalți o priveau serioși pe pofticioasa grupului, clipind des din ochi, iar Meowzart se furișă prin spatele lui Victor și apucă ușor cu

colții o foaie veche pe care o trase, aducând-o în mijlocul păturii pentru a o vedea toți.

- Cât pe ce să uit! Doamne, cum să uit!? exclamă Victor terifiat, luând foaia groasă de jos și ridicându-se instantaneu în picioare. Aveți idee ce este asta? spuse, fluturând mândru ceea ce părea o hartă veche. Brusc se lasă tăcerea, auzindu-se cântecul prăpădit al unui greiere. Asta este harta păstrată de stră-stră-stră-străbunicul meu, sau stră-stră-stră-stră-străbunicul sau...

- Treci la subiect, îi scurtă Dorin discursul, distrugându-i momentul *epic*.

- În fine, asta este o hartă străveche păstrată de familia mea. Aici este reprezentată o hrubă foarte mare pe care o vom vizita, spuse așezându-se în genunchi și punând harta îngălbenită și decojită prin părți, în mijlocul păturii. Ceilalți se adunară în jurul ei, chiar și Meowzart, formând un cerc mai restrâns.

- Eu o să fac proviziile de hrană, zâmbi Samara, pierzându-se într-un labirint de sandvișuri apetisante pe care și le imagină.

- Cred că glumiți, pufni Fortuna, simțindu-se jignită. Nu merg în groapa aia de gunoi, zise strâmbând din nas dezgustată. Victor se enervă și întoarse mai bine harta către ea, indicându-i traseul cu degetul.

- Nu și dacă ai afla că putem găsi comori de pe vremea când turcii umblau prin lumea subterană? dădu Victor din sprâncene sugestiv. Fortuna oftă. Vei apărea la știri, adăugă plictisit.

- Oare? Cum o să decid să mă machiez și să mă îmbrac atunci!? se agită Fortuna frământându-și mâinile de emoție.

- Oameni buni, suntem vânători de magie, nu de comori! le aminti Dorin, deși dorința sclipea și în adâncul inimii sale.

În timp ce Victor, Fortuna și Dorin începură o dispută, Samara găsi momentul perfect să scotocească în rucsac. Găsi un pachet de biscuiți cu fructe de pădure pe care aproape îl și termina dacă...

- Samara!! strigară cei trei simultan. Meowzart mieună, dând nervoasă din coadă.

- Bine, bine, se retrase ea dezamăgită.

- Deci, ascultați-mă foarte bine. Măine ne întâlnim aici și plecăm direct către intrarea în hrubă, ce se pare că este undeva în spatele Grădinii Mari. Victor va multiplica harta în caz de ceva, ca să o avem toți. Să nu ne lipsească din

rucsac: minim două lanterne, două sandvișuri, două sticle de apă, o mini trusă de prim-ajutor, baterii de rezervă. Nu vă încărcați cu lucruri inutile. Să fiți odihniți, ne întâlnim la ora șase, ca să nu fim în văzul tuturor.

- Numai două sandvișuri? suspină adânc Samara.

- Ia-ți pe măsura ta atunci și, Fortuna, să nu te gândești să îți iei trusa de machiaj cu tine..., prevăzu Victor.

- Dar sunt lucruri de care am nevoie!!! exclamă Fortuna îngrozită.

- Luați-vă necesarul, nu mergem pe podium sau în deșert. Acum, cine-i cu mine pe urmele magiei? întinse Dorin brațul în față.

Mâinile echipei se suprapuseră din toate colțurile. Meowzart se așază sub ele așa cum obișnuia să facă, întinzându-și coada deasupra tuturor. Ritualul de făgăduire a unei noi expediții în căutarea supranaturalului se încheie, ca de obicei, cu exclamația: *O căutam. O găsim. E a noastră!*

***

Peste aproximativ 24 de ore, gașca se întruni în același loc retras al parcului.

- Pare destul de aglome..., dar Victor nu mai

apucă să-și spună părerea pentru că mingea ricoșă direct în fața lui, iar Dorin îi prinse ochelarii din zbor. Samara tresări aproape scăpând surpriza pe care o pregătise pentru ceilalți.

- Îmi cer scuze, se bâlbâi copilul care nu părea să aibă mai mult de șase ani, apoi își luă mingea. Dorin se uită în zare și îl văzu pe posibilul tată al copilului ce avea o generoasă masă musculară. Sigur el pasase mingea și, pentru siguranța fiului său, renunțase la joc, în ciuda urletelor copilului.

Victor își aranjă părul ciufulit, întinzându-se orbește după ochelari. Și-i potrive buimac pe nas, clipind des, încercând să-și regăsească echilibrul. Obrazul i se înroșise puțin, iar Fortuna nu se putea abține din chicotit.

- Mhm, clar e aglomerat... Poate ar fi trebuit să ieșim mai târziu, comentă jenat Victor, iar Samara schimbă imediat subiectul.

- Ghiciți ce v-am adus! spuse zâmbind larg, acoperind pachetul din mână mai bine.

- Clar ceva de mâncare, comentă Dorin obișnuit cu *surprizele* ei.

- Daaa! Cum ai ghicit? se bucură ea, dezvelind o caserolă cu felii de cozonac.

- Samara... Tu ai stat să faci cozonac în toiul verii? o întrebă uluit Dorin.

- Normal!!! Cozonacul e super!

Samara deschise caserola întinzând-o în fața lor. Victor se servi primul, studiind fericit felia bogată în nuci. Dorin nu refuză nici el, dar Fortuna se strâmbă, ridicând mâna în semn de stop.

- Sunt alergică la nuci, Sami, îi reproșă ea, vizibil supărată de neglijența șatenei.

- Mai mult pentru mine, spuse și dădu din umeri fără să observe.

- Cred că suntem gata de plecare, îi grăbi Dorin.

- Stai! MEOWZART! țipă Samara aproape făcând infarct.

- Meowzart este în rucsacul tău din spate. Știi, rucsacul acela special, cu cupola din plastic rezistent, transparentă, care se poate scoate și care prezintă găuri de aerisire pentru pisică. Cu plăcere, îi comunică Victor ca un GPS.

- Corect..., își aminti ea zâmbind. Nu am de mult timp rucsacul și aproape am uitat complet, rase rușinată.

- Îl ai de aproximativ o lună, calculă rapid Victor.

- Ce-ar fi să îți păstrezi abilitățile de geniu pentru hrubă, Victor? îi zâmbi Dorin, preluând conducerea grupului. Fortuna trecu cu nasul pe sus pe lângă el, alăturându-i-se liderului. Victor se strâmbă nemulțumit, precum un copil căruia tocmai îi căzuse înghețata pe jos, dar tăcu.

Samara înaintă depășindu-l și ea pe Victor, dornică să ajungă cât mai repede, gândindu-se la prima pauză pe care sigur o vor face la intrarea în hrubă. Adolescentul îi dădu un ghiont cu cotul ajungând-o din urmă, iar apoi îi șopti răzbunător:

- Deja stomacul tău urlă de foame?

Dar Samara nu apucă nici măcar să răspundă, căci o viespe grăsuță, așa cum nu mai văzuse în viața ei, începu să-i dea târcoale. Se învârti haotic în cerc dând disperată din mâini, exclamând speriată, abia legând cuvintele între ele:

- AAA! Viespeee! Alergică, alergică!

Dorin și Fortuna se întoarseră ca la foc automat, iar ea fu prima care o luă la goană. Dorin o zări cum în câteva secunde deja se afla la cel puțin zece metri depărtare, în timp ce Victor se chinuia să o liniștească pe Samara, încercând să-i oprească criza. Însă... Victor deveni din nou victima violenței. Viespea se răzgândi din a se învârti agitată și amețită în jurul capului fetei și își odihni nepăsătoare trupul extenuat pe vârful nasului acestuia. Roșcatul își dădu seama imediat de pericol când văzu privirea hipnotizată pe insectă a Samarei.

- Nu, nu... Sami, nuuu!

Și se întâmplă exact ce bietul ochelarist implora să nu se petreacă. Dorin urmări șocat cum Samara îi dădu un pumn în nas lui Victor de îi zdruncină și ochelarii. Viespea însă se salvă la țanc, zburând tulburată cu puțin înainte, de parcă s-ar fi îmbătat dintr-o floare de whisky.

Fortuna se apropie alergând înapoi către ei, ținându-se cu mâna de burtă. Nu se mai putea opri din râs tulburând astfel praful de pe asfalt și ridicându-l vizibil în aer ca o mini furtună. Dar acest lucru era ceva insignifiant pe lângă ce *furtună* adevărată putea oricând să creeze. Dorin se repezi către Victor abia stăpânindu-și râsul. Îl apucă de umăr ușor, împingându-l în spate pentru a-l vedea mai bine. Nasul i se înroșise și încă părea puțin deformat, oferindu-i o imagine de-a dreptul caraghioasă, amplificată de seriozitatea și de enervarea ușoară ce îi împietriseră chipul.

Samara înghețase, deși obrații prinseseră culoare, înflăcărați. Îl privi rușinată pe Victor ce de-abia se stăpânea. Scotoci agitată după ceva în ghiozdan, deranjând-o pe Meowzart care adormise și îi întinse ultima felie de cozonac de rezervă, cu un zâmbet naiv și larg. Victor stătu o clipă pe gânduri apoi pișcă felia de cozonac, restul oferindu-i-l înapoi Samarei, care se îmbujoră și mai tare.

- Acum trebuie să-i sâruiți locul vătămat, concluzionă Fortuna, ridicând o sprânceană sugestiv și rânjind către Dorin ce se amuza și el de situație.

Fără ca măcar să aștepte confirmarea lui Victor ce păru uluit de soluția Fortunei, Samara se ridică pe vârfuri, oferindu-i un scurt sărut pe nas. Buzele ei îl gâdilară mai mult decât îl atinseră, lucru ce îi dădu fiori și îl făcu să suradă în colțul gurii. Dorin o privi zâmbind pe Fortuna, iar ea își pierdu privirea fără să vrea în ochii lui profunzi de un verde-marin. Aveau o culoare interesantă, ce mereu o atrăgea și o amețea, amintindu-i de verdele palid-cenușiu al salciei de pe faleză, sub care obișnuiau uneori să stea împreună.

- Ce ați spune dacă ne-am continua drumul către *magie*, zise Dorin, iar fiecare membru al grupului se gândi la ce ar trebui cu adevărat să însemne acea taină misterioasă pe urmele căreia mergeau încă de la începutul începuturilor.

Grupul vânătorilor de magie își reluă traseul și, în timp util, ajunse acolo unde harta indica intrarea în hrubă. Cei patru se opriră trăgând puternic aer în piept și privindu-se emoționați unii pe alții. Meowzart încă nu se trezise, iar Victor părea absorbit de labirintul antic subteran pe care îl ilustra bucata veche de hârtie îngălbenită. O secundă își imaginează că pierde originalul și se cutremură, simțind un gol în stomac. Scutură involuntar din cap, totuși realizând că ar fi fost mai bine dacă păstra acasă exemplarul unic și lua cu el o copie la fel ca restul grupului. Dar cu ce s-ar mai fi mândrit? Simțea cum îi crește inima când ținea în mână harta, mândru de familia lui, că de-a lungul vremii a reușit să păstreze un adevărat *suvenir al timpului*.

Victor își ridică privirea și fu surprins de priveliștea ce i se întindea în față. Într-adevăr, nu își desprinsese privirea de pe hartă de ceva vreme. Se îndepărtaseră de zona mai circulată a Grădinii Mari, frecventată de oameni. De fapt, nici nu părea că încă se mai aflau acolo, locul fiind destul

de ascuns și pustiu. Spațiul părea o oază de iarbă și aer curat, un colț uitat de lume, dar nu și de ploi, soare și insecte. Între timp Samara plesni un țânțar, iar Fortuna o privi dezgustată. Dorin se afla cel mai aproape de intrare, cu o mână în șolduri și cu cealaltă lipită de frunte, analizând peisajul.

De afară, hruba semăna cu un zid antic din cărămidă, de un portocaliu spălăcit de prea multe ploi, ducând povara mai multor ani. Chiar și cimentul dintre ele părea prăfuit, greoi, impregnat de un aer mușcălit, melancolic. În diferite părți natura atacase hruba cu o îmbrățișare verde, prin plante cățărătoare, licheni sau mușchi deja uscați de soarele neînduplecat. Intrarea semăna cu o cupolă în partea de sus, mărginită de un rând gros de cărămizi dispuse în jurul ei pentru a ieși în evidență. Aceasta era acoperită de o tablă metalică ruginită și ușor îndoită într-un colț, destul cât să dezvăluie hăul negru dinăuntru.

Samara făcu un pas uriaș în spate cu ochii măriți, zărind peticul de întuneric imprevizibil. Fortuna, spre deosebire de ea, rămase neclintită, cu brațele încrucișate la piept și bărbia ușor în sus. Victor o apucă de braț pe șatenă, făcând-o să tresară și o apropiere de el.

- Nu trebuie să-ți lași fricile să-ți spulbere visele, generaliză Victor, încurajând-o și făcându-i cu ochiul.

Dar Samara nu apucă să-i răspundă căci el se retrase, aproape fugind către Dorin. Clipi des, uitându-se când la hruba din fața sa, când la hartă. Și... se încruntă dezamăgit. Nu era aceea intrarea. Se scărpină enervat la ceafă, făcu un pas în spate, merse în dreapta și în stânga agitat, încercând să priceapă care era de fapt intrarea. Samara veni lângă ei observând tensiunea, însă continuă să pufăie atât de abundent cu spray anti-țânțari încât norul pulverizat ajunse până la Fortuna ce își studia atentă manichiura. Dorin tuși iritat, iar Victor nici nu băgă de seamă. Porni înainte, de-a lungul hrubei cercetând serios. Fortuna se enervă rapid, și veni imediat lângă Samara, aruncându-i în zid sticla de *Autan*. Dorin se pare că era singurul care observase problema pe care se chinuia să o rezolve Victor și porni către el.

- Dar... aveam nevoie de aia, suspină Sami îngrozită de momentul în care sprayul de pe pielea ei și-ar pierde efectul. Fortuna își dădu ochii peste cap, ignorând-o și privind spre băieți.

- Dar... Dar... Nu înțeleg. Aici trebuia să fie,

se agită Victor și bătu frustrat cu degetul în hartă, acolo unde i se indica intrarea. Însă el se opri în fața unui tufiș înalt de buruieni ce se întindea pe zid parcă acoperind o comoară.

Și într-adevăr, după ce aruncă o scurtă privire în spate către fetele ce așteptau nedumerite și încă una către hartă, Victor își dădu triumfător seama. Dorin se uita dezamăgit la coloana înverzită, acolo unde de fapt trebuia să fie intrarea. Și chiar *acolo* era.

Victor își întinse brusc mâna liberă către plantele cățărătoare și încercă să le dea la o parte, dar nimeri peste o urzică uriașă ce crescuse uluitor de mult în înălțime. Își retrase imediat mâna și o scutură violent, mușcându-și buzele din cauza mâncărimii arzătoare. Dorin nu chicoti, ci scoase un cuțit lung începând să taie din plante fără milă.

- Dacă după buruienile astea se află adevărata intrare, ce crezi că e cealaltă? întrebă Dorin curios, în timp ce manevra cuțitul. Victor ridică din umeri, încă vizibil iritat de atingerea urzicii.

- Probabil o capcană, spuse după ce se mai gândi puțin, apoi își îndreptă, fără să vrea, privirea către fete. Numai Samara era afară, uitându-se cu ochii mari spre Fortuna ce încerca să dea tabla metalică la o parte și aproape reușise să pătrundă înăuntrul hrubei.

În următoarea secundă, Dorin trecu în viteză pe lângă Victor și o apucă de braț pe Fortuna, exact când piciorul ei era pe cale să alunece într-o groapă imensă. O trase înapoi cu inima aproape ieșindu-i din piept. Fortuna se uită la el surprinsă, ușurată că venise la timp. Golul pe care îl simțise, fie și pentru o secundă, sub talpa piciorului, îi răscolise stomacul. Însă acum, faptul că mâna lui o ținea încă ferm, aproape trăgând-o într-o îmbrățișare, îi oferea o siguranță pe care nu o înțelegea. Îi zâmbi incontolabil.

- Să nu mai faci asta, o mustră când își recăpătă suflul. După ce îi dădu drumul fetei, lăsându-și mâna să cadă liber pe lângă trup, se simți confuz, neînțelegând de ce voia așa de mult să o îmbrățișeze în acel moment.

La un metru și jumătate, Samara stătea țeapănă cu gura întredeschisă, iar Meowzart mieuna de zor, dându-i de înțeles că amorsea în rucsac. Fu nevoie ca Dorin să vină și să-i treacă mâna de câteva ori prin față pentru a o scoate din transă. Tot el o eliberă și pe Meowzart. Pisica mai că dădu ușor din cap în semn de mulțumire.

Apoi își scutură blana făcând să se miște zgarda portocalie cu o plăcuță minusculă, dintr-un material maro moale, pe care scria gravat cu litere albe: *Mini Mozart*. Samara o numise Meowzart imediat după ce pisica ajunsese, din greșeală sau din curiozitate pisicească, să cânte straniu de melodios la pianul pe care fata îl moștenise de la bunica ei, doar plimbându-se pe deasupra clapelor. Într-adevăr, numele i se potrivea de minune: Meowzart adora să țină concerte de mieunat fie și pentru o singură porție de *Whiskas*. Îi plăcea să asculte muzică clasică, iar dacă auzea compozițiile lui Mozart, aproape cânta și ea. Încă de când o primise, părea că înțelege arta, mai ales cea muzicală. De asemenea, ca și stăpâna ei, era o gurmândă incurabilă.

Cum își reveni din transă, Sami o îmbrățișă strâns pe Fortuna, ușurată. Fortuna se crispă la început, însă cedă emoțional și râse, împingând-o puțin pe șatena ce deja se cuibărise în brațele ei. Samara se retrase, înaintând spre Meowzart cu gândul de a o recompensa pentru neglijența de mai devreme. Fortuna privi către Victor care, după ce se asigurase de la distanță că erau bine toți, continua să taie buruienile abandonate de Dorin. Eliminase suficient *parazit verde* încât să vadă destul de bine ce se ascundea în spatele naturii crescută sălbatic. Lăsă cuțitul să-i alunece din mână și înghiți în sec. Își trecu, aproape plângând de nervi, palma peste față. Ceilalți veniră în fugă spre Victor, adulmecând parcă în aer un miros de eșec și dezamăgire profundă. Buruienile nu ascundeau nimic... Ci doar o altă parte din zidul impenetrabil al hrubei.

- Poate... Poate a fost zidită intrarea, încercă Dorin să îl consoleze și ridică de pe jos cuțitul. Victor dădu încet negativ din cap, fără cuvinte. Samara îl privi tristă cu irișii de un maroniu prăfuit întretăiat de șuvițele verzi-gălbui, în timp ce Fortuna se enervă luând veșnica poziție: își încrucișă mâinile la piept, îmbufnată. Și chiar și atunci arăta fenomenal. Își dădu ochii peste cap și zări accidental o coadă portocalie de mătă ce se strecurase alături de muntele de buruieni.

- Hei, priviți! Meowzart! Le atrase privirea celorlalți, indicându-le locul cu degetul arătător. Victor păși pe urmele pisicii, cu restul grupului în spate. Fortuna mai zăbovi puțin, zâmbind la unghia perfect dată cu oja a degetului cu care le arătase zona.

Echipa misterelor ocoli locul împânzit de buruieni încălcite, căci numai Meowzart se putea strecura agilă printre ele. Și în sfârșit, *iat-o*. Reală intrare se afla alături de maldărul de buruieni de un verde sălbatic. Victor ridică pumnul în aer trăgându-l înapoi victorios, se aplecă după Meowzart ce îl privea cuminte în fața intrării și o ridică în sus învârtindu-se cu ea de prea multe ori încât până și el ameți.

Dorin privi mulțumit intrarea asemănătoare cu cea a capcanei de mai devreme, doar că mai îngustă. Samara râse și pregăti în cele din urmă recompensa prietenei sale celei mai bune. Fortuna aplaudă ironic, zâmbind în colțul gurii, în timp ce Victor eliberă pisica amețită, care în primele secunde nu putea merge drept.

- Te-a întrecut pisica, îl ironiză Fortuna, bătând cu degetul în tâmpla sa și afișând un zâmbet răzbunător. Meowzart mieună în semn de mulțumire și primi fericită și pliculețul hrănitor pe care i-l oferă Samara într-un bol mic de unică folosință.

- Ce-ar fi să luăm o pauză de masă și să ne pregătim pentru ce o să ne ofere hruba înăuntru? sugeră Dorin pe un ton misterios ce sfârși comic.

Victor întinse ca de obicei pătura pe care grupul se odihni, fiecare scoțându-și pachetul. Discutară planul hărții din nou, apoi fiecare se scufundă în propria sa liniște.

Dorin își încordă maxilarele privind în gol, iar în mintea lui se derulau scenarii comice, apoi periculoase, întunecate, în care trebuia să ia decizii importante pentru a-i salva pe toți. Își ținu respirația fără să vrea și după aceea clipi, revenindu-și din transa ce încă îi provoca furnicături. Își trecu mâna prin părul tuns aproape periută ce în lumina apusului părea că ia foc, de un portocaliu aurit și își făgădui un lucru: *Promit să-i scot pe toți întregi de acolo, orice s-ar întâmpla. Și... mai fericiți decât au intrat!*

Privirea Fortunei părea că se scurge ca o ciocolată topită undeva departe. Avea o stare ușor melancolică și stătea retrasă pe colțul păturii, pe jumătate cu spatele la ceilalți. Inspira și expira profund aerul, conștientă că în hrubă atmosfera va fi mai închisă, rece și cam lipsită de oxigen. Apoi privirea i se întâlni fulgerător cu cea verde, familiară a lui Dorin, atunci când își întoarse puțin capul. Zâmbi, șoptind în adierea ușoară a dorinței: *Aș vrea să nu mă mai tem de ceea ce simt.*

Samara încă mai mânca dintr-un sandviș bogat pe care și-l pregătise de acasă. Se juca cu o bucățiță de pâine ce îi căzuse pe pătură, modelând-o în grămezi sferice moi. O privi pe Meowzart care se uita la ea cu ochi mari, lucioși și încrezători. Strânse din buze și împachetă restul de sandviș, impunându-și: *O să fiu mai curajoasă.*

Victor era singurul care privea direct spre hrubă, stând cu fața spre ea. Se pierduse de mult în întunericul ademenitor dinăuntru. Își șterse ochelarii și după ce se asigură că lentilele erau curate, se uită atent la ceasul de mână ce indica ora șapte și treisprezece minute. Își ridică privirea spre cer, zâmbind către norii îmbibați în culorile sacrificiului soarelui. Apoi, din nou, se pierdu în hăul hrubei cu speranța călătorindu-i din neuron în neuron: *De data asta o să te găsim, magie. De data asta vei deveni a noastră pentru totdeauna.*

La câteva minute după aceea, Meowzart se ridică prima în picioare. Privea și ea atentă la poarta lor către magie, vociferând pe limba ei: *Miau, miau, miau, miau... Miauuuau!*

***

Timpul sosi. Cei cinci tovarăși erau pregătiți mai mult sau mai puțin de intrarea în hrubă: Victor – cel mai emoționat, Samara – cea mai înfricoșată, Dorin – cel mai pregătit, Fortuna – cea mai dezgustată (mai ales când zări un gândac ieșind din întuneric) și Meowzart – cea mai sigură, deja pășind către aventură.

- Gata? ridică Dorin o sprânceană cu aer de cercetaș-șef. Lanternele! le aminti pentru ultima oară.

Fortuna își scutură cămașa de mătase ce făcu valuri ca o mare din lapte. Apoi fiecare își aprinse lanterna și intrară pe rând, în întunericul hrubei: Meowzart, Dorin, Fortuna, Victor și Samara. Grupul înaintă în liniște, schimbarea temperaturii făcându-i pe toți să se cutremure puțin. Coborâră în jur de zece trepte înguste și abrupte.

Începuseră să cerceteze amănunțit locul cu ajutorul lanternelor, pe măsură ce se adaptau atmosferei apăsătoare, rece și înecăcioasă. Hrubă părea doar un tunel din piatră, scobit neglijent, creatorul ei având doar scopul transportului, nu și

al aspectului. Pereții laterali, inclusiv tavanul erau mai mult decât ce ar fi putut sublinia cuvântul *antic*, fiind acoperiți cu un strat foarte gros de praf și lipicioși în multe părți din cauza castelelor de pânză ale păianjenilor. Noroc că hruba era destul de lată, încât să nu-i oblige să adune pe haine casele și chiar stăpânii locuințelor de pânză, transformându-le ținutele în unele de zombie sau de oameni tocmai sosiți dintr-o călătorie intensă în timp.

Samara se îngrozea de fiecare dată când zărea o insectă, în special gândaci negri gigantici și păianjeni mărișori, astfel că își dorea din minut în minut să vadă cerul și să îmbrățișeze un copac. Dintr-o dată se simți și claustrofobă. I se păru că nu mai are loc de pereți și toți păianjenii cădeau pe ea ca o cascadă, înfășurând-o într-un giulgiu de pânză, sufocant. Își dori până peste cap ca pielea ei să conțină insecticid și simți cum rămâne fără aer, oprindu-se în loc.

Victor aruncă intuitiv o privire în spate și trecu lumina lanternei peste fața înmărmurită a Samarei. Veni către ea, punându-i mâna pe umeri și o privi direct în ochi.

- Hei, totul e bine? Mergi înaintea mea, îi sugeră Victor încrezător. Samara se dezmetici și, încurajată de zâmbetul înțeleghător al roșcatului, luă o gură de aer stătut, simțind parcă pentru prima dată mirosul de mucegai și putrezire. Apoi se avântă înainte, urmată de Victor, grăbindu-se puțin pentru a nu rămâne prea în urmă.

În față, Dorin analiză harta în timp ce își păstră ritmul mersului, astfel încât să nu-i îngrămădească pe ceilalți în spate, sau să îi piardă. După nu foarte mult timp, se opri încruntat și confuz, determinându-i și pe restul să facă la fel. Victor înaintă pe lângă cele două fete pentru a ajunge în dreptul lui Dorin. Și *a doua problemă* apăruse.

- Cred că glumești, pufni Fortuna în timp ce se uită peste umerii băieților pentru a vedea în față, lucru pentru care se ridică pe vârfuri. Lumina lanternei dezvălui o bifurcație ce nu exista pe hartă.

Drumul principal se ramifica în două, calea din stânga era mult mai îngustă și misterioasă

decât cea care se continua în dreapta. Samara oftă îngrijorată deoarece nu înțelegea nimic, fiind ultima. Fruntea lui Victor se încreți și mai tare decât cea a lui Dorin, încercând să găsească o explicație. Fortuna își încrucișă iar mâinile la piept, încercând să nu înghețe în timp ce stăteau în loc.

- Încep să cred că harta este o născocire sau că reprezintă altă hrubă, se îndoi Dorin, lucru ce îl enervă și mai tare pe ochelarist.

- Nu! Nici gând! Trebuie să fie o explicație..., spuse ducându-și mâna îngândurat la bărbie. Faptul pentru care nu au fost aceste detalii pe hartă... Dacă e o măsură de precauție? Poate că e o cale secretă. Astea au fost niște probe pentru a dovedi că merităm să ne aventurăm în acest labirint subteran. Știu! Sigur asta e, ne despărțim! Doi și doi, hotărî Victor sigur pe el.

Dorin nu se supără pe atitudinea autoritară a prietenului său, ci se bucură că rezolvase misterul, sau spera că avea dreptate cel puțin. Meowzart mieună indignată. Victor se întoarse către ea și își duse mâna la gură.

- Mă scuzați, alteță, spuse făcând o plecăciune. Meowzart înaintă către Samara cu capul ușor în sus. Trei și doi, se corectă.

- Victor tu te duci cu Samara și Meowzart la stânga, eu și Fortuna la dreapta, hotărî Dorin. Mereu când trebuiau să se despartă formau aceste grupuri. Avem la dispoziție treizeci de minute pentru a cerceta drumurile, apoi ne întâlnim aici pentru a pune cap la cap informațiile, adăugă Dorin pornind împreună cu Fortuna pe drumul ales.

Cei trei îi urmăriră cu privirea până când și luminile lanternelor fură înghițite de abisul teribil al hrubei. Victor îi explică încă o dată planul Samarei, apoi porniră împreună, unul în spatele celuilalt, pe cărarea din stânga. Mergeau fără oprire de un timp, cu lanternele ațintite mai mereu în jos, până când... Victor ocoli în ultima secundă ceea ce crezuse a fi o piatră. Samara îngheță, aproape scăpând lanterna din mână. Numai groaza pierderii luminii o făcu să strângă mai bine dispozitivul. Fix în mijlocul drumului, ca o vedetă în lumina reflectoarelor, stătea cel mai

mare păianjen pe care îl văzuse Samara în viața ei, mai exact *Tarantula românească*. Ochii roșii îi sclipeau parcă de furie că fusese cât pe ce să fie călcat de Victor și părea că se îndreaptă încet, dar răzbunător, către Samara. Aceasta își înăbuși un țipăt când lumina lanternei lui Victor se îndreaptă în fața sa și atunci zări că la nici cinci centimetri de ea, atârna de un fir de pânză un posibil pui de păianjen. Făcu greșala de a se uita către tavan unde descoperi un adevărat clan de păianjeni și, dintr-o dată, înțelese de ce părea așa furioasă mama acestora. Meowzart își ascunse coada zburliță între picioare, sărind direct în spinarea Samarei de spaimă.

- Stai cal... mă, silabisi Victor, gesticulând speriat de posibila ei reacție. Respiră și ocolește-i repede!

Samara își închise ochii trăgând puternic în piept aerul îmbâcsit. Vizualiză în minte mișcările și într-o clipă ajunse lângă Victor fără să-și dea seama, iar Meowzart se dădu jos din spatele ei încă tremurând.

- Doamne! Am zis că leșini, o apucă roșcatul de umeri, uimit și mândru că în sfârșit, Samara dăduse dovadă cel puțin de un gram de curaj.

Fata îi zâmbi larg, cu inima zbătându-i-se parcă în piept. Pasărea curajului, dintotdeauna închisă în colivia spaimei, încercă pentru prima dată să se elibereze. Înaintă țopăind, dar Victor o apucă strâns de mână trăgând-o înapoi. Spațiul era strâmt, aproape se îmbrățișau, însă Meowzart interveni între picioarele lor, aproape orbită de lanternele ținute în jos.

- Eu sunt în față, îi făcu Victor cu ochiul.

- Crede-mă că dacă tunelul ăsta e o fundătură, eu nu mă mai întorc pe lângă doamna mama Tarantulă și neamul ei, zise ea pe un ton haios, deși știa în mintea ei că nu glumise.

(continuare în numărul următor al revistei)

Text și ilustrație: **Oana Stephanie ROȘU**, 17 ani, clasa a XI-a, Colegiul Național *Nicolae Bălcescu* Brăila

Text realizat în cadrul Atelierului de scriere creativă - Școala de vară *dunăreană* 2019.

COLABORATORI EXTERNI

Biblioteca din Parc

Parcul Central *Constantin Brâncuși*. Teatrul de vară. Glasuri cristaline de copii. Râsete. Muzică, dans, antren. Concentrare. Cărți. Copii, părinți, bunici. Tineri.

Nici părinții și nici bunicii n-au putut rămâne indiferenți, alăturându-se și participând efectiv la multe dintre ateliere. Oameni care nu se cunoșteau și treceau unii pe lângă alții, acum

O idee pusă în practică de bibliotecarii de la Biblioteca Județeană *Christian Tell* Gorj, împreună cu voluntarii, tineri inimoși și cu suflet mare, care s-au implicat bucuroși, dând o valență aparte zilelor de vară din viața comunității.

De la atelierul de lectură, la atelierele de desen, picură sau modelaj, de la atelierul de crafturi, la ringul de dans, de la jocurile clasice, descoperite acum de cei mici cu multă bucurie și pasiune, la jocuri de logică și creativitate, toate au avut ca numitor comun curiozitatea și voia bună.

își dau binețe și se bucură să stea de vorbă. Bibliotecari și voluntari, sub un soare arzător, au reușit să aducă lectură, informație, creativitate, joc, bucurie și relaxare pentru copiii, părinții și bunicii din comunitatea noastră.

Scopul proiectului *Biblioteca din parc* a fost dezvoltarea abilităților și competențelor personale și sociale ale copiilor din comunitate, prin metode non-formale, într-un spațiu natural, ca alternativă la tendințele actuale de supertehnologizare a timpului liber și de vacanță.

S-a construit pe o structură de *open space*, în care oricare dintre participanți să se orienteze spre activitatea dorită, din cele propuse. Activitățile au fost organizate pe ateliere variate:

- Ateliere de arte plastice;
- Ateliere de lucru cu hârtia (crafturi, origami etc.);

- Ateliere de îmbogățire a limbajului (lectură publică, învățarea unei limbi străine);
- Ateliere de mișcare (dans, sport, joc);
- Ateliere de jocuri de societate.

Pe parcursul lunilor iulie și august, în anii 2018 și 2019, *Biblioteca din parc* a construit o comunitate, a creat legături între copii, adulți și tineri și a atras sprijinul altor membri ai comunității, care au contribuit voluntar sau instituțional la reușita proiectului nostru. Am reușit să îmbogățim competențele personale, atât

în ceea ce privește copii, dar și în ceea ce privește bibliotecarii și voluntarii.

În cei doi ani, timp de 73 de zile, 10.502 copii, tineri, părinți și bunici au petrecut timp de calitate alături de cei 11 bibliotecari. 204 tineri, voluntari ai *Centrului Europe Direct* Gorj, au dăruit 4.891 de ore din timpul lor comunității.

Aceasta este *Biblioteca din Parc*, un proiect al comunității pentru comunitate!

Marinela CSOLTI,
Bibliotecar, Biblioteca Județeană
Christian Tell Gorj

Barometrul cultural al județului Brăila

În perioada martie - iulie 2019, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila a inițiat și derulat un proiect de cercetare sociologică menit să identifice nivelul consumului de cultură în județul Brăila. Această cercetare s-a realizat la o distanță de 4 ani față de prima de acest fel la nivelul acestui județ. Analiza s-a realizat pe un eșantion de 1.070 de persoane, atât din mediul rural cât și din Municipiul Brăila, respondenți de toate vârstele și din toate categoriile sociale.

Timp liber și modalități de petrecere a timpului liber

Cele mai importante modalități de petrecere a timpului liber sunt: în fața televizorului - 27% (scădere 3% față de 2015), petrecerea timpul liber acasă împreună cu familia (20,04%). Alte modalități preferate de brăileni sunt ieșirile cu prietenii - 16% (creștere 3% față de 2015), lucrul pe Internet, fie în interes de afaceri, fie în scopul recreerii (10,5%), cititul ziarelor, revistelor, cărților (11%), plimbări în aer liber (12%). Femeile preferă într-o mai mare proporție petrecerea timpului liber citind ziare, reviste, cărți (12,4% față de 9,2% în 2015) ori pur și simplu cu familia (23,6% față de 15,3% în 2015). Bărbații preferă în schimb ieșirile cu prietenii într-o proporție de 16,7%, față de femei care aleg un astfel de mod de petrecere a timpului - 15,4%. De asemenea, bărbații preferă într-o mai mare proporție să-și petreacă timpul navigând pe Internet față de femei (12,4% față de 9,1%). Cei care își petrec cea mai mare parte a timpului liber în fața televizorului sunt persoane care au peste 35 de ani, din mediul rural (18,9%), gen masculin (28,8%), angajate (35%), absolvente de gimnaziu (40%). Persoanele cu vârsta până în 35 de ani au ca modalitate preferată de petrecere a timpului liber ieșirile cu prietenii. Timpul liber disponibil alocat activităților de loisir într-o zi este de cam 2 - 3 ore pentru cei mai mulți brăileni (47%), urmați de cei care petrec între 3 - 6 ore pentru aceste activități (27,5%). Dacă ar dispune de mai mult timp liber, oamenii ar dori să iasă mai mult la plimbări, să petreacă mai mult timp cu familia, să meargă în excursii, să aloce mai mult timp odihnei, să meargă la concerte sau spectacole.

Teatru

Județul Brăila are un public care frecventează teatrele într-o proporție de 67%, creștere cu 12% față de anul 2015. Consumul de teatru este preferat în cea mai mare parte de persoanele din mediul urban - 64%, aceștia alegând să meargă cel puțin o dată pe an la spectacolele de teatru, pe când cea mai mare parte a persoanelor din mediul rural nu merg deloc la spectacole de teatru sau merg o dată la câțiva ani - 70%. Cele mai urmărite spectacole de teatru sunt cele de comedie - 48%, urmate de stand-up comedy - 24%, în timp ce alte genuri precum pantomimă, teatrul de păpuși ori teatrul modern - 2,4% sunt cel mai puțin urmărite. Prețul biletului este considerat a fi accesibil atât de persoanele de gen feminin - 55%, cât și de cele de gen masculin - 48%. În ceea ce privește mediul de rezidență, cei din mediul urban consideră prețul ca fiind acceptabil - 75%, pe când cei din mediul rural îl consideră mare și foarte mare - 66%. Profilul consumatorului de teatru în mod frecvent: persoană din mediul urban - 42,3%; de gen feminin - 29,9%; angajat - 44,8%, care alocă în jur de 3 - 6 ore activităților de timp liber, în care preferă să iasă cu prietenii ori să facă plimbări în aer liber. Profilul non-consumatorului de teatru: în cea mai mare parte din mediul rural - 50,1%; de gen masculin - 36,6%; angajat - 29%; care petrece mai puțin de o oră cu activitățile de timp liber, timp pe care îl folosește în cea mai mare parte privind la tv.

Concerte

Consumul de concerte este preferat în cea mai mare parte de persoanele din Municipiul Brăila - 89,4%, pe când, din mediul rural 53,3% dintre locuitori obișnuiesc să meargă la concerte, indiferent de frecvență. Principalele trei genuri muzicale preferate la concerte sunt: muzica pop - 22,1%, muzica ușoară - 20,8%, muzica dance - 15,4%. Muzica house, rap și reggae - 2,3% se află printre ultimele genuri muzicale pe care locuitorii județului Brăila le-ar asculta la un astfel de eveniment alături de concertele de muzică clasică - 4,6% și cele de muzică simfonică - 1,4%. Cele mai ascultate genuri de muzică la nivelul Municipiului Brăila sunt: muzica pop ascultată de 17% dintre respondenți, muzica ușoară preferată de 10% și dance preferată de 8,9% dintre respondenți. La nivel rural cel mai ascultat gen de muzică este muzica ușoară - 10,07%, urmată de muzica populară - 10,25% și dance - 7%. Biletele la concerte sunt considerate accesibile în mai mare parte de către cei din mediul urban 28%. Opiniile respondenților din mediul rural în ceea ce privește prețurile билетelor sunt împărțite între cei care consideră că ar fi accesibile - 20%, mari - 15% și foarte mari - 19,5%. Foarte puțini respondenți din ambele categorii consideră că prețurile билетelor ar fi mici și foarte mici. Profilul consumatorului de concerte în mod frecvent: persoană de gen masculin - 31%, din mediul urban - 42%, care alege să meargă la concerte de câteva ori pe an, în cea mai mare parte elevi - 43%, care alocă 3 - 6 ore activităților de loisir, timp în care iese cu prietenii, și care apreciază că prețul билетelor este accesibil - 40,3%. Profilul non-consumatorului de concerte: persoană din mediul rural - 46,7%, de gen masculin - 32%, persoană angajată - 30,7%, sau la pensie - 29,1%, care acordă peste 12 ore activităților de timp liber, perioadă în care privește la tv, citește ziare, reviste sau cărți.

Muzee

La nivelul județului Brăila rata non-consumului a scăzut în 4 ani aproape la jumătate: de la 50,2% în 2015 la 28,5% în 2019, crescând numărul publicului ocazional de la 14,4% la 28,1%, concomitent cu scăderea în rândul publicului constant de la 24,2% la 18,5%. Cea mai mare rată de non-consum se înregistrează în mediul rural, unde 40% din populație nu frecventează muzeele, în timp ce în Municipiul Brăila se înregistrează o rată de consum de 85% în rândul populației. Cel mai mare grad de vizitare a muzeelor în funcție de statutul ocupațional, aparține elevilor, care merg în jur de 84%, pe locul doi urmează studenții care vizitează muzeele într-o proporție de 78%, pe al treilea loc se află persoanele angajate, care vizitează muzeele într-un procent de 66%. Cea mai scăzută prezență în muzee o prezintă categoria pensionarilor, care frecventează aceste instituții de cultură într-o proporție de 46%. Prima alegere în materie de muzee, o reprezintă muzeele de istorie, preferate de 34% din populația care le vizitează, indiferent de frecvență. A doua alegere a respondenților este reprezentată de muzeele memoriale, preferate de 23% dintre respondenți. Muzeele de științe ale naturii reprezintă a treia alegere în rândul populației, fiind vizitate de 18,3% dintre respondenți. Prețul билетelor la muzee este considerat accesibil de cei mai mulți dintre respondenți (55%), precum în celelalte cazuri. Atât cei din mediul rural, cât și cei din mediul urban consideră în cea mai mare parte acest lucru, diferențe înregistrându-se în cazul celor care cred că prețurile sunt mari și foarte mari, cei din mediul rural fiind de această părere în mai mare parte decât cei din mediul urban. Profilul consumatorului de muzee în mod frecvent: persoană din

mediul urban - 10,2%, care alege să viziteze muzeele de câteva ori pe an, în cea mai mare parte de gen feminin - 10,1%, având ocupația de elev - 24,9%, preferând în cea mai mare parte muzeele de istorie - 34%, considerând în mare măsură că prețurile билетelor sunt accesibile - 55%. De asemenea, acestea sunt persoane care alocă în jur de 2 - 3 ore activităților de timp liber (22,1%), perioadă ocupată în cea mai mare parte cu lecturarea de cărți, ziare, reviste (32,6%). Profilul non-consumatorului de muzee: persoană din mediul rural - 40%, de gen masculin - 30,5%, având statutul de pensionar - 53,1%, având peste 6 ore timp liber, perioadă în care se uită la televizor în cea mai mare parte - 42%.

Cinematograf

Dinamica consumului de producții cinematografice la nivelul județului Brăila este oarecum opusă dinamicii consumului la nivel național, astfel că în județul Brăila aproximativ 78% din populație obișnuiește să vizioneze filme la cinematograful, pe când la nivel național există 77% non-consumatori. Cel mai vizionat gen de film este filmul de acțiune, peste 30% dintre respondenți urmărind acest gen la cinematograful. Filmul de acțiune este preferat în cea mai mare parte de către bărbați - 17,9%, în timp ce femeile preferă comedii în principal - 16,4%. Atât femeile cât și bărbații aleg în cea mai mare parte să meargă la cinematograful de câteva ori pe an (aproximativ 50% pentru fiecare categorie, creștere cu 10% față de 2015). Există o diferență de 25% între non-consumatorii din mediul rural și cei din mediul urban, astfel că 33% dintre cei din mediul rural aleg să nu meargă deloc la cinematograful, în timp ce din mediul urban doar 8,2% din populație nu merge deloc la cinematograful. Cel mai des merg la cinematograful studenții, elevii și angajații. Astfel, studenții aleg să meargă la cinematograful de mai multe ori pe an într-o proporție de 73,9%, elevii în proporție de 77,6%, iar angajații în jur de 54,2%. Dintre categoriile care aleg în cea mai mare parte să nu meargă la cinematograful fac parte: pensionarii, care sunt non-consumatori de producții cinematografice în proporție de 72% și persoane aparținând unor alte categorii - 45,6%. În mare parte prețurile билетelor la cinematograful sunt considerate accesibile, peste 50% dintre cei chestionați considerând acest lucru, dintre care 31% femei și 23,3% bărbați. Totuși, foarte multe persoane consideră că prețurile sunt mari și foarte mari - 44%. Dintre aceștia, 26,2% consideră că biletele sunt scumpe, 18% afirmând că biletele sunt foarte scumpe. Profilul consumatorului de producții cinematografice în mod frecvent: persoană din mediul urban - 30,7%, atât femei - 48,1% cât și bărbați - 51,9%; elevi - 77,6% și studenți - 73,9%, care preferă filmele de acțiune - 32%; își alocă între 2 - 6 ore pentru activitățile de loisir în fiecare zi, timp în care ies cu prietenii sau se plimbă în aer liber. Profilul non-consumatorului de producții cinematografice: persoană din mediul rural - 33%; de gen feminin - 22,4%, pensionari care sunt non-consumatori de producții cinematografice în proporție de 72%. Aceștia acordă peste 12 ore pe zi activităților de timp liber, perioadă ocupată cu privitul la tv 38%, vizionarea spectacolelor - 30% sau lecturarea ziarelor, cărților și revistelor - 24%.

Bibliotecă

La nivelul județului Brăila 64% dintre oameni nu obișnuiesc să meargă la bibliotecă (creștere de 8% față de 2015). Dintre persoanele care merg cel mai des la bibliotecă se remarcă femeile, într-o proporție de 34,1% pe an (scădere de 6% față de 2015) și persoanele din Municipiul Brăila care aleg să meargă la bibliotecă pentru a beneficia de diverse servicii într-o proporție de 30,2% pe an. Profilul consumatorului de servicii de bibliotecă în mod frecvent: femei 55%, între 15 - 24 de ani (69%), reprezentate în cea mai mare parte de elevi și studenți (70% respectiv 61%), care alocă în jur de 2 - 3 ore activităților de timp liber (62%), perioadă ocupată cu lecturarea ziarelor, revistelor, cărților (70,3%). Profilul non-consumatorului de servicii de bibliotecă: bărbat (23,3%), cu vârsta peste 65 ani (48%), pensionar (45%), care alocă peste 12 ore activităților de timp liber (50%), perioadă ocupată cu vizionarea programelor tv (28,3%). Cele mai utilizate servicii de bibliotecă sunt: împrumutul de carte, participarea la diverse activități organizate de bibliotecă sau terți, închirierea de săli și serviciul Internet.

Ziare

Cele mai citite ziare sunt cele locale, preferate de 70% dintre respondenții din Municipiul Brăila (cu 11% mai puțin față de 2015) și de 73% dintre respondenții din mediul rural (cu 8% mai puțin față de 2015). Următoarele în clasament sunt ziarele de scandal, preferate de 17% dintre brăilenii și de 13% de cei din mediul rural. Cele mai puțin citite ziare sunt cele financiare, de cultură ori de sport. Cele mai multe femei citesc reviste culinare, despre sănătate, pentru femei ori ziarele de scandal, pe când bărbații preferă să citească ziare de sport, financiare sau cu informații generale. În ceea ce privește non-consumatorii, aceștia sunt în număr foarte mic comparativ cu datele analizate anterior.

Televiziune

Cele mai urmărite posturi de televiziune în mediul rural sunt în cea mai mare parte posturile românești (50% față de 68% în 2015), în timp ce în Municipiul Brăila posturile cele mai vizionate sunt cele de filme (30% față de 42% în 2015). Cele mai puțin vizionate programe de televiziune sunt posturile de sport - 5% dintre cei din Brăila, posturile de muzică sunt preferate doar de 9% și posturile de desene animate sunt vizionate de 10% din populație. Femeile preferă în mod special posturile tv cu filme ori cele românești, în timp ce bărbații vizionează cel mai adesea atât posturi românești, cât și de știri ori documentare.

Radio

Publicul Europa FM și Kiss FM este mai degrabă din mediul urban, iar cel al postului Radio România Actualități mai degrabă din mediul rural. Publicul Kiss FM și cel al Europa FM este tânăr și de vârstă medie, iar cel al Radio România Actualități este de peste 35 de ani. Profilul socio-demografic al audienței radio: persoane în cea mai mare parte din mediul rural - 78%, atât femei cât și bărbați; ascultători din grupele de vârste de peste 65 ani - 60,2%, între 45 - 54 de ani (55,5%) și 35 - 44 de ani (50,3%). Consumul radio crește odată cu nivelul studiilor, astfel că cei mai mulți ascultători de radio au studii superioare (62,6%).

Evaluarea ofertei culturale

Cei din mediul rural sunt mulțumiți într-o mai mare măsură de oferta culturală - 48%, în Municipiul Brăila oamenii sunt mulțumiți de ceea ce se prezintă în oferta culturală a orașului în proporție de 22%. Atât femeile cât și bărbații consideră în măsură aproape egală cultura ca fiind importantă (peste 50% ambele categorii), în schimb sunt mai mulți respondenți de gen masculin pentru care cultura este indiferentă față de femei (17,9% față de 12,1%). Cea mai mare importanță este acordată culturii de către persoanele cu vârste cuprinse între 15 - 24 de ani (37,8%), în timp ce pentru persoanele de peste 65 de ani cultura este indiferentă într-o proporție de 34,7%. Cel mai important factor care i-ar determina pe oameni să participe mai des la activități culturale este timpul liber - 40% dintre respondenți argumentând astfel. Următorul factor care i-ar motiva să participe mai des ar fi ofertele promoționale pentru bilete - 23,3%. Atât femeile cât și bărbații, persoanele din mediul rural și cei din Municipiul Brăila, ar fi determinați să ia parte mai des la acțiuni culturale dacă timpul lor liber ar fi mai mult, femeile - 49,9%, bărbații - 48,7%, mediul rural - 51,7%, Municipiul Brăila - 46,6%. Îmbunătățirile pe care le-ar aduce brăilenii ofertei culturale vizează în principal *calitatea* și *diversitatea*, concretizate prin respectarea programului anunțat, organizarea unor concerte cu muzică de calitate, pentru toate gusturile și categoriile de vârstă, iar prețurile să fie accesibile pentru toate categoriile sociale. În privința îmbunătățirilor dezirabile pentru viața culturală locală din mediul rural se poate identifica nevoia de *noutate*, concretizată la nivelul populației prin dorința de a se înființa o trupă de teatru a localității, apariția unui cinematograful, a unui cor, achiziții de cărți noi pentru bibliotecă, organizarea de diverse concursuri, concerte, însoțite de propunerea de a se organiza mai des astfel de activități culturale.

Dana CIUTACU,
Bibliotecar

SUMAR

EDITORIAL

Proiecte cu fonduri europene.....	1
de Dragoș NEAGU	

EVENIMENTE

Toamna bibliotecă economică încărcată.....	2
de Cornelia CIURARU	
Festivalul Povestilor.....	6
de Doinița STANCIU	
Walkwaywayo la.....	8
de Camelia ROȘU	

BIBLIOTECA - SPAȚIU PENTRU COMUNITATE

Makerspace - de la inspirație la inovație.....	10
de Laura CAPLEA	
Conferința Internațională.....	12
de Elisaveta DRĂGHICI	
Proiect Modra cu comedă.....	13
de Doinița STANCIU, Angelica IORDAN, Rodica BIANU	
Laborator de restaurare și conservare.....	15
de Mara IONĂȘCU	
Povestii din adâncuri.....	18
de Carmen DAMIAN	
Incubatorul de idei.....	20
de Elisaveta DRĂGHICI	
Brăila în miniatură.....	22
de Monica IONĂȘCU	
Expoziția - o modalitate de promovare a cărții.....	24
de Carmen DAMIAN	
Colorăm viața.....	26
de Camelia CHERCIU	
Atelier de scriere creativă.....	28
de Teodora SOARE, Roxana NEAGU	
Povestea grupului artistic Nino Nino.....	30
de Lica BARBU	

RUBRICA VOLUNTARILOR

Portret - Mihnea Camelia ROȘU.....	32

BIBLIOFILIE

Expoziția Universală de la Paris 1900.....	34
de Ion VOLCU	

FILE DE ISTORIE LOCALĂ

Biblioteca Comunală din Brăila.....	38
de Ion VOLCU	
Brăila și primele alegeri parlamentare.....	43
de Ștefan APTODOR	
Comunitatea Turcă din Brăila.....	51
de Carmen BORDEI	
Un document aniversar.....	54
de Dragoș NEAGU	
Castelul de Apă.....	56
de Teodora SOARE	

PROIECTE

Noi proiecte Erasmus+.....	61
de Claudiu BRAILEANU	
Raport de evaluare proiect.....	62
de Dana CIUTACU	
Erasmus+ Creația.....	64
de Teodora SOARE	

PORTRETE

Jeni PETROF.....	67
Carmen BORDEI.....	69
Corasela GEORGESCU.....	71

LUMEA CĂRȚILOR

Titluri noi în bibliotecă.....	73
de Roxana NEAGU, Teodora SOARE	
Lansări de carte 2019 - Selecție.....	84
de Laura CAPLEA	
Biblioteca în statistică.....	87
de Dana CIUTACU	

INCERCĂRI LITERARE

Vânători de magie.....	89
de Oana ROȘU	

COLABORATORI EXTERNI

Biblioteca din Paro.....	97
de Marinela CSOLTI	

VARIA

Barometru cultural.....	99
de Dana CIUTACU	

Autorii își asumă întreaga responsabilitate
pentru materialele publicate.

Casa redacțională
EX Libris nr. 11 - 12/2019:

Redactor șef: Teodora SOARE

Secretar de redacție și corectură:

Roxana NEAGU

Coordonator: Corasela GEORGESCU

Tipar/redacție: Lucian ONOPREI

Revista editată și multiplicată

de Biblioteca Județeană PANAIT Istrati Brăila
Piața Paligan, nr. 4